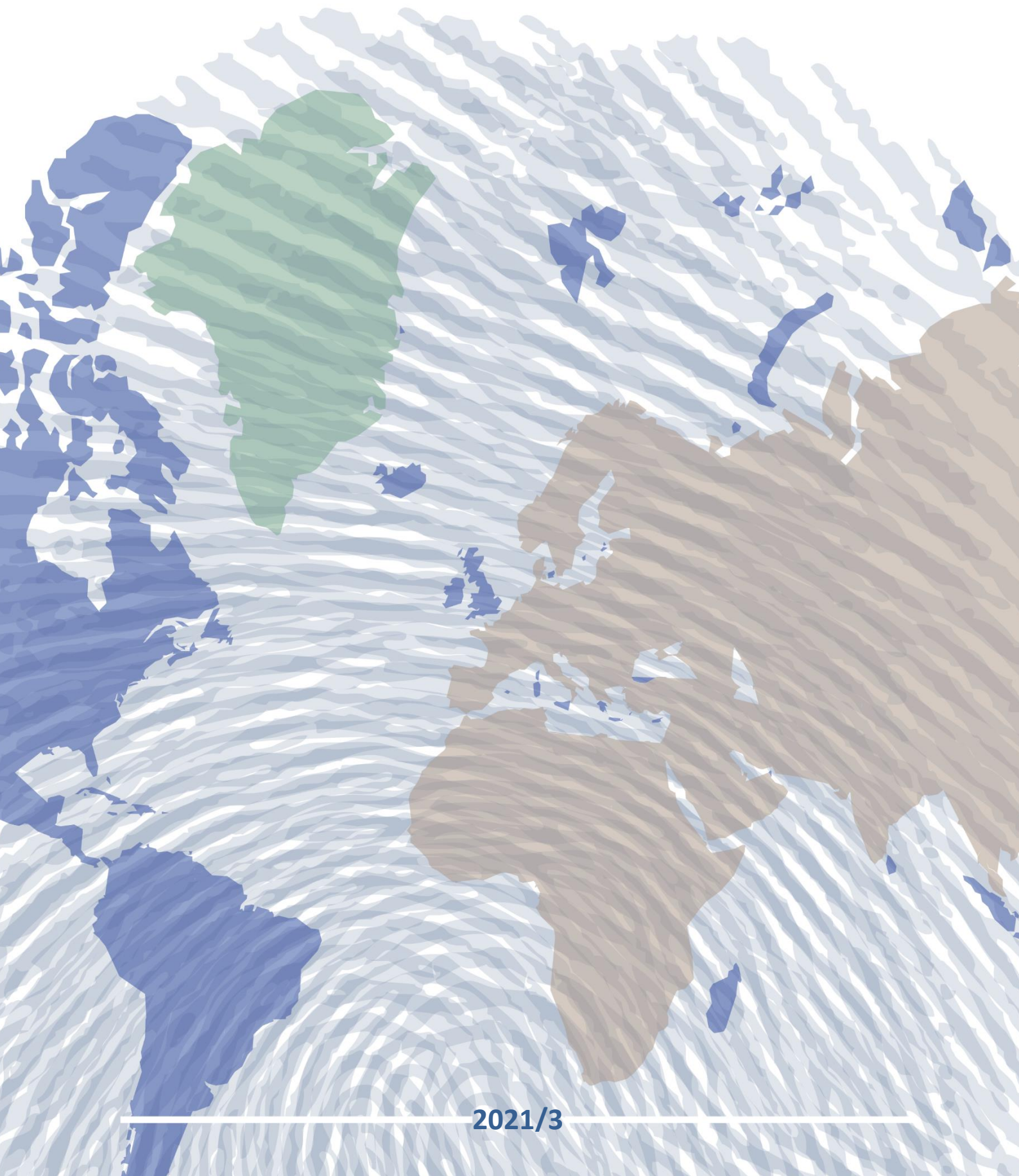

Revue@dipr.be

REVUE DE DROIT INTERNATIONAL PRIVE

Tijdschrift@ipr.be

TIJDSCHRIFT VOOR INTERNATIONAAL PRIVAATRECHT

Hoofredacteur – Rédacteur en chef:

Jinske Verhellen (UGent)

Redactie – Rédaction:

Ilse Couwenberg (Hof van Cassatie)

Johan Erauw (UGent)

Marc Fallon (UCLouvain la Neuve)

Stéphanie Francq (UCLouvain la Neuve)

Thalia Kruger (UAntwerpen)

Johan Meeusen (UAntwerpen)

Marta Pertegás Sender (UAntwerpen, UMaastrecht)

Silvia Pfeiff (ULB)

Geert Van Calster (KU Leuven)

Cedric Vanleenhove (UGent)

Patrick Wautelet (ULiège)

Samenstelling van dit nr. – Composition de ce n°:

Leontine Bruijnen – Valerie De Ruyck – Jinske Verhellen

Uw bijdragen

Bijdragen voor het tijdschrift kunnen via e-mail worden toegezonden op het adres: tijdschrift@ipr.be. Het tijdschrift werkt met een double-blind peer review. Publicatie gebeurt alleen na controle door de redactieraad.

Vos contributions

Vos contributions pour la revue peuvent être envoyées à l'adresse suivante: revue@dipr.be. La revue fonctionne selon le système de double-blind peer review. La publication est soumise à l'accord du comité de rédaction.

Citeerwijze

Tijdschrift@ipr.be 2021/3

Mode de citation

Revue@dipr.be 2021/3

ISSN 2030-4072

INHOUD/CONTENU

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Y.S. en O.S. tegen Rusland, arrest van 15 juni 2021

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, M.V. tegen Polen, arrest van 1 april 2021

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Thompson tegen Rusland, arrest van 30 maart 2021

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, D. tegen Frankrijk, arrest van 16 juli 2020

Hof van Justitie, zaak C-422/20, RK tegen CR, arrest van 9 september 2021

Hof van Justitie, zaak C-277/20, UM, in tegenwoordigheid van HW, als nalatenschapsbeheerder van ZL, Marktgemeinde Kötschach-Mauthen en Finanzamt Spittal Villach, arrest van 9 september 2021

Hof van Justitie, gevoegde zaken C-208/20 en C-256/20, Toplofikatsia Sofia EAD, CHEZ Elektro Bulgaria AD, Agentsia za control na prosrocheni zadalzhenia EOOD (C-208/20) en Toplofikatsia Sofia EAD (C-256/20), arrest van 9 september 2021

Hof van Justitie, zaak C-262/21 PPU, A tegen B, arrest van 2 augustus 2021

Hof van Justitie, gevoegde zaken C-152/20 en C-218/20, DG en EH tegen SC Gruber Logistics SRL (C-152/20), en Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi, TD tegen SC Samidani Trans SRL (C-218/20), arrest van 15 juli 2021

Hof van Justitie, zaak C-30/20, RH tegen AB Volvo, Volvo Group Trucks Central Europe GmbH, Volvo Lastvagnar AB, Volvo Group España, S. A., arrest van 15 juli 2021

Grondwettelijk Hof, arrest van 23 september 2021

Grondwettelijk Hof, arrest van 27 mei 2021

Grondwettelijk Hof, arrest van 20 mei 2021

Grondwettelijk Hof, arrest van 25 februari 2021

Hof van Cassatie, arrest van 18 juni 2021

Hof van Cassatie, arrest van 20 mei 2021

Hof van Cassatie, arrest van 12 mei 2021

Hof van Cassatie, arrest van 25 januari 2021

Hof van beroep Antwerpen, arrest van 7 juni 2021

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, arrest van 6 april 2021

RECHTSLEER/DOCTRINE

Annekatrien Lenaerts (referendaris Hof van Cassatie, vrijwillig wetenschappelijk medewerker KU Leuven) – mededeling van een rechterlijke beslissing naar aanleiding van de betekening van een andere gerechtelijke akte: rechtsgeldige betekening naar nationaal recht en op grond van de EU-Betekenningsverordening?

ACTUALITEIT/ACTUALITÉ

INHOUDSOPGAVE/TABLE DES MATIÈRES

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE	7
Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Y.S. en O.S. tegen Rusland, arrest van 15 juni 2021	7
Ouderlijke verantwoordelijkheid – Kinderontvoering – Ongeoorloofd achterhouden van een kind in Rusland – Schending van artikel 8 EVRM – Recht op respect voor familieleden – Belang van het kind – Procedurele vereisten artikel 8 EVRM – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13(b) Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Ernstig risico fysiek of geestelijk gevaar – Situatie in Oost-Oekraïne – Artikel 2 EVRM – Artikel 3 EVRM.....	7
Responsabilité parentale – Enlèvement d’enfant – Enfant retenu illicitement en Russie - Violation de l’article 8 CEDH – Droit au respect de la vie familiale – Intérêt de l’enfant – Exigences procédurales liées à l’article 8 CEDH – Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 13(b) Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Risque grave de danger physique ou psychique – Situation à l’Est de l’Ukraine – Article 2 CEDH – Article 3 CEDH	7
Europees Hof voor de Rechten van de Mens, M.V. tegen Polen, arrest van 1 april 2021	8
Ouderlijke verantwoordelijkheid – Kinderontvoering – Ongeoorloofd achterhouden van een kind in Polen – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 3 Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13(b) Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 11 Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Gewone verblijfplaats kind – Artikel 11 Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Schending van artikel 8 EVRM – Recht op respect voor familieleden – Positieve verplichtingen voor de Staat – Redelijke termijn	8
Responsabilité parentale – Enlèvement d’enfant – Enfant retenu illicitement en Pologne - Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 3 Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 13(b) Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 11 Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Résidence habituelle de l’enfant – Article 11 Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Violation de l’article 8 CEDH – Droit au respect de la vie familiale – Obligation positive incombant à l’Etat – Délai raisonnable.....	8
Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Thompson tegen Rusland, arrest van 30 maart 2021	9
Kinderontvoering – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13 (b) – Artikel 3 – Ernstig risico – Ongeoorloofde overbrenging kind – Belang van het kind – Artikel 8 EVRM – Recht op respect voor het privé- en familieleden.....	9
Enlèvement d’enfant – Convention de La Haye du 1980 (enlèvement enfants) – Article 13 (b) – Article 3 – Risque grave – Déplacement illicite d'un enfant – Intérêt de l’enfant – Article 8 CEDH – Droit au respect de la vie privée et familiale.....	9
Europees Hof voor de Rechten van de Mens, D. tegen Frankrijk, arrest van 16 juli 2020.....	10
Erkenning – Draagmoederschap – Buitenlandse geboorteakte – Artikel 8 EVRM – Recht op respect voor het privé- en familieleden – Artikel 14 EVRM – Wensouders zijn de biologische ouders – Recht op respect voor het privéleven van het kind – Adoptie mogelijk – Erkenning van familieleden noodzakelijk – Belang van het kind.....	10
Reconnaissance – Gestation pour autrui – Acte de naissance rédigé à l'étranger – Article 8 CEDH – Droit au respect de la vie privée et de la vie familiale – Article 14 CEDH – Parent d'intention sont les parents biologiques – Droit au respect de la vie privée de l'enfant – Adoption possible – Reconnaissance de la vie familiale nécessaire – Intérêt de l'enfant	10
Hof van Justitie, zaak C-422/20, RK tegen CR, arrest van 9 september 2021	11
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Erfopvolging – Verordening 650/2012 (Erfrecht) – Artikel 6, a) – Onbevoegdverklaring – Artikel 7, a) – Rechterlijke bevoegdheid – Toetsing door het tweede aangezochte gerecht – Artikel 22 – Keuze van het toepasselijke recht – Artikel 39 – Wederzijdse erkenning – Artikel 83, lid 4 – Overgangsbepalingen	11

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Successions – Règlement 650/2012 (Successions) – Article 6, a) – Déclinatoire de compétence – Article 7, a) – Compétence juridictionnelle – Contrôle par la juridiction saisie en second lieu – Article 22 – Choix de la loi applicable – Article 39 – Reconnaissance mutuelle – Article 83, paragraphe 4 – Dispositions transitoires.....	11
Hof van Justitie, zaak C-277/20, UM, in tegenwoordigheid van HW, als nalatenschapsbeheerder van ZL, Marktgemeinde Kötschach-Mauthen en Finanzamt Spittal Villach, arrest van 9 september 2021	12
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Erfopvolging – Verordening 650/2012 (Erfrecht) – Artikel 3, lid 1, b) – Begrip “erfovereenkomst” – Werkingssfeer – Overeenkomst tot eigendomsoverdracht bij overlijden – Artikel 83, lid 2 – Rechtskeuze – Overgangsbepalingen.....	12
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Successions – Règlement 650/2012 (Succession) – Article 3, paragraphe 1, b) – Notion de “pacte successoral” – Champ d’application – Contrat translatif de propriété à cause de mort – Article 83, paragraphe 2 – Choix de la loi applicable – Dispositions transitoires	12
Hof van Justitie, gevoegde zaken C-208/20 en C-256/20, Toplofikatsia Sofia EAD, CHEZ Elektro Bulgaria AD, Agentsia za control na prosrocheni zadalzenia EOOD (C-208/20) en Toplofikatsia Sofia EAD (C-256/20), arrest van 9 september 2021	13
Prejudiciële verwijzing – Artikel 20, lid 2, a), VWEU – Artikel 47, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Verordening 1206/2001 (Bewijsverkrijging) – Samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken – Artikel 1, lid 1, a) – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Artikel 5, lid 1 – Onbetaalde schuldvorderingen – Rechterlijke beslissingen – Betalingsbevelen – Betekening – Schuldenaar woonachtig op een onbekend adres in een andere lidstaat dan die van de aangezochte rechter	13
Renvoi préjudiciel – Article 20, paragraphe 2, a), TFUE – Article 47, paragraphe 2, de la charte des droits fondamentaux de l’Union européenne – Règlement 1206/2001 (Obtention de preuves) – Coopération entre les juridictions des États membres dans le domaine de l’obtention des preuves en matière civile ou commerciale – Article 1er, paragraphe 1, a) – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Article 5, paragraphe 1 – Créances impayées – Décisions de justice – Injonctions de payer – Signification – Débiteur résidant à une adresse inconnue dans un État membre autre que celui de la juridiction saisie	13
Hof van Justitie, zaak C-262/21 PPU, A tegen B, arrest van 2 augustus 2021.....	14
Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Toepassingsgebied – Artikel 2, punt 11 – Begrip „onoorloofde overbrenging of niet doen terugkeren van een kind” – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Verzoek tot terugkeer van een jong kind over wie de ouders gezamenlijk het gezag uitoefenen – Derdelanders – Overdracht van het kind en zijn moeder aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig Verordening 604/2013 (Dublin III)	14
Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Compétence, reconnaissance et exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale – Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Champ d’application – Article 2, point 11 – Notion de “déplacement ou non-retour illicites d’un enfant” – Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Demande de retour d’un enfant en bas âge dont les parents ont la garde conjointe – Ressortissants de pays tiers – Transfert de l’enfant et de sa mère vers l’État membre responsable de l’examen d’une demande de protection internationale en application du Règlement 604/2013 (Dublin III)	14
Hof van Justitie, gevoegde zaken C-152/20 en C-218/20, DG en EH tegen SC Gruber Logistics SRL (C-152/20), en Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi, TD tegen SC Samidani Trans SRL (C-218/20), arrest van 15 juli 2021 ...	15
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Verordening 593/2008 (Rome I) – Artikelen 3 en 8 – Door partijen gekozen recht – Individuele arbeidsovereenkomsten – Werknemers die hun arbeid in meer dan één lidstaat verrichten – Bestaan van nauwere banden met een ander land dan dat waarin of van waaruit de	

werknemer gewoonlijk zijn arbeid verricht, of dat waar zich de vestiging bevindt die de werknemer in dienst heeft genomen – Begrip “bepalingen waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken” – Minimumloon	15
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Loi applicable aux obligations contractuelles – Règlement 593/2008 (Rome I) – Articles 3 et 8 – Loi choisie par les parties – Contrats individuels de travail – Travailleurs accomplissant leur travail dans plusieurs États membres – Existence de liens plus étroits avec un pays autre que celui dans lequel ou à partir duquel le travailleur accomplit habituellement son travail ou que celui dans lequel est situé l’établissement qui a embauché le travailleur – Notion de “dispositions auxquelles il ne peut être dérogé par accord” – Salaire minimum	15
Hof van Justitie, zaak C-30/20, RH tegen AB Volvo, Volvo Group Trucks Central Europe GmbH, Volvo Lastvagnar AB, Volvo Group España, S. A., arrest van 15 juli 2021	16
Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Rechterlijke bevoegdheid en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Artikel 7, punt 2 – Bevoegdheid inzake verbintenissen uit onrechtmatige daad – Plaats waar de schade is ingetreden – Mededingingsregeling die strijdig is verklaard met artikel 101 VWEU en met artikel 53 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte – Bepaling van de internationale en relatieve bevoegdheid – Concentratie van bevoegdheden bij een gespecialiseerd gerecht	16
Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Compétence judiciaire et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Article 7, point 2 – Compétence en matière délictuelle ou quasi délictuelle – Lieu de la matérialisation du dommage – Entente déclarée contraire à l’article 101 TFUE et à l’article 53 de l’accord sur l’Espace économique européen – Détermination de la compétence internationale et territoriale – Concentration des compétences au profit d’une juridiction spécialisée	16
Grondwettelijk Hof, arrest van 23 september 2021	17
Nationaliteit – Verlies van de Belgische nationaliteit – Vervallenverklaring – Rechtspleging – Bevoegdheid van het hof van beroep – Ontstentenis van een dubbele aanleg	17
Nationalité – Perte de la nationalité belge – Déchéance – Procédure – Compétence de la cour d’appel – Absence d’un double degré de juridiction	17
Grondwettelijk Hof, arrest van 27 mei 2021	18
Nationaliteit -Verkrijging van de Belgische nationaliteit – Voorwaarden – Onafgebroken wettelijk verblijf – Gezinshereniging – Familielid van een Belg die geen gebruik heeft gemaakt van het recht van vrij verkeer – Hiaat tussen twee verblijfsstatuten	18
Nationalité – Acquisition de la nationalité belge – Conditions – Résidence légale ininterrompue – Regroupement familial – Membre de la famille d’un Belge qui n’a pas exercé son droit à la libre circulation – Hiatus entre deux statuts de séjour	18
Grondwettelijk Hof, arrest van 20 mei 2021	19
Nationaliteitsverklaring – Artikel 15, §5 WBN – Negatief advies openbaar ministerie – Openbaar ministerie als partij – Veroordeling kosten, inclusief rechtsplegingsvergoeding – Artikel 1017-1022 Ger.W. – Artikel 10 en 11 Grondwet – Beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie	19
Déclaration de nationalité – Article 15 § 5 Code de la nationalité belge – Avis négatif ministère public – Ministère public comme partie – Condamnation aux coûts, en ce compris l’indemnité de procédure – Articles 1017-1022 C. Jud. – Articles 10 et 11 Constitution – Principe d’égalité et de non-discrimination	19
Grondwettelijk Hof, arrest van 25 februari 2021	20
Toepasselijk recht – Naam – Artikel 3, § 3 WIPR – Artikel 37 WIPR – Vluchteling – Verbetering geboorteakte – Verschil in behandeling – Non-discriminatiebeginsel – Artikel 12 Verdrag van Genève van 1951 – Recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven – Artikel 22 Grondwet – Artikel 8 EVRM	20
Droit applicable – Nom – Article 3 § 3 CODIP – Article 37 CODIP – Réfugié – Rectification de l’acte de naissance – Différence de traitement – Principe de non-discrimination – Article 12 Convention de Genève de 1951 – Droit au respect de la vie privée et familiale – Article 12 Constitution – Article 8 CEDH	20

Hof van Cassatie, arrest van 18 juni 2021	21
Betekening – Verordening 1393/2007 (Betekening) – Artikel 4 – Artikel 7 – Artikel 8 – Recht op een eerlijk proces – Modelformulier – Taal die de bestemming begrijpt of in de officiële taal of talen van de plaats van betekening of kennisgeving – Behoorlijk verweer – Recht om te weigeren de stukken in ontvangst te nemen.....	21
Signification – Règlement 1393/2007 (signification) – Article 4 – Article 7 – Article 8 – Droit à un procès équitable – Formulaire-type – Langue que le destinataire comprend ou langue(s) officielle(s) du lieu de signification ou de notification – Défense appropriée - Droit de refuser de recevoir les documents	21
Hof van Cassatie, arrest van 20 mei 2021	26
Internationale bevoegdheid – Overeenkomst – Elektronisch gesloten koopovereenkomst – Verdrag van Lugano van 2007 – Artikel 23 – Forumbeding – Algemene voorwaarden – Toestemming – De informatie moet op een duurzame drager aan de consument worden meegedeeld – Een hyperlink – Prejudiciële vraag	26
Compétence internationale – Contrat – Contrat de vente conclu par voie électronique – Convention de Lugano du 2007 – Article 23 – Clause d’élection de for – Conditions générales – Consentement – Une transmission des informations aux consommateurs sur un support durable – Un lien hypertexte – Question préjudicielle	26
Hof van Cassatie, arrest van 12 mei 2021	37
Nationaliteit – Artikel 23, § 6, lid 1 WBN – Voorziening in cassatie – Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit – Voorwaarden – Ongelijkheid	37
Nationalité – Article 23, § 6, al. 1 CNB – Pourvoi en cassation – Déchéance de la nationalité belge – Conditions – Inégalité	37
Hof van Cassatie, arrest van 25 januari 2021	40
Weigering om huwelijk te voltrekken – Artikel 167, eerste lid BW – Artikel 165, §3 BW – Termijn om voltrekking huwelijk uit te stellen – Verplichting voltrekken huwelijk – Machtsoverschrijding – Artikel 146bis BW – Schijnhuwelijk – Bevel rechter aan ambtenaar van burgerlijke stand om huwelijk te voltrekken	40
Refus de célébrer le mariage – Article 167, al. 1 C. civ. – Article 165 § 3 C. civ. – Prolongation du délai pour célébrer le mariage – Obligation de célébrer le mariage – Excès de compétence – Article 146bis C. civ. – Mariage simulé – Injonction à l’officier d’état civil de célébrer le mariage	40
Hof van beroep Antwerpen, arrest van 7 juni 2021.....	44
Betekening – Internationale bevoegdheid – Insolventie – Overeenkomst – Verordening 1393/2007 (Betekening) – Artikel 14 – Artikel 19 – Geldigheid hoger beroep – Betekening aan niet-ontbonden privaatrechtelijke rechtspersoon – Nederlands recht – Verdrag van Lugano van 2007 – Artikel 23 – Exceptie van internationale onbevoegdheid – Verordening 1346/2000 (Insolventie) – Artikel 3, lid 1 – Artikel 1, lid 2, b) Verordening 44/2001 (Brussel I) – Kwalificatie vordering – Artikel 25 Nederlandse Faillissementswet – Derdenverzet – Forumbeding – Vorm van het forumbeding – Gewoonte in de internationale handel.....	44
Signification – Compétence Internationale – Insolvabilité – Contrat – Règlement 1393/2007 (signification) – Article 14 – Article 19 – Appel valable – Signification à une personne morale de droit privé non dissoute – Droit néerlandaise – Convention de Lugano de 2007 – Article 23 – Déclinatoire de compétence internationale – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Article 3 al. 1 – Article 1, al. 2, v) Règlement 44/2001 (Bruxelles I) – Qualification de la demande – Article 25 Loi néerlandaise sur les faillites – Tierce opposition – Clause d’élection de for – Formalisme de la clause – Usage du commerce international	44
Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, arrest van 6 april 2021.....	67
Erkenning – Kindhuwelijk – Artikel 27 WIPR – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Gezinshereniging – Artikel 10, §1, eerste lid, 7° Vreemdelingenwet – Artikel 61/14 Vreemdelingenwet – Artikel 35 WIPR – Artikel 2, f) Richtlijn 2003/86/EG – Artikel 10, lid 3, a) Richtlijn 2003/86/EG – Artikel 4 Richtlijn 2003/86/EG - Alleenstaande minderjarige – Ongehuwd – Voogd – Gezinskern – Artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 24 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.....	67

Reconnaissance – Mariage d’enfant – Article 27 CODIP – Article 21 CODIP – Ordre public – Regroupement familial – Article 10, § 1 al. 1, 7° Loi sur le séjour des étrangers – Article 61/14 Loi sur le séjour des étrangers – Article 35 CODIP – Article 2, f) Directive 2003/86/CE – Article 10, al. 3, a) Directive 2003/86/CE – Article 4 Directive 2003/86/CE – Mineur non accompagné – Célibataire – Tuteur – Noyau familial – Article 7 Charte des droits fondamentaux de l’Union européenne - Article 24 Charte des droits fondamentaux de l’Union européenne 67

RECHTSLEER/DOCTRINE..... 78

Annekatrien Lenaerts (referendaris Hof van Cassatie, vrijwillig wetenschappelijk medewerker KU Leuven) – Mededeling van een rechterlijke beslissing naar aanleiding van de betekening van een andere gerechtelijke akte: rechtsgeldige betekening naar nationaal recht en op grond van de EU-Betekeringsverordening? 78

ACTUALITEIT/ACTUALITÉ 88

RECHTSPRAAK/JURISPRUDENCE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Y.S. en O.S. tegen Rusland, arrest van 15 juni 2021

Ouderlijke verantwoordelijkheid – Kinderontvoering – Ongeoorloofd achterhouden van een kind in Rusland – Schending van artikel 8 EVRM – Recht op respect voor familieleden – Belang van het kind – Procedurele vereisten artikel 8 EVRM – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13(b) Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Ernstig risico fysiek of geestelijk gevaar – Situatie in Oost-Oekraïne – Artikel 2 EVRM – Artikel 3 EVRM

Responsabilité parentale – Enlèvement d'enfant – Enfant retenu illicitement en Russie - Violation de l'article 8 CEDH – Droit au respect de la vie familiale – Intérêt de l'enfant – Exigences procédurales liées à l'article 8 CEDH – Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 13(b) Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Risque grave de danger physique ou psychique – Situation à l'Est de l'Ukraine – Article 2 CEDH – Article 3 CEDH

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, M.V. tegen Polen, arrest van 1 april 2021

Ouderlijke verantwoordelijkheid – Kinderontvoering – Ongeoorloofd achterhouden van een kind in Polen – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 3 Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13(b) Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 11 Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Gewone verblijfplaats kind – Artikel 11 Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Schending van artikel 8 EVRM – Recht op respect voor familielevens – Positieve verplichtingen voor de Staat – Redelijke termijn

Responsabilité parentale – Enlèvement d'enfant – Enfant retenu illicitement en Pologne - Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 3 Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 13(b) Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Article 11 Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Résidence habituelle de l'enfant – Article 11 Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Violation de l'article 8 CEDH – Droit au respect de la vie familiale – Obligation positive incombant à l'Etat – Délai raisonnable

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, Thompson tegen Rusland, arrest van 30 maart 2021

Kinderontvoering – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Artikel 13 (b) – Artikel 3 – Ernstig risico – Ongeoorloofde overbrenging kind – Belang van het kind – Artikel 8 EVRM – Recht op respect voor het privé- en familieleven

Enlèvement d'enfant – Convention de La Haye du 1980 (enlèvement enfants) – Article 13 (b) – Article 3 – Risque grave – Déplacement illicite d'un enfant – Intérêt de l'enfant – Article 8 CEDH – Droit au respect de la vie privée et familiale

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Europees Hof voor de Rechten van de Mens, D. tegen Frankrijk, arrest van 16 juli 2020

Erkenning – Draagmoederschap – Buitenlandse geboorteakte – Artikel 8 EVRM – Recht op respect voor het privé- en familieleven – Artikel 14 EVRM – Wensouders zijn de biologische ouders – Recht op respect voor het privéleven van het kind – Adoptie mogelijk – Erkenning van familieleven noodzakelijk – Belang van het kind

Reconnaissance – Gestation pour autrui – Acte de naissance rédigé à l'étranger – Article 8 CEDH – Droit au respect de la vie privée et de la vie familiale – Article 14 CEDH – Parent d'intention sont les parents biologiques – Droit au respect de la vie privée de l'enfant – Adoption possible – Reconnaissance de la vie familiale nécessaire – Intérêt de l'enfant

[Hier](#), vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-422/20, RK tegen CR, arrest van 9 september 2021

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Erfopvolging – Verordening 650/2012 (Erfrecht) – Artikel 6, a) – Onbevoegdverklaring – Artikel 7, a) – Rechterlijke bevoegdheid – Toetsing door het tweede aangezochte gerecht – Artikel 22 – Keuze van het toepasselijke recht – Artikel 39 – Wederzijdse erkenning – Artikel 83, lid 4 – Overgangsbepalingen

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Successions – Règlement 650/2012 (Successions) – Article 6, a) – Déclinatoire de compétence – Article 7, a) – Compétence juridictionnelle – Contrôle par la juridiction saisie en second lieu – Article 22 – Choix de la loi applicable – Article 39 – Reconnaissance mutuelle – Article 83, paragraphe 4 – Dispositions transitoires

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-277/20, UM, in tegenwoordigheid van HW, als nalatenschapsbeheerder van ZL, Marktgemeinde Kötschach-Mauthen en Finanzamt Spittal Villach, arrest van 9 september 2021

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Erfopvolging – Verordening 650/2012 (Erfrecht) – Artikel 3, lid 1, b) – Begrip “erfovereenkomst” – Werkingsfeer – Overeenkomst tot eigendomsoverdracht bij overlijden – Artikel 83, lid 2 – Rechtskeuze – Overgangsbepalingen

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Successions – Règlement 650/2012 (Succession) – Article 3, paragraphe 1, b) – Notion de “pacte successoral” – Champ d’application – Contrat translatif de propriété à cause de mort – Article 83, paragraphe 2 – Choix de la loi applicable – Dispositions transitoires

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, gevoegde zaken C-208/20 en C-256/20, Toplofikatsia Sofia EAD, CHEZ Elektro Bulgaria AD, Agentsia za control na prosrocheni zadalzenia EOOD (C-208/20) en Toplofikatsia Sofia EAD (C-256/20), arrest van 9 september 2021

Prejudiciële verwijzing – Artikel 20, lid 2, a), VWEU – Artikel 47, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Verordening 1206/2001 (Bewijsverkrijging) – Samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken – Artikel 1, lid 1, a) – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Rechterlijke bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Artikel 5, lid 1 – Onbetaalde schuldvorderingen – Rechterlijke beslissingen – Betalingsbevelen – Betekening – Schuldenaar woonachtig op een onbekend adres in een andere lidstaat dan die van de aangezochte rechter

Renvoi préjudiciel – Article 20, paragraphe 2, a), TFUE – Article 47, paragraphe 2, de la charte des droits fondamentaux de l’Union européenne – Règlement 1206/2001 (Obtention de preuves) – Coopération entre les juridictions des États membres dans le domaine de l’obtention des preuves en matière civile ou commerciale – Article 1er, paragraphe 1, a) – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Compétence judiciaire, reconnaissance et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Article 5, paragraphe 1 – Créances impayées – Décisions de justice – Injonctions de payer – Signification – Débiteur résidant à une adresse inconnue dans un État membre autre que celui de la juridiction saisie

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-262/21 PPU, A tegen B, arrest van 2 augustus 2021

Prejudiciële verwijzing – Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Bevoegdheid, erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake ouderlijke verantwoordelijkheid – Verordening 2201/2003 (Brussel IIbis) – Toepassingsgebied – Artikel 2, punt 11 – Begrip „ongeoorloofde overbrenging of niet doen terugkeren van een kind” – Verdrag van Den Haag van 1980 (kinderontvoering) – Verzoek tot terugkeer van een jong kind over wie de ouders gezamenlijk het gezag uitoefenen – Derdelanders – Overdracht van het kind en zijn moeder aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig Verordening 604/2013 (Dublin III)

Renvoi préjudiciel – Espace de liberté, de sécurité et de justice – Compétence, reconnaissance et exécution des décisions en matière matrimoniale et en matière de responsabilité parentale – Règlement 2201/2003 (Bruxelles IIbis) – Champ d’application – Article 2, point 11 – Notion de “déplacement ou non-retour illicites d’un enfant” – Convention de La Haye de 1980 (enlèvement enfants) – Demande de retour d’un enfant en bas âge dont les parents ont la garde conjointe – Ressortissants de pays tiers – Transfert de l’enfant et de sa mère vers l’État membre responsable de l’examen d’une demande de protection internationale en application du Règlement 604/2013 (Dublin III)

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, gevoegde zaken C-152/20 en C-218/20, DG en EH tegen SC Gruber Logistics SRL (C-152/20), en Sindicatul Lucrătorilor din Transporturi, TD tegen SC Samidani Trans SRL (C-218/20), arrest van 15 juli 2021

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Verordening 593/2008 (Rome I) – Artikelen 3 en 8 – Door partijen gekozen recht – Individuele arbeidsovereenkomsten – Werknemers die hun arbeid in meer dan één lidstaat verrichten – Bestaan van nauwere banden met een ander land dan dat waarin of van waaruit de werknemer gewoonlijk zijn arbeid verricht, of dat waar zich de vestiging bevindt die de werknemer in dienst heeft genomen – Begrip “bepalingen waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken” – Minimumloon

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Loi applicable aux obligations contractuelles – Règlement 593/2008 (Rome I) – Articles 3 et 8 – Loi choisie par les parties – Contrats individuels de travail – Travailleurs accomplissant leur travail dans plusieurs États membres – Existence de liens plus étroits avec un pays autre que celui dans lequel ou à partir duquel le travailleur accomplit habituellement son travail ou que celui dans lequel est situé l'établissement qui a embauché le travailleur – Notion de “dispositions auxquelles il ne peut être dérogé par accord” – Salaire minimum

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Justitie, zaak C-30/20, RH tegen AB Volvo, Volvo Group Trucks Central Europe GmbH, Volvo Lastvagnar AB, Volvo Group España, S. A., arrest van 15 juli 2021

Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in burgerlijke zaken – Rechterlijke bevoegdheid en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken – Verordening 1215/2012 (Brussel Ibis) – Artikel 7, punt 2 – Bevoegdheid inzake verbintenissen uit onrechtmatige daad – Plaats waar de schade is ingetreden – Mededingingsregeling die strijdig is verklaard met artikel 101 VWEU en met artikel 53 van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte – Bepaling van de internationale en relatieve bevoegdheid – Concentratie van bevoegdheden bij een gespecialiseerd gerecht

Renvoi préjudiciel – Coopération judiciaire en matière civile – Compétence judiciaire et exécution des décisions en matière civile et commerciale – Règlement 1215/2012 (Bruxelles Ibis) – Article 7, point 2 – Compétence en matière délictuelle ou quasi délictuelle – Lieu de la matérialisation du dommage – Entente déclarée contraire à l’article 101 TFUE et à l’article 53 de l’accord sur l’Espace économique européen – Détermination de la compétence internationale et territoriale – Concentration des compétences au profit d’une juridiction spécialisée

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Grondwettelijk Hof, arrest van 23 september 2021

Nationaliteit – Verlies van de Belgische nationaliteit – Vervallenverklaring – Rechtspleging – Bevoegdheid van het hof van beroep – Ontstentenis van een dubbele aanleg

Nationalité – Perte de la nationalité belge – Déchéance – Procédure – Compétence de la cour d’appel – Absence d’un double degré de juridiction

Nr. 116

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Grondwettelijk Hof, arrest van 27 mei 2021

Nationaliteit – Verkrijging van de Belgische nationaliteit – Voorwaarden – Onafgebroken wettelijk verblijf – Gezinshereniging – Familielid van een Belg die geen gebruik heeft gemaakt van het recht van vrij verkeer – Hiaat tussen twee verblijfsstatuten

Nationalité – Acquisition de la nationalité belge – Conditions – Résidence légale ininterrompue – Regroupement familial – Membre de la famille d’un Belge qui n’a pas exercé son droit à la libre circulation – Hiatus entre deux statuts de séjour

Nr. 77

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Grondwettelijk Hof, arrest van 20 mei 2021

Nationaliteitsverklaring – Artikel 15, §5 WBN – Negatief advies openbaar ministerie – Openbaar ministerie als partij – Veroordeling kosten, inclusief rechtsplegingsvergoeding – Artikel 1017-1022 Ger.W. – Artikel 10 en 11 Grondwet – Beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

Déclaration de nationalité – Article 15 § 5 Code de la nationalité belge – Avis négatif ministère public – Ministère public comme partie – Condamnation aux coûts, en ce compris l’indemnité de procédure – Articles 1017-1022 C. Jud. – Articles 10 et 11 Constitution – Principe d’égalité et de non-discrimination

Nr. 72

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Grondwettelijk Hof, arrest van 25 februari 2021

Toepasselijk recht – Naam – Artikel 3, § 3 WIPR – Artikel 37 WIPR – Vluchteling – Verbetering geboorteakte – Verschil in behandeling – Non-discriminatiebeginsel – Artikel 12 Verdrag van Genève van 1951 – Recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven – Artikel 22 Grondwet – Artikel 8 EVRM

Droit applicable – Nom – Article 3 § 3 CODIP – Article 37 CODIP – Réfugié – Rectification de l'acte de naissance – Différence de traitement – Principe de non-discrimination – Article 12 Convention de Genève de 1951 – Droit au respect de la vie privée et familiale – Article 12 Constitution – Article 8 CEDH

Nr. 25

[Hier](#) vindt u de volledige tekst van dit arrest.

[Ici](#), vous trouverez le texte intégral de cet arrêt.

Hof van Cassatie, arrest van 18 juni 2021

[Zie noot Annekatrien Lenaerts](#)

Betekening – Verordening 1393/2007 (Betekening) – Artikel 4 – Artikel 7 – Artikel 8 – Recht op een eerlijk proces – Modelformulier – Taal die de bestemming begrijpt of in de officiële taal of talen van de plaats van betekening of kennisgeving – Behoorlijk verweer – Recht om te weigeren de stukken in ontvangst te nemen

Signification – Règlement 1393/2007 (signification) – Article 4 – Article 7 – Article 8 – Droit à un procès équitable – Formulaire-type – Langue que le destinataire comprend ou langue(s) officielle(s) du lieu de signification ou de notification – Défense appropriée - Droit de refuser de recevoir les documents

C.20.0092.N

B. sa, vennootschap naar Luxemburgs recht, met zetel te [...] (Groothertogdom Luxemburg), [...], eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Werner Derijcke, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1050 Brussel, Louizalaan 65/11, waar de eiseres woonplaats kiest,

tegen

1. **P. V. H.**,
2. **C. K.**,
3. **M. D. P.**,

verweerders, derde verweerster minstens in gemeenverklaring opgeroepen partij,

vertegenwoordigd door mr. Paul Wouters, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 3000 Leuven, Koning Leopold I-straat 3, waar de verweerders woonplaats kiezen,

in aanwezigheid van

1. **Cécile Noelmans**, advocaat, met kantoor te 3700 Tongeren, Moerenstraat 33,
2. **Louis Wouters**, advocaat, met kantoor te 2018 Antwerpen, Jan van Rijswijcklaan 1-3, in de hoedanigheid van curatoren van het faillissement van A. nv, met zetel te [...] Brecht, [...], ingeschreven bij de KBO onder het nummer [...], in gemeenverklaring opgeroepen partijen.

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 29 november 2018.

Raadsheer Bart Wylleman heeft verslag uitgebracht.
Advocaat-generaal Els Herregodts heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddel

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling

Eerste onderdeel

1. Krachtens artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek wordt onder betekening verstaan de afgifte van een afschrift van een akte bij gerechtsdeurwaardersexploot. De betekening strekt ertoe een akte van rechtspleging uitdrukkelijk en ondubbelzinnig ter kennis van de geadresseerde te brengen.

Hieruit volgt dat het gerechtsdeurwaardersexploot moet vermelden welke akten het voorwerp zijn van de betekening en dat het louter toevoegen van een akte die niet als een te betekenen stuk wordt vermeld in het betekeningsexploot onvoldoende is opdat er sprake is van een rechtsgeldige betekening van die akte.

2. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- het deurwaardersexploot van 7 maart 2018 vermeldt dat wordt betekend aan de eiseres: (1) een eerste exploot houdende een aanzegging van bewarend beslag onder derden van 2 maart 2018 ten laste van de eiseres en een Franse vertaling ervan; (2) een tweede exploot houdende het bewarend beslag onder derden van 13 februari 2018 en een Franse vertaling ervan;
- het exploot van het bewarend beslag onder derden van 13 februari 2018 naar het vonnis van de rechtbank van koophandel te Antwerpen van 12 februari 2018 verwijst als grondslag van dit beslag; vermeldt dat hiervan afschrift mede wordt betekend met ieder afschrift van huidig exploot en dat de verweerders het vonnis betwisten en zullen aanvechten in hoger beroep; en een afschrift van dit vonnis en een Franse vertaling ervan bevat.

3. De appelrechters oordelen dat “de aanzegging ten verzoeken van [de eerste en tweede verweerders] aan [de eiseres] van een bewarend beslag onder derden bij deurwaardersexploot van 7 maart 2018, met als bijlage een kopie van het exploot tot bewarend beslag van 13 februari 2018 die op haar beurt een kopie bevat van het thans bestreden vonnis van 12 februari 2018, niet kan worden gekwalificeerd als een betekening van het vonnis in de zin van artikel 32 Gerechtelijk Wetboek die de termijn van hoger beroep van één maand vanaf de betekening voor [de eerste en tweede verweerders] een aanvang liet nemen” en dat “het immers niet de betekening van het vonnis van 12 februari 2018 is dat het voorwerp of een van de voorwerpen uitmaakte van het deurwaardersexploot van 7 maart 2018.” Hierdoor verantwoorden zij hun beslissing naar recht.

In zoverre kan het onderdeel niet worden aangenomen.

4. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat:

- het gerechtsdeurwaardersexploot van 7 maart 2018 vermeldt dat “wordt betekend en kopie wordt gelaten aan (de eiseres) van (1) een exploot van aanzegging bewarend beslag op aandelen/onder derden, opgesteld en ondertekend door (...) met als datum 02/03/2018, in de Nederlandse taal vergezeld van de vertaling ervan in de Franse taal, waarvan een kopie samen met onderhavige akte zal worden geregistreerd; (2) een exploot van (...) gerechtsdeurwaarder

met standplaats te Antwerpen, betekend op verzoek zoals hierboven vermeld op 13/02/2018, zijnde een bewarend beslag onder derden tegen de hierboven betekende partij in handen van de partijen die vollediger in genoemde akte zijn vermeld, in de Nederlandse taal vergezeld van de Franse vertaling, waarvan een kopie samen met onderhavige akte zal worden geregistreerd”;

- het exploit van bewarend beslag onder derden vermeldt dat van het vonnis van 12 februari 2018 van de rechtbank van koophandel te Antwerpen, dat als grondslag voor dit beslag dient, “afschrift mede betekend wordt met ieder afschrift van huidig exploit” en dat de verweerders “dit vonnis betwisten en zullen aanvechten in graad van beroep.”

5. Door te oordelen dat het deurwaardersexploit van 7 maart 2018 niet de betekening van het beroepen vonnis van de rechtbank van koophandel te Antwerpen van 12 februari 2018 tot voorwerp had, geven de appelrechters aan deze akte een uitleg die met de bewoordingen ervan niet onverenigbaar is en miskennen zij bijgevolg de bewijskracht ervan niet.

In zoverre het onderdeel schending aanvoert van de artikelen 1319, 1320 en 1322 Oud Burgerlijk Wetboek, mist het feitelijke grondslag.

6. In zoverre het onderdeel schending aanvoert van de overige vermelde wetsbepalingen, is het afgeleid en mitsdien niet ontvankelijk.

Tweede onderdeel

7. Krachtens artikel 4, lid 1, verordening (EG) nr. 1393/2007 van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (hierna: Betekeningsverordening) zenden de verzendende en ontvangende instanties elkaar de gerechtelijke stukken zo spoedig mogelijk rechtstreeks toe.

Krachtens het derde lid van die bepaling gaat het te verzenden stuk vergezeld van een aanvraag die volgens het modelformulier in de bijlage is opgesteld. Het formulier wordt in de officiële taal van de aangezochte lidstaat ingevuld of, indien er verscheidene officiële talen in die lidstaat zijn, in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht, of in een andere taal die de aangezochte lidstaat heeft verklaard te kunnen aanvaarden.

Artikel 7, lid 1, Betekeningsverordening bepaalt dat de ontvangende instantie voor de betekening of kennisgeving van het stuk zorgt, hetzij overeenkomstig het recht van de aangezochte lidstaat, hetzij in de specifieke, door de verzendende instantie gewenste vorm, mits deze met het recht van die aangezochte lidstaat verenigbaar is.

Krachtens artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening stelt de ontvangende instantie degene voor wie het stuk is bestemd, door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier in kennis van het feit dat hij kan weigeren het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet worden verricht, in ontvangst te nemen op het ogenblik van de betekening of kennisgeving ofwel door het stuk binnen een week naar de ontvangende instantie terug te zenden, indien het niet is gesteld in of niet vergezeld gaat van een vertaling in een van de volgende talen: a) een taal die degene voor wie het stuk bestemd is, begrijpt, of b) de officiële taal van de aangezochte lidstaat of, indien er verscheidene officiële talen in de aangezochte lidstaat zijn, de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht.

In punt 7 van de considerans bij de Betekeningsverordening wordt vermeld dat “de verzending met het oog op de snelheid ervan langs elke passende weg kan geschieden, mits aan bepaalde

voorwaarden wordt voldaan inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid van het ontvangen stuk. De zorgvuldigheid van de verzending vereist dat het te verzenden stuk vergezeld gaat van een modelformulier dat moet worden ingevuld in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving geschiedt dan wel in een andere taal die door de betrokken lidstaat wordt aanvaard.”

In punt 12 van de considerans wordt bovendien vermeld dat “de ontvangende instantie degene voor wie het stuk is bestemd er door middel van het modelformulier schriftelijk van in kennis moet stellen dat hij het te betekenen of ter kennis te brengen stuk kan weigeren in ontvangst te nemen ofwel op het ogenblik van de betekening of kennisgeving ofwel door het stuk, indien het niet is gesteld in een taal die hij begrijpt of in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats van betekening of kennisgeving, binnen een week naar de ontvangende instantie terug te zenden.”

8. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in zijn arrest van 19 december 2012, C-325/11, Alder geoordeeld dat:

- voormelde bepalingen uitdrukkelijk tot doel hebben de doeltreffendheid en de snelheid van de toezending van gerechtelijke stukken te verzoenen met het vereiste een passende bescherming van de rechten van verdediging van degene voor wie de stukken bestemd zijn te waarborgen, die voortvloeien uit het in artikel 47, tweede alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 6, lid 1, EVRM neergelegde recht op een eerlijk proces, onder meer door te verzekeren dat die stukken daadwerkelijk en doeltreffend worden ontvangen (ro 35-36);
- de artikelen 4, lid 3, en 5, lid 1, van die verordening, gelezen in samenhang met punt 12 van de considerans, hiertoe inzonderheid bepalen dat de betekening en kennisgeving van gerechtelijke stukken moeten plaatsvinden door middel van het modelformulier in bijlage I, dat moet worden vertaald in een taal die degene voor wie het stuk bestemd is, begrijpt, of in de officiële taal van de aangezochte lidstaat, of, indien er verscheidende officiële talen in die lidstaat zijn, in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht (ro 37).

Het Hof van Justitie oordeelt bovendien in vaste rechtspraak dat:

- er niet alleen op dient te worden toegezien dat degene voor wie een stuk is bestemd, dat stuk daadwerkelijk ontvangt, maar ook dat hij in staat wordt gesteld de betekenis en draagwijdte van de tegen hem in het buitenland ingestelde vordering te vernemen en effectief en volledig te begrijpen, zodat hij zijn verweer behoorlijk kan voorbereiden en in de lidstaat van herkomst op nuttige wijze zijn rechten kan doen gelden (HvJ 19 december 2012, C-325/11, Alder, ro 41; 16 september 2015, C-519/13, Alpha Bank Cyprus Ltd, ro 32; 28 april 2016, C-384/14, Alta Realitat SL, ro 50; 2 maart 2017, C-354/15, Henderson, ro 52; 6 september 2018, C-21/17, Catlin Europe SE, ro 34);
- hieruit voortvloeit dat degene voor wie het te betekenen of ter kennis te brengen stuk bestemd is, het recht heeft om te weigeren dat stuk in ontvangst te nemen indien het niet is opgesteld in of vergezeld gaat van een vertaling in een taal die hij begrijpt of geacht wordt te begrijpen, krachtens artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening, en dat de ontvangende instantie verplicht is om hem, in alle omstandigheden, mee te delen dat hij dit recht heeft en hiertoe stelselmatig gebruik moet maken van het in bijlage II bij de verordening opgenomen modelformulier (HvJ 16 september 2015, C-519/13, Alpha Bank Cyprus Ltd, ro 55, 57-58; 28 april 2016, C-384/14, Alta Realitat SL, ro 68; 2 maart 2017, C- 354/15, Henderson, ro 56; 6 september 2018, C-21/17, Catlin Europe SE, ro 38).

9. Uit een en ander volgt kennelijk dat uitsluitend de stukken waarvan de verzendende instantie de betekening aanvraagt middels het modelformulier in bijlage I, krachtens artikel 4, lid 3, Betekeningsverordening, en die de ontvangende instantie in het betekeningsexploot als voorwerp van de betekening vermeldt, met de mededeling middels het modelformulier in bijlage II dat de bestemming kan weigeren die stukken in ontvangst te nemen, krachtens artikel 8, lid 1, van de verordening, geacht worden daadwerkelijk en doeltreffend te zijn ontvangen in de zin van artikel 7 Betekeningsverordening.

10. Een stuk dat louter ter kennis wordt gebracht naar aanleiding van de betekening van een andere akte conform de Betekeningsverordening, maar dat niet in het betekeningsexploot als een te betekenen stuk wordt vermeld en waarop noch de aanvraag tot betekening middels het modelformulier in bijlage I noch het aan het betekeningsexploot gehechte modelformulier in bijlage II afzonderlijk betrekking hebben, kan daarentegen niet als daadwerkelijk en doeltreffend ontvangen worden beschouwd in de zin van artikel 7 van de verordening. In het licht van het doel om het recht van verdediging te beschermen van degene voor wie het stuk bestemd is, kan deze immers slechts ten aanzien van het stuk dat daadwerkelijk het voorwerp en het doel van de betekening vormt, zijn rechten kennen op een wijze die hem toelaat een nuttig verweer te voeren.

11. Het onderdeel dat geheel ervan uitgaat dat een dergelijke kennisgeving van een stuk naar aanleiding van de betekening van een andere akte conform de Betekeningsverordening afdoende kan zijn opdat een daadwerkelijke en doeltreffende kennisgeving van dat stuk en aldus een geldige betekening in de zin van artikel 7 Betekeningsverordening plaatsvindt, faalt naar recht.

12. In zoverre het onderdeel schending aanvoert van de overige vermelde wetsbepalingen en miskenning van de vernoemde algemene rechtsbeginselen, maakt het geen zelfstandige grief uit, maar is het afgeleid uit de tevergeefs aangevoerde schending van de artikelen 7 en 8 Betekeningsverordening.

Het onderdeel is in zoverre niet ontvankelijk.

**DICTION
HET HOF,**

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiseres tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiseres op 1.021,29 euro en op de som van 650 euro rolrecht verschuldigd aan de Belgische Staat.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, sectievoorzitter Koen Mestdagh, en de raadsheren Bart Wylleman, Ilse Couwenberg en Sven Mosselmans, en in openbare rechtszitting van 18 juni 2021 uitgesproken door sectievoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Els Herregodts, met bijstand van griffier Vanity Vanden Hende.

Hof van Cassatie, arrest van 20 mei 2021

Internationale bevoegdheid – Overeenkomst – Elektronisch gesloten koopovereenkomst – Verdrag van Lugano van 2007 – Artikel 23 – Forumbeding – Algemene voorwaarden – Toestemming – De informatie moet op een duurzame drager aan de consument worden meegedeeld – Een hyperlink – Prejudiciële vraag

Compétence internationale – Contrat – Contrat de vente conclu par voie électronique – Convention de Lugano du 2007 – Article 23 – Clause d'élection de for – Conditions générales – Consentement – Une transmission des informations aux consommateurs sur un support durable – Un lien hypertexte – Question préjudicielle

C.20.0440.F

T., société anonyme, dont le siège est établi à Somme-Leuze [...], inscrite à la banque-carrefour des entreprises sous le numéro [...],
demanderesse en cassation,

assistée par Maître Jacqueline Oosterbosch et Maître Gilles Genicot, avocats à la Cour de cassation, et représentée par le second, dont le cabinet est établi à Liège, rue de Chaudfontaine, 11, où il est fait élection de domicile,

contre

U. AG, société de droit suisse, dont le siège est établi à [...] (Suisse), [...],
défenderesse en cassation,

représentée par Maître Willy van Eeckhoutte, avocat à la Cour de cassation, dont le cabinet est établi à Gand, Drie Koningenstraat, 3, où il est fait élection de domicile.

I. La procédure devant la Cour

Le pourvoi en cassation est dirigé contre l'arrêt rendu le 12 février 2020 par la cour d'appel de Liège.

Le 5 mai 2021, l'avocat général Philippe de Koster a déposé des conclusions au greffe.

Le conseiller Michel Lemal a fait rapport et l'avocat général Philippe de Koster a été entendu en ses conclusions.

II. Faits et antécédents de la procédure

Tels qu'ils ressortent de l'arrêt attaqué et des pièces auxquelles la Cour peut avoir égard, les faits de la cause et les antécédents de la procédure peuvent être ainsi résumés.

Le 22 novembre 2010, les parties ont signé une première convention, intitulée [...] (en abrégé U.P.C.), selon laquelle la demanderesse s'est engagée à emballer et conditionner des boîtes de sachets de thé pour un prix déterminé.

Une deuxième convention modifiant le prix convenu a été signée par les parties le 6 janvier 2011.

En mars 2011, un changement dans le modus operandi a été discuté entre parties et il était question que la défenderesse facture à l'avenir les matières à la demanderesse, à charge pour elle de les lui refacturer après conditionnement.

Un litige est né à propos de la majoration du prix facturé par la demanderesse et la défenderesse n'a payé que partiellement les factures émises par la demanderesse.

La demanderesse a cité la défenderesse en paiement des sommes restées impayées.

Devant le premier juge, la défenderesse a fait valoir qu'en application de ses conditions générales, seuls les tribunaux anglais sont compétents pour connaître du litige.

Par jugement du 12 août 2015, le premier juge a décidé que les juridictions belges étaient compétentes pour connaître du litige, mais que le contrat conclu entre les parties était régi par et devait être interprété selon le droit anglais, et a rouvert les débats afin que les parties fassent valoir leurs moyens quant au bien-fondé de la demande de la demanderesse au regard du droit anglais.

La demanderesse a interjeté appel de ce jugement au motif que, selon elle, le contrat devait être régi par et interprété selon le droit belge, en application de ses propres conditions générales.

La défenderesse a formé un appel incident faisant valoir que les juridictions belges n'étaient pas compétentes, mais bien les juridictions anglaises.

L'arrêt attaqué reçoit les appels, fait droit au déclinatoire de juridiction soulevé par la défenderesse, dit que les juridictions belges sont sans compétence pour connaître du litige né de l'exécution du contrat litigieux, en vertu de la clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de la défenderesse, et condamne la demanderesse aux dépens des deux instances de la défenderesse.

III. Le moyen de cassation

La demanderesse présente un moyen libellé dans les termes suivants:

Dispositions légales violées

- article 23, §§ 1er et 2, de la convention concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 30 octobre 2007, approuvée au nom de la Communauté européenne par la décision 2009/430/CE du Conseil du 27 novembre 2008;
- en tant que de besoin, article 23, §§ 1er et 2, du règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale (dit règlement Bruxelles I).

Décisions et motifs critiqués

L'arrêt attaqué dit que les juridictions belges ne sont pas compétentes pour trancher le litige entre les parties né de l'exécution du contrat litigieux, et condamne la demanderesse aux dépens des deux instances de la défenderesse, aux motifs que:

« À une date indéterminée, [la défenderesse] a communiqué à [la demanderesse] pour signature le contrat définissant les modalités de leur collaboration pour la commande litigieuse, intitulé '[...]' (en abrégé U.P.C.).

Ce contrat daté du 6 janvier 2011 et signé le même jour par [la demanderesse] précise en page 1 que:

'Chaque fournisseur convient de fournir aux acheteurs les matériaux/produits spécifiés aux conditions générales stipulées dans a) ce contrat d'achat (U.P.C.) et b) la convention d'achat U. applicable ou tout autre accord écrit entre les acheteurs et les fournisseurs concernés (« U.P.A. ») ou, en leur absence, aux conditions générales d'achat de produits sur <https://> [...]. Chaque fournisseur et chaque acheteur conviennent que cet U.P.C. fera partie d'un U.P.A. Les termes utilisés ici ont la signification qui leur est donnée dans l'U.P.A ou le R.A. Toute modification ou tout ajout à ces conditions doivent être confirmés par écrit pour être valables' [...].

Les conditions générales de [la défenderesse] stipulent:

- en leur article 1.2. que:

'En acceptant l'U.P.C. ou l'appel sur contrat, chaque fournisseur convient que les présentes conditions (i) font partie et s'appliquent à cet U.P.C. ou cet appel sur contrat à l'exclusion de toutes autres conditions (excepté dans le cas d'un appel sur contrat, celles qui figurent dans un U.P.C. pertinent) sauf convention contraire conclue par écrit entre les parties et (ii) avec les dispositions de ces U.P.C. ou appels sur contrat, régissent la relation contractuelle entre les fournisseurs et les acheteurs relative aux produits mentionnés dans cet U.P.C. ou cet appel sur contrat (le « contrat »). (..) Pour éviter toute ambiguïté, les conditions générales du fournisseur ne s'appliqueront pas au contrat' [...];

- en leur article 15.9 que:

'Les parties conviennent que le contrat est un contrat international et chaque partie (a) convient que le contrat (et chacune de ses parties y compris l'appel sur contrat) et les U.P.C. et appels sur contrat seront régis par et interprétés selon le droit anglais et (b) se soumettra irrévocablement à la juridiction exclusive des tribunaux anglais pour le règlement de tout litige qui pourrait découler directement ou indirectement du contrat, ou d'une U.P.C. ou d'un appel sur contrat, y compris aux injonctions et autres mesures protectrices et préliminaires. Les parties reconnaissent qu'elles ont accepté cette condition compte tenu du fait qu'U. et les acheteurs font partie d'un groupe anglo-néerlandais et que ce groupe gère les contrats et les litiges de manière centralisée. L'applicabilité de la convention de Vienne de 1980 sur la vente internationale de marchandises est exclue' [...].

[La demanderesse] est une société dont le siège social est sis en Belgique. [La défenderesse] est une société dont le siège social est sis en Suisse.

Les parties s'accordent sur l'application de la convention du 30 octobre 2007 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, dite convention Lugano II.

Celle-ci dispose en son article 23, §§ 1er et 2, que:

‘1. Si les parties, dont l'une au moins a son domicile sur le territoire d'un État lié par la présente convention, sont convenues d'un tribunal ou de tribunaux d'un État lié par la présente convention pour connaître des différends nés ou à naître à l'occasion d'un rapport de droit déterminé, ce tribunal ou les tribunaux de cet État sont compétents. Cette compétence est exclusive, sauf convention contraire des parties. Cette convention attributive de juridiction est conclue:

- a) par écrit ou verbalement avec confirmation écrite; ou
- b) sous une forme qui soit conforme aux habitudes que les parties ont établies entre elles; ou
- c) dans le commerce international, sous une forme qui soit conforme à un usage dont les parties avaient connaissance ou étaient censées avoir connaissance et qui est largement connu et régulièrement observé dans ce type de commerce par les parties à des contrats du même type dans la branche commerciale considérée.

2. Toute transmission par voie électronique qui permet de consigner durablement la convention est considérée comme revêtant une forme écrite’.

L'article 23 de la convention Lugano II est identique [à] l'article 23 du règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 20 décembre 2000 sur la compétence judiciaire et l'exécution des jugements, dit règlement Bruxelles I (remplacé à partir du 10 janvier 2015 par le règlement (UE) n° 1215/2012 du Parlement européen et du Conseil du 12 décembre 2012 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, dit règlement Bruxelles Ibis).

En effet, l'objectif de la convention Lugano II signée par les États membres de l'Union européenne avec l'Islande, la Norvège et la Suisse, est d'étendre à ces trois États les règles contenues dans le règlement Bruxelles I ‘persuadées que l'extension des principes énoncés dans le règlement (CE) n° 44/2001 aux parties contractantes au présent instrument renforcera la coopération juridique et économique’ (cf. le préambule de la convention Lugano II).

Compte tenu de cet objectif, du ‘lien substantiel qui existe’ entre la convention Lugano II et le règlement Bruxelles I et du fait que la convention Lugano II ‘fait partie intégrante du droit communautaire et que la Cour de justice des Communautés européennes est par conséquent compétente pour statuer sur l'interprétation de ses dispositions quant à leur application par les tribunaux des États membres de la Communauté européenne’ (cf. le préambule du Protocole n° 2 relatif à la convention Lugano II, sur l'interprétation uniforme de la convention et sur le comité permanent):

‘Tout tribunal appliquant et interprétant la présente convention tient dûment compte des principes définis par toute décision pertinente rendue par les tribunaux des États liés par la présente convention et par la Cour de justice des Communautés européennes concernant la ou les dispositions en cause ou toute disposition similaire de la convention de Lugano de 1988 et des instruments visés à l'article 64, paragraphe 1er, de la présente convention’ (c'est à dire notamment le règlement Bruxelles I) (article 1er du Protocole n° 2).

Il y a donc lieu d'interpréter l'article 23, §§ 1er et 2, de la convention Lugano II conformément à la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne [...] relativement à l'article 23 du règlement Bruxelles I.

L'interprétation donnée par la Cour [de justice] des dispositions de la convention de Bruxelles du 27 septembre 1968, précédant le règlement Bruxelles I, vaut également pour ce dernier lorsque leurs

dispositions peuvent être qualifiées d'équivalentes (C.J.U.E., 23 octobre 2014, flyLAL c. Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, point 25 et jurisprudence citée).

Selon la Cour [de justice], les conditions de forme prévues à l'article 23 du règlement Bruxelles I (précédemment article 17 de la convention de Bruxelles du 27 septembre 1968) ont pour but de s'assurer de la réalité du consentement des parties. Lorsque l'une des conditions de forme prévues à l'article 23 est remplie, le consentement est établi (C.J.C.E., 24 juin 1981, Elefanten Schuh GmbH c. Pierre Jacqmain, aff. 150/80, Rec., 1981, p. 1671, point 29).

La problématique est relativement simple lorsque les conditions générales sont directement annexées au contrat. Les choses sont plus compliquées lorsque ce n'est pas le cas.

À quelles conditions la preuve de la réalité du consentement d'un cocontractant sur une clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de l'autre cocontractant est-elle soumise lorsque celles-ci ne sont pas directement annexées au contrat?

La Cour [de justice] a jugé dans une affaire Estasis, Salotti di Colzani Aimò e Gianmario Colzani s.n.c. c. Rūwa Polstereimaschinen GmbH (C.J.C.E., 14 décembre 1976, aff. 24/76, Rec., 1976, p. 1831) que, 'si les conditions générales ne sont pas directement annexées au contrat (et que) des démarches supplémentaires s'imposent alors au cocontractant pour prendre connaissance du contenu des conditions générales du vendeur (..), le simple renvoi (de manière expresse) à ces conditions ne suffit pas (..): « le renvoi (doit être) susceptible d'être contrôlé par une partie appliquant une diligence normale » et les conditions générales de vente doivent avoir « été effectivement communiquées à l'autre partie contractante avec l'offre à laquelle il est renvoyé »' (cité par Franck, S., et Dechamps, M., 'Une clause de juridiction en un clic', J.T., n° 6636, 2016, p. 123).

Cette décision est antérieure à l'entrée en vigueur du règlement Bruxelles I qui prévoit en son article 23, § 2, que 'Toute transmission par voie électronique qui permet de consigner durablement la convention est considérée comme revêtant une forme écrite'.

Cette nouvelle disposition a été ajoutée du fait qu'il y avait lieu de tenir compte 'du développement des nouvelles techniques de communication. Ainsi l'exigence d'un accord écrit ne doit pas remettre en cause la validité d'une clause d'élection de for qui aurait été conclue sur un support autre qu'un écrit mais dont le contenu est accessible via un écran' (cf. exposé des motifs de la proposition du règlement Bruxelles I présentée par la Commission à Bruxelles le 14 juin 1999, COM (1999), p. 348, final).

Dorénavant, 'La clause de juridiction transmise par voie électronique permettant une consignation durable est donc assimilée à la forme écrite et considérée comme valable quant à la forme' (Franck, S., et Dechamps, M., op. cit., p. 122).

Dans un arrêt plus récent, la Cour [de justice] a eu pour la première fois l'occasion de se pencher sur l'opposabilité d'une clause de juridiction contenue dans des conditions générales liées à un contrat conclu par internet (C.J.U.E., 31 mai 2015, Jaouad El Majdoub c. CarsOnTheWeb.Deutschland GmbH, aff C-322/14, EU:C:2015:334).

Elle a jugé que la technique du click-wrapping satisfaisait aux exigences posées par l'article 23, § 2, du règlement Bruxelles I.

Cette technique consiste à devoir cocher une case indiquant que l'acheteur accepte les conditions générales du vendeur avant de pouvoir finaliser son achat. Lorsqu'il coche cette case, il n'y accède pas automatiquement. Pour ce faire, il doit sélectionner un champ contenant l'indication 'cliquer ici pour

ouvrir les conditions générales de livraison et de paiement par une nouvelle fenêtre'. Lorsqu'il accède enfin à celles-ci, il peut alors les télécharger ou les imprimer.

La Cour [de justice] a considéré que l'acheteur avait 'accepté de manière expresse, en cochant la case correspondante sur le site internet du vendeur concerné, les conditions générales en cause' et que la condition de consignation de la convention 'de manière durable' prévue à l'article 23, § 2, du règlement Bruxelles I était rencontrée dès lors que la technique du click-wrapping 'rend possible l'impression et la sauvegarde du texte des conditions générales en question avant la conclusion du contrat' (point 39).

Elle a ajouté à cet égard que, 'dès lors, la circonstance que la page internet contenant ces conditions ne s'ouvre pas automatiquement lors de l'enregistrement sur le site internet et lors de chaque opération d'achat ne saurait remettre en cause la validité de la convention attributive de juridiction' (idem).

Quel enseignement peut-on retirer en l'espèce de ces arrêts?

1. Lorsque les conditions générales ne sont pas directement annexées au contrat, il doit y être renvoyé de manière expresse.

Le contrat litigieux communiqué par [la défenderesse] pour signature par [la demanderesse] prévoit expressément qu'il est régi par les conditions générales de [la défenderesse] à défaut d'autres stipulations contenues dans celui-ci ou dans d'autres conventions intervenues entre les parties.

2. Le renvoi à ces conditions générales doit pouvoir être contrôlé par une personne normalement diligente.

Le contrat litigieux mentionne le lien hypertexte qui permet à [la demanderesse] d'accéder aux conditions générales de [la défenderesse].

Les premiers juges ont relevé que 'ce lien renvoie à une page offrant deux onglets: un « Log on » et un « General Supplier Information », lequel mène à une page proposant le téléchargement de divers documents, dont les conditions générales d'achat'.

Il est constant que les parties utilisent la langue anglaise dans tous leurs échanges commerciaux, lesquels sont, au vu des pièces déposées, uniquement effectués par voie électronique. [La demanderesse] est donc familière des outils informatiques et 'des nouvelles techniques de communication' (cf. supra la communication de la Commission du 14 juin 1999) du XXIème siècle. Elle n'a jamais émis la moindre réserve sur le fait qu'elle n'aurait pas pu accéder aux conditions générales de [la défenderesse].

3. Les conditions générales transmises par voie électronique doivent pouvoir être consignées sur un support durable. La simple 'possibilité' est suffisante. La page du site internet de [la défenderesse] sur laquelle figurent ses conditions générales et à laquelle on accède grâce au lien hypertexte doit rendre possible leur impression et leur sauvegarde avant la conclusion du contrat.

Les premiers juges ont relevé que les conditions générales de [la défenderesse] figuraient parmi les documents susceptibles d'être téléchargés par [la demanderesse] et donc imprimés.

[La demanderesse] a signé sans réserve le contrat litigieux après avoir eu la possibilité de prendre connaissance des conditions générales de [la défenderesse], de les télécharger et de les imprimer.

Par conséquent, dès lors que l'une des conditions de forme prévues à l'article 23 de la convention Lugano II est remplie, le consentement de [la demanderesse] sur la clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de [la défenderesse] est établi.

Celle-ci ne peut faire valoir ses propres conditions générales figurant sur ses factures établies postérieurement, en exécution du contrat litigieux.

Elle ne démontre ni que les parties auraient convenu de renoncer à l'application des conditions générales de [la défenderesse] sur lesquelles elles s'étaient précédemment accordées ni qu'elles auraient ensuite décidé ensemble de se référer aux conditions générales de [la demanderesse].

Le règlement Bruxelles Ibis, entré en vigueur le 10 janvier 2015, dispose en son article 25 (remplaçant l'article 23 du règlement Bruxelles I) qu'il incombe au juge de vérifier dans quelle mesure 'la validité de cette clause attributive de juridiction n'est pas entachée de nullité quant au fond selon le droit' de la juridiction désignée par celle-ci.

Cette nouvelle exigence de contrôle de la validité substantielle de la clause attributive de juridiction au regard du droit international privé du for (exclusive d'un contrôle de la validité formelle) n'est toutefois pas d'application en ce qui concerne la convention Lugano II.

L'article 73 du règlement Bruxelles Ibis précise en effet à cet égard que 'Le présent règlement n'affecte pas l'application de la convention de Lugano de 2007'.

Il y a donc lieu de constater que, selon la clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de [la défenderesse], ce sont les juridictions anglaises qui sont exclusivement compétentes pour trancher le litige entre les parties, né de l'exécution du contrat litigieux.

Les tribunaux belges sont sans juridiction pour en connaître ».

Griefs

Ainsi que le constate l'arrêt attaqué:

- les contrats litigieux – [...] (U.P.C.) –, signés les 22 novembre 2010 et 6 janvier 2011 par M. T. pour la demanderesse, mentionnent qu'ils sont soumis, à défaut de stipulations contractuelles dérogatoires, aux conditions générales d'achat de produits sur [https://\[...\]](https://[...]), autrement dit aux conditions générales disponibles sur le site internet de la défenderesse;
- figurent dans lesdites conditions générales d'achat de la défenderesse, (i) un article 1.2 aux termes duquel, en acceptant l'U.P.C., le fournisseur marque son accord sur ce que les présentes conditions en font partie et s'y appliquent, à l'exclusion de toutes autres, et qu'elles gouvernent les relations contractuelles entre les parties, conjointement avec les stipulations de l'U.P.C., et (ii) un article 15.9 selon lequel les tribunaux anglais ont compétence pour connaître de tout litige en rapport avec le contrat, et celui-ci est régi par et interprété selon le droit anglais.

Le litige porte sur la question de savoir si cette convention attributive de juridiction – ou clause d'élection de for – fut valablement conclue entre les parties et, partant, si elle est opposable à la demanderesse.

Les parties s'accordaient sur l'applicabilité, à cette question litigieuse, de la convention concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 30 octobre 2007 (dite convention Lugano II), et concluaient toutes deux en

référence à celle-ci. Cette convention est effectivement applicable en l'espèce, en vertu de son article 64 et en considération du domicile de la partie défenderesse, dont le siège social est établi en Suisse, soit un État lié par ladite convention.

Aux termes de l'article 23 de ladite convention:

« 1. Si les parties, dont l'une au moins a son domicile sur le territoire d'un État lié par la présente convention, sont convenues d'un tribunal ou de tribunaux d'un État lié par la présente convention pour connaître des différends nés ou à naître à l'occasion d'un rapport de droit déterminé, ce tribunal ou les tribunaux de cet État sont compétents. Cette compétence est exclusive, sauf convention contraire des parties. Cette convention attributive de juridiction est conclue:

- a) par écrit ou verbalement avec confirmation écrite; ou
- b) sous une forme qui soit conforme aux habitudes que les parties ont établies entre elles; ou
- c) dans le commerce international, sous une forme qui soit conforme à un usage dont les parties avaient connaissance ou étaient censées avoir connaissance et qui est largement connu et régulièrement observé dans ce type de commerce par les parties à des contrats du même type dans la branche commerciale considérée.

2. Toute transmission par voie électronique qui permet de consigner durablement la convention est considérée comme revêtant une forme écrite ».

Cette disposition est identique à l'article 23, §§ 1er et 2, du règlement (CE) n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale (dit « règlement Bruxelles I »), et les dispositions de la convention de Lugano doivent s'interpréter en tenant compte de la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne relative, en particulier, audit règlement Bruxelles I (ainsi qu'au règlement n° 1215/2012 du 12 décembre 2012 concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, dit « règlement Bruxelles Ibis », qui l'a remplacé et s'applique aux litiges introduits après son entrée en vigueur, soit le 10 janvier 2015).

L'application de cette disposition relative à une compétence judiciaire exclusive, qui fixe les formes autorisées pour conclure pareille convention attributive de juridiction, doit être contrôlée par le juge saisi du litige. Les conditions auxquelles est subordonnée la validité des clauses attributives de juridiction sont d'interprétation stricte, compte tenu des conséquences qu'elles peuvent avoir pour les parties au procès, et le juge est tenu d'examiner si la clause en question a fait réellement l'objet d'un consentement entre parties, lequel doit se manifester d'une manière claire et précise, les formes requises ayant pour fonction d'assurer que ce consentement soit effectivement établi.

Il est satisfait à l'exigence de forme écrite, requise par la disposition conventionnelle précitée, si le contrat signé par les deux parties comporte un renvoi exprès aux conditions générales imprimées au verso de celui-ci, ce renvoi devant être explicite et susceptible d'être contrôlé par une partie appliquant une diligence normale. Il faut en toute hypothèse qu'il soit établi que lesdites conditions générales comportant une clause attributive de juridiction ont été effectivement communiquées à l'autre partie contractante, avec l'offre à laquelle il est renvoyé, autrement dit avant que le contrat soit conclu.

Sans doute peut-il également suffire, selon la jurisprudence de la Cour de justice de l'Union européenne, qu'une entreprise recoure à cette fin au click-wrapping, soit l'hypothèse où le cocontractant doit, sur un site internet, cocher une case en vue de manifester formellement son

approbation des conditions générales qui lui sont opposées, ayant ainsi son attention attirée sur le texte de celles-ci, auquel il peut accéder via un lien.

Lorsqu'il est établi (i) que ce cocontractant a accepté de manière expresse, en cochant la case correspondante sur le site internet du vendeur, les conditions générales de ce dernier et (ii) qu'il lui était effectivement possible de sauvegarder et d'imprimer celles-ci avant la conclusion du contrat, la convention attributive de juridiction que ces conditions peuvent contenir peut être tenue pour valide.

Mais il est constant que la demanderesse a signé un contrat qui comportait une simple référence aux conditions générales de la défenderesse, disponibles sur son site internet. C'est à tort, au regard de la disposition conventionnelle visée au moyen, que l'arrêt attaqué assimile la convention litigieuse à « un contrat conclu par internet » dans le cadre duquel l'acheteur doit « cocher une case indiquant (qu'il) accepte les conditions générales du vendeur avant de pouvoir finaliser son achat ». La demanderesse n'a aucunement été amenée à accepter formellement les conditions générales de la défenderesse en cliquant sur la case correspondante de son site internet. Il en résulte que l'enseignement jurisprudentiel qu'a appliqué la cour d'appel n'est pas transposable à la situation précise qui lui était soumise, l'hypothèse où une partie signe un document qui contient une référence à des conditions générales accessibles en ligne étant différente de celle où cette partie marque formellement et directement son accord sur ces conditions générales en cochant une case à cet effet.

Partant, l'arrêt attaqué, qui décide que « le consentement de [la demanderesse] sur la clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de [la défenderesse] est établi » au motif qu'elle « a signé sans réserve le contrat litigieux après avoir eu la possibilité de prendre connaissance des[dites] conditions générales [...], de les télécharger et de les imprimer », se bornant ainsi à constater que les conditions générales de la défenderesse étaient accessibles, mais qui s'abstient de s'assurer qu'elles furent effectivement communiquées à la demanderesse et que celle-ci les aurait expressément acceptées, alors que les conditions auxquelles est subordonnée la validité des clauses attributives de juridiction sont d'interprétation stricte en tant qu'elles poursuivent l'objectif primordial de s'assurer de la réalité du consentement des intéressés, n'est pas légalement justifié (violation des dispositions visées au moyen).

À titre subsidiaire, la demanderesse invite la Cour, avant dire droit, à poser à la Cour de justice de l'Union européenne la question préjudicielle suivante:

« Est-il satisfait à l'article 23, § 1er, a), de la convention concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 30 octobre 2007 (dite convention Lugano II), aux termes duquel une convention attributive de juridiction doit être conclue par écrit ou verbalement avec confirmation écrite, lorsque l'entreprise qui entend opposer ses conditions générales à son cocontractant ne recourt pas à la technique du click-wrapping, et n'invite dès lors pas ce cocontractant à cocher une case sur son site internet en vue de manifester formellement et directement son approbation desdites conditions générales, mais lorsque cette entreprise adresse à ce cocontractant un contrat qui comporte une simple référence à ses conditions générales, disponibles sur son site internet, sans donc que celui-ci soit amené à les accepter de manière expresse, et sans qu'il soit établi que celles-ci lui furent effectivement communiquées avant que le contrat soit conclu? »

IV. La décision de la Cour

L'arrêt attaqué constate qu'« à une date indéterminée, [la défenderesse] a communiqué à [la demanderesse] pour signature le contrat définissant les modalités de leur collaboration pour la commande litigieuse, intitulé '[...]', en abrégé U.P.C. », que « ce contrat [sur papier] daté du 6 janvier 2011 et signé le même jour par [la demanderesse] précise en page 1 que 'chaque fournisseur convient

de fournir aux acheteurs les matériaux/produits spécifiés aux conditions générales stipulées dans a) ce contrat d'achat (U.P.C.) et b) la convention d'achat U. applicable ou tout autre accord écrit entre les acheteurs et les fournisseurs concernés (U.P.A.) ou, en leur absence, aux conditions générales d'achat de produits sur [https:// \[...\]](https:// [...]) » et que « les conditions générales de [la défenderesse] stipulent [...] en leur article 15.9 que 'les parties conviennent que le contrat est un contrat international et chaque partie [...] (b) se soumettra irrévocablement à la juridiction exclusive des tribunaux anglais pour le règlement de tout litige qui pourrait découler directement ou indirectement du contrat, ou d'une U.P.C. ou d'un appel sur contrat, y compris aux injonctions et autres mesures protectrices et préliminaires. Les parties reconnaissent qu'elles ont accepté cette condition compte tenu du fait qu'U. et les acheteurs font partie d'un groupe anglo-néerlandais et que ce groupe gère les contrats et les litiges de manière centralisée' ».

Examinant « à quelles conditions la preuve de la réalité du consentement d'un cocontractant sur une clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de l'autre cocontractant est [...] soumise lorsque celles-ci ne sont pas directement annexées au contrat » selon les enseignements des arrêts rendus le 14 décembre 1976 en la cause n° 24/76 et le 31 mai 2015 en la cause n° C-322/14 par la Cour de justice de l'Union européenne, l'arrêt attaqué considère que:

- s'agissant de la condition que, « lorsque les conditions générales ne sont pas directement annexées au contrat, il doit y être renvoyé de manière expresse », « le contrat litigieux communiqué par [la défenderesse] pour signature par [la demanderesse] prévoit expressément qu'il est régi par les conditions générales de [la défenderesse] à défaut d'autres stipulations contenues dans celui-ci ou dans d'autres conventions intervenues entre les parties »;

- s'agissant de la condition que « le renvoi à ces conditions générales doit pouvoir être contrôlé par une personne normalement diligente », « le contrat litigieux mentionne le lien hypertexte qui permet à [la demanderesse] d'accéder aux conditions générales de [la défenderesse] », « les premiers juges ont relevé que 'ce lien renvoie à une page offrant deux onglets: un « *Log on* » et un « *General Supplier Information* », lequel mène à une page proposant le téléchargement de divers documents, dont les conditions générales d'achat' », « il est constant que les parties utilisent la langue anglaise dans tous leurs échanges commerciaux, lesquels sont, au vu des pièces déposées, uniquement effectués par voie électronique », la demanderesse « est donc familière des outils informatiques et 'des nouvelles techniques de communication' » et « elle n'a jamais émis la moindre réserve sur le fait qu'elle n'aurait pas pu accéder aux conditions générales de [la défenderesse] »;

- s'agissant de la condition que « les conditions générales transmises par voie électronique doivent pouvoir être consignées sur un support durable », « la simple 'possibilité' est suffisante », « la page du site internet de [la défenderesse] sur laquelle figurent ses conditions générales et à laquelle on accède grâce au lien hypertexte doit rendre possible leur impression et leur sauvegarde avant la conclusion du contrat », « les premiers juges ont relevé que les conditions générales de [la défenderesse] figuraient parmi les documents susceptibles d'être téléchargés par [la demanderesse] et donc imprimés » et la demanderesse « a signé sans réserve le contrat litigieux après avoir eu la possibilité de prendre connaissance des conditions générales de [la défenderesse], de les télécharger et de les imprimer ».

Le moyen, qui invoque la violation de l'article 23, §§ 1er et 2, de la convention concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 30 octobre 2007, fait grief à l'arrêt attaqué d'assimiler la convention litigieuse à un contrat conclu par internet dans le cadre duquel l'acheteur doit cocher une case indiquant qu'il accepte les conditions générales du vendeur avant de pouvoir finaliser son achat et de, dès lors, décider que le consentement de la demanderesse sur la clause attributive de juridiction contenue dans les conditions générales de la défenderesse est établi au motif qu'elle a signé sans réserve le contrat litigieux après

avoir eu la possibilité de prendre connaissance desdites conditions générales, de les télécharger et de les imprimer sans s'assurer qu'elles furent effectivement communiquées à la demanderesse.

L'examen du moyen requiert de poser à la Cour de justice de l'Union européenne la question libellée au dispositif du présent arrêt.

**PAR CES MOTIFS
LA COUR,**

Sursoit à statuer jusqu'à ce que la Cour de justice de l'Union européenne ait répondu à la question suivante:

« Est-il satisfait à l'article 23, §§ 1er, a), et 2, de la convention concernant la compétence judiciaire, la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 30 octobre 2007, lorsqu'une clause attributive de juridiction est contenue dans des conditions générales auxquelles un contrat conclu par écrit renvoie par la mention du lien hypertexte d'un site internet dont l'accès permet de prendre connaissance desdites conditions générales, de les télécharger et de les imprimer, sans que la partie à laquelle cette clause est opposée ait été invitée à accepter ces conditions générales en cochant une case sur ledit site internet? »

Ainsi jugé par la Cour de cassation, première chambre, à Bruxelles, où siégeaient le président de section Mireille Delange, les conseillers Michel Lemal, Marie-Claire Ernotte, Ariane Jacquemin et Maxime Marchandise, et prononcé en audience publique du vingt mai deux mille vingt et un par le président de section Mireille Delange, en présence de l'avocat général Philippe de Koster, avec l'assistance du greffier Patricia De Wadripont.

Hof van Cassatie, arrest van 12 mei 2021

Nationaliteit – Artikel 23, § 6, lid 1 WBN – Voorziening in cassatie – Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit – Voorwaarden – Ongelijkheid

Nationalité – Article 23, § 6, al. 1 CNB – Pourvoi en cassation – Déchéance de la nationalité belge – Conditions – Inégalité

P.21.0228.F

B.Y.

défendeur à l'action en déchéance de la nationalité belge,
demandeur en cassation,
ayant pour conseil Maître Nicolas Cohen, avocat au barreau de Bruxelles.

I. La procédure devant la cour

Le pourvoi est dirigé contre un arrêt rendu le 21 janvier 2021 par la cour d'appel de Bruxelles, chambre de la famille.

Le demandeur invoque six moyens dans un mémoire annexé au présent arrêt, en copie certifiée conforme.

Le 3 mai 2021, l'avocat général Damien Vandermeersch a déposé des conclusions au greffe.

A l'audience du 12 mai 2021, le président de section Benoît Dejemepe a fait rapport et l'avocat général précité a conclu.

II. La décision de la cour

1. L'arrêt attaqué déchoit le demandeur de la nationalité belge en application de l'article 23, § 1er, 2°, du Code de la nationalité belge.

Conformément à l'article 23, § 6, alinéa 2, dudit code, le pourvoi en cette matière est formé et jugé comme il est prescrit pour les pourvois en matière criminelle.

2. En vertu de l'article 23, § 1er, les Belges qui ne tiennent pas leur nationalité d'un auteur belge au jour de leur naissance et ceux qui ne se sont pas vu attribuer leur nationalité en vertu de l'article 11, peuvent en être déchus s'ils l'ont acquise sur la base de fausses déclarations ou s'ils manquent gravement à leurs devoirs de citoyen belge.

Le pourvoi en cassation contre l'arrêt de la cour d'appel statuant en premier et dernier ressort sur l'action en déchéance n'est recevable, conformément à l'article 23, § 6, alinéa 1er, que si le défendeur à cette action s'est prévalu vainement, devant la cour d'appel, d'une attribution, au jour de sa naissance, de la nationalité belge en raison de la nationalité du père ou de la mère ou en raison du fait d'être né en Belgique d'un auteur né lui-même en Belgique.

La recevabilité du pourvoi suppose en outre qu'il soit motivé par l'illégalité ou l'irrégularité du rejet de cette exception dûment soulevée.

3. Devant la cour d'appel, le demandeur a déposé des conclusions. Dans un premier moyen, il a soutenu que, s'il n'était pas Belge au jour de sa naissance le 28 mars 1994, c'est parce que l'administration avait, de manière fautive, tardé à traiter la demande de naturalisation introduite par son père le 26 février 1992. Il en a déduit qu'il était victime d'une discrimination du fait que les Belges nés d'un auteur belge au jour de leur naissance ne peuvent être déchus de leur nationalité alors qu'il n'appartient pas à cette catégorie de citoyens par la seule circonstance du dépassement du délai raisonnable imputable à l'autorité publique, et que l'arrêt aurait dû déclarer la demande de déchéance de nationalité irrecevable en raison de cette discrimination.

Après avoir donc admis qu'il n'était pas né Belge, et en se prévalant seulement de la circonstance qu'il n'était pas titulaire de la nationalité belge au jour de sa naissance parce que la procédure de naturalisation de son père n'avait pas encore abouti, le demandeur n'a pas soulevé devant la cour d'appel la seule exception dont le rejet permet un pourvoi qui doit être motivé quant à ce.

4. A l'appui du pourvoi, le demandeur invoque six moyens. Dans le premier, il soutient que l'arrêt aurait dû déclarer la demande de déchéance de nationalité irrecevable en raison de la discrimination indiquée ci-dessus. Selon le deuxième, la cour d'appel aurait dû se déclarer incompétente au motif que l'action en déchéance aurait dû être introduite devant le tribunal correctionnel saisi de la poursuite pénale dont il a fait l'objet. D'après le troisième moyen, l'arrêt de la cour d'appel doit être cassé parce qu'il écarte illégalement la demande de production de pièces relatives à la procédure de naturalisation du père du demandeur. Le quatrième moyen fait valoir que l'arrêt ne justifie pas légalement sa décision que le demandeur est de nationalité marocaine. Le cinquième moyen soutient que la décision de déchéance méconnaît le droit au respect de la vie privée et familiale du demandeur et présente un caractère arbitraire. Enfin, selon le sixième moyen, la cour d'appel a manqué à son devoir d'examiner la proportionnalité de la mesure demandée par le ministère public.

Ces moyens ne ressortissent pas au motif auquel, comme dit ci-dessus, la loi subordonne la recevabilité du pourvoi.

5. La déchéance de nationalité est une sanction civile complémentaire de la condamnation pénale révélant des manquements graves aux devoirs de citoyen belge.

L'article 23, § 6, alinéa 1er, du Code de la nationalité interdit le pourvoi au défendeur à l'action en déchéance qui ne dénonce pas à la Cour un rejet illégal ou irrégulier de l'exception, prévue par la loi, dont il s'est prévalu devant les juges d'appel. Ainsi qu'il ressort des travaux préparatoires de la loi du 20 juillet 1934 concernant la déchéance de nationalité et insérant un article 18bis dans les lois coordonnées du 14 décembre 1932 sur la nationalité, dont l'article 23 précité a repris les dispositions, la personne déchue de sa nationalité n'est pas autorisée à soutenir d'autres moyens à l'appui de son pourvoi.

6. En application des articles 23/1, § 1er, 1° et 2°, et 23/2, § 1er, du même code, lorsqu'il prononce une peine d'emprisonnement d'au moins cinq ans sans sursis du chef d'infractions visées à ces dispositions, le juge saisi de l'action publique peut, sur réquisition du ministère public, prononcer la déchéance de la nationalité des Belges qui ne tiennent pas leur nationalité d'un auteur ou adoptant belge au jour de leur naissance et des Belges qui ne se sont pas vu attribuer leur nationalité en vertu de l'article 11, alinéa 1er, 1° et 2°.

Ces articles ne prévoient aucune limitation au pourvoi en cassation contre la décision, rendue en dernier ressort, qui, concomitamment à la sanction pénale, déchoit le prévenu de la nationalité belge.

Il s'ensuit que, lorsqu'il a été fait application desdites dispositions, tant la recevabilité du pourvoi que l'appréciation des moyens invoqués à l'appui de celui-ci relèvent du droit commun.

7. La Cour constate ainsi que, pour l'instance en cassation, le législateur traite différemment le justiciable selon que la déchéance de la nationalité est prononcée à la suite d'une procédure civile introduite devant la cour d'appel postérieurement à une condamnation pénale, et celui qui se voit déchoir de la nationalité par la décision qui statue en même temps sur l'action publique.

Il y a lieu d'interroger la Cour constitutionnelle à titre préjudiciel sur la constitutionnalité de l'article 23, § 6, alinéa 1er, dans les termes figurant au dispositif du présent arrêt.

**PAR CES MOTIFS
LA COUR,**

Sursoit à statuer jusqu'à ce que la Cour constitutionnelle ait répondu à la question préjudicielle suivante:

« L'article 23, § 6, alinéa 1er, du Code de la nationalité belge viole-t-il les articles 10 et 11 de la Constitution, en tant qu'il subordonne la recevabilité du pourvoi du défendeur à l'action en déchéance de nationalité et l'appréciation des moyens invoqués à l'appui de celui-ci, à la double condition, d'une part, qu'il se soit prévalu vainement, devant la cour d'appel, d'une attribution, au jour de sa naissance, de la nationalité belge en raison de la nationalité du père ou de la mère ou en raison du fait d'être né en Belgique d'un auteur né lui-même en Belgique, et que, d'autre part, le pourvoi invoque la violation ou la fausse application des lois consacrant le fondement de ce moyen ou le défaut de motif de son rejet, alors que le pourvoi du prévenu dirigé contre la décision de déchéance de la nationalité concomitante à sa condamnation à une peine, sur le fondement des articles 23/1, § 1er, 1° et 2°, et 23/2, § 1er, du même code, n'est pas soumis à de telles limitations? »

Réserve les frais.

Ainsi jugé par la Cour de cassation, deuxième chambre, à Bruxelles, où siégeaient le chevalier Jean de Codt, président, Benoît Dejemeppe, président de section, Françoise Roggen, Eric de Formanoir et François Stévenart Meeûs, conseillers, et prononcé en audience publique du douze mai deux mille vingt et un par le chevalier Jean de Codt, président, en présence de Michel Nolet de Brauwere, avocat général, avec l'assistance de Tatiana Fenaux, greffier.

Hof van Cassatie, arrest van 25 januari 2021

Weigering om huwelijk te voltrekken – Artikel 167, eerste lid BW – Artikel 165, §3 BW – Termijn om voltrekking huwelijk uit te stellen – Verplichting voltrekken huwelijk – Machtsoverschrijding – Artikel 146bis BW – Schijnhuwelijk – Bevel rechter aan ambtenaar van burgerlijke stand om huwelijk te voltrekken

Refus de célébrer le mariage – Article 167, al. 1 C. civ. – Article 165 § 3 C. civ. – Prolongation du délai pour célébrer le mariage – Obligation de célébrer le mariage – Excès de compétence – Article 146bis C. civ. – Mariage simulé – Injonction à l’officier d’état civil de célébrer le mariage

C.18.0055.N

Procureur-generaal bij het hof van beroep te Gent,
eiser,

tegen

1. **B.V.,**
 2. **K.T.,**
- eerste en tweede verweerder,

toegelaten tot de rechtsbijstand bij beschikking van 8 februari 2018, nr. G.18.0034.N,

vertegenwoordigd door mr. Willy van Eeckhoutte, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 9051 Gent, Drie Koningenstraat 3, waar de verweerders woonplaats kiezen.

I. Rechtspleging voor het hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent van 9 november 2017.

De zaak is bij beschikking van de eerste voorzitter van 5 november 2020 verwezen naar de derde kamer.

Sectievoorzitter Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddelen

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

III. Beslissing van het hof

Beoordeling

Eerste middel

1. De weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand om een huwelijk te voltrekken is een administratieve rechtshandeling.

In zoverre het middel ervan uitgaat dat deze beslissing een proceshandeling is waarop artikel 860 Gerechtelijk Wetboek toepasselijk is, berust het op een onjuiste rechtsopvatting en faalt het naar recht.

2. Het middel legt niet uit hoe en waarom het arrest artikel 146bis Burgerlijk Wetboek schendt.

In zoverre het schending van die wetsbepaling aanvoert, is het middel onnauwkeurig, mitsdien niet ontvankelijk.

3. De appelrechter oordeelt niet dat de weigeringsbeslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand laattijdig is omdat zij meer dan twee maanden na de vooropgestelde huwelijksdatum ter kennis werd gebracht, maar wel dat de beslissing laattijdig is omdat zij meer dan twee maanden na de vooropgestelde huwelijksdatum werd genomen.

In zoverre berust het middel op een onjuiste lezing van het arrest en mist het bijgevolg feitelijke grondslag.

4. Krachtens artikel 167, eerste lid, Burgerlijk Wetboek weigert de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk te voltrekken wanneer blijkt dat niet is voldaan aan de hoedanigheden en voorwaarden vereist om een huwelijk te mogen aangaan, of indien hij van oordeel is dat de voltrekking in strijd is met de beginselen van de openbare orde.

Krachtens artikel 167, tweede lid, Burgerlijk Wetboek, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand, indien er een ernstig vermoeden bestaat dat niet is voldaan aan de in het vorige lid gestelde voorwaarden, de voltrekking van het huwelijk uitstellen, na eventueel het advies van de procureur des Konings van het gerechtelijk arrondissement waarin de verzoekers voornemens zijn te huwen te hebben ingewonnen, gedurende ten hoogste twee maanden vanaf de door de belanghebbende partijen vooropgestelde huwelijksdatum, teneinde bijkomend onderzoek te verrichten. De procureur des Konings kan deze termijn verlengen met een periode van hoogstens drie maanden. In dat geval geeft hij daarvan kennis aan de ambtenaar van de burgerlijke stand die de belanghebbende partijen ervan in kennis stelt.

Krachtens artikel 167, derde lid, Burgerlijk Wetboek, dient de ambtenaar van de burgerlijke stand onverwijld het huwelijk te voltrekken, zelfs in die gevallen waar de in artikel 165, § 3, bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken, indien hij binnen de in het vorig lid gestelde termijn nog geen definitieve beslissing heeft genomen.

5. Uit deze bepalingen volgt dat indien de ambtenaar van de burgerlijke stand nog geen definitieve beslissing heeft genomen binnen de door hem verlengde termijn van maximum twee maanden vanaf de huwelijksdatum, gebeurlijk verlengd door de procureur des Konings met een periode van maximum drie maanden, hij verplicht is om het huwelijk onverwijld te voltrekken, zelfs indien de in artikel 165, § 3, Burgerlijk Wetboek bedoelde termijn van zes maanden reeds is verstreken.

De ambtenaar van de burgerlijke stand die na het verstrijken van de voormelde termijn alsnog weigert het huwelijk te voltrekken, begaat machtsoverschrijding. Een onderzoek door de rechter, bij wie beroep wordt aangetekend tegen de laattijdige weigeringsbeslissing, of het voorgenomen huwelijk al dan niet een schijnhuwelijk is, is daardoor niet aan de orde.

In zoverre berust het middel op een onjuiste rechtsopvatting en faalt het naar recht.

6. De appelrechter stelt vast en oordeelt dat:

- de ambtenaar van de burgerlijke stand bij brief van 26 november 2015 de verweerders in kennis heeft gesteld dat de voltrekking van het huwelijk werd uitgesteld met maximaal drie maanden na de door de verweerders vooropgestelde huwelijksdatum van 23 december 2015, om hem toe te laten het noodzakelijke onderzoek af te handelen;
- de ambtenaar van de burgerlijke stand met toepassing van artikel 167, tweede lid, Burgerlijk Wetboek de voltrekking van het huwelijk slechts kan uitstellen met een termijn van twee maanden, in casu tot 23 februari 2016, en niet voor een termijn van drie maanden zoals hij stelt in zijn brief van 26 november 2015;
- de termijn van twee maanden niet werd verlengd met een termijn van drie maanden door de procureur des Konings, die overigens reeds voordien zijn advies had verleend, zodat een verlenging zich voor hem niet opdrong;
- de weigeringsbeslissing van 24 februari 2016 bijgevolg laattijdig is;
- de vraag rijst welk gevolg hieraan moet worden gekoppeld omdat de laatst mogelijke huwelijksdatum om het huwelijk na een huwelijksaangifte te voltrekken, immers zes maanden en veertien dagen na de opmaak van de aangifte is;
- hiervan evenwel kan worden afgeweken met toepassing van artikel 167, derde lid, Burgerlijk Wetboek, dat het geval betreft waarin de ambtenaar van de burgerlijke stand het geplande huwelijk met twee maanden heeft uitgesteld, maar hij binnen deze termijn geen beslissing heeft genomen;
- het huwelijk alsdan dient te worden voltrokken, ook al is de termijn van zes maanden en veertien dagen inmiddels verstreken, en de verlenging van de termijn zelfs niet moet worden gevorderd;
- de ambtenaar van de burgerlijke stand het huwelijk tussen de verweerders bijgevolg moet voltrekken, ook al is intussen de termijn van zes maanden en veertien dagen manifest verstreken;
- hiertoe, anders dan de verweerders vorderen, de termijn niet moet worden verlengd met toepassing van artikel 165, § 3, tweede lid, Burgerlijk Wetboek;
- een onderzoek of het voorgenomen huwelijk al dan niet een schijnhuwelijk is, verder niet aan de orde is daar de laattijdige beslissing van de ambtenaar van de burgerlijke stand impliceert dat hij het huwelijk tussen de verweerders alsnog moet voltrekken.

Met die redenen verantwoordt de appelrechter zijn beslissing naar recht. In zoverre kan het middel niet worden aangenomen.

Tweede middel

7. De rechterlijke macht is bevoegd om een door het bestuur begane onrechtmatige aantasting van een subjectief recht zowel te voorkomen als te herstellen.

Krachtens het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding der machten vermag de rechter daarbij aan het bestuur zijn beleidsvrijheid niet te ontnemen en zich in de plaats van het bestuur te stellen.

8. De bevoegdheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand om het huwelijk te voltrekken overeenkomstig artikel 167, derde lid, Burgerlijk Wetboek heeft een gebonden karakter.

De rechter kan aldus, zonder miskening van het algemeen rechtsbeginsel van de scheiding der machten noch van de artikelen 146bis en 167 Burgerlijk Wetboek, de ambtenaar van de burgerlijke stand bevelen om het huwelijk te voltrekken.

In zoverre het middel op een andere rechtsopvatting berust, faalt het naar recht.

9. Voor het overige is het middel geheel afgeleid uit de in het eerste middel vergeefs aangevoerde onwettigheid.

In zoverre is het middel niet ontvankelijk.

DICTIONUM HET HOF,

Verwerpt het cassatieberoep.

Laat de kosten ten laste van de Staat.

Bepaalt de kosten op 26,70 euro en op de som van 20 euro ten gunste van het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Koen Mestdagh, als voorzitter, sectievoorzitter Geert Jocqué, en de raadsheren Antoine Lievens, Bart Wylleman en Ilse Couwenberg, en in openbare rechtszitting van 25 januari 2021 uitgesproken door sectievoorzitter Koen Mestdagh, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

Hof van beroep Antwerpen, arrest van 7 juni 2021

Betekening – Internationale bevoegdheid – Insolventie – Overeenkomst – Verordening 1393/2007 (Betekening) – Artikel 14 – Artikel 19 – Geldigheid hoger beroep – Betekening aan niet-ontbonden privaatrechtelijke rechtspersoon – Nederlands recht – Verdrag van Lugano van 2007 – Artikel 23 – Exceptie van internationale onbevoegdheid – Verordening 1346/2000 (Insolventie) – Artikel 3, lid 1 – Artikel 1, lid 2, b) Verordening 44/2001 (Brussel I) – Kwalificatie vordering – Artikel 25 Nederlandse Faillissementswet – Derdenverzet – Forumbeding – Vorm van het forumbeding – Gewoonte in de internationale handel

Signification – Compétence Internationale – Insolvabilité – Contrat – Règlement 1393/2007 (signification) – Article 14 – Article 19 – Appel valable – Signification à une personne morale de droit privé non dissoute – Droit néerlandaise – Convention de Lugano de 2007 – Article 23 – Déclinatoire de compétence internationale – Règlement 1346/2000 (Insolvabilité) – Article 3, al. 1 – Article 1, al. 2, v) Règlement 44/2001 (Bruxelles I) – Qualification de la demande – Article 25 Loi néerlandaise sur les faillites – Tierce opposition – Clause d’élection de for – Formalisme de la clause – Usage du commerce international

O. NV, ON [...], met maatschappelijke zetel te [...] Antwerpen, [...],
appellant,

vertegenwoordigd door mr. Van den Wijngaert Evert, advocaat te 8200 Sint-Michiels, Rijselstraat 274

tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen van 15 maart 2017, aldaar gekend onder rolnummer AR 15/5171

tegen

1. **W. AS**, vennootschap naar vreemd recht, met maatschappelijke zetel te [...] Noorwegen, [...],
geïntimeerde,

vertegenwoordigd door mr. Fransen Vincent en Mr. Couvreur Sebastiaan, advocaten te 2000
Antwerpen, Everdijstraat 43

2. **B. BV**, vennootschap naar Nederlands recht, met maatschappelijke zetel te [...] Rotterdam -
Nederland, [...],
geïntimeerde,

niet verschenen, noch vertegenwoordigd

3. **M.T.**, wonende te [...] Rotterdam – [...], in zijn hoedanigheid van curator over het faillissement
van B. BV, vennootschap naar Nederlands recht, met zetel te [...] Nederland, [...],
geïntimeerde,

vertegenwoordigd door mr. Traudt loco mr. Fransis Roel, advocaat te 1000 Brussel, Keizerslaan 3

4. **N. NV**, vennootschap naar Nederlands recht, met maatschappelijke zetel te [...], Nederland, geïntimeerde,

vertegenwoordigd door mr. Mertens Thales, advocaat te 1150 Sint-Pieters-Woluwe, Tervurenlaan 268a

De door de wet vereiste processtukken zijn in behoorlijke vorm overgelegd, waaronder het bestreden vonnis van de rechtbank van koophandel Antwerpen, afdeling Antwerpen van 15.3.2017 (rolnr. A/15/5171), betekend aan O. op 28.4.2017, het verzoekschrift, ter griffie neergelegd op 16.5.2017, waarmee hoger beroep werd ingesteld, evenals de conclusies voor partijen.

De zaak werd op de terechtzitting van 3.5.2021 op tegenspraak behandeld en in beraad genomen.

Het hof verwijst naar de artikelen 780, 744 en 748 bis Ger.W. en slaat acht op de vorderingen en excepties zoals ze in het beschikkend gedeelte van de (laatste) syntheseconclusies voor partijen werden geformuleerd en gehandhaafd.

1. Op 17.10.2014 zou de (niet in het geding zijnde) firma W.E. in haar hoedanigheid van scheepsmanager van het ms W.M., eigendom van W. AS (verder kortweg 'W.' genoemd), een hoeveelheid van 30 MT bunkers hebben besteld bij de (evenmin in het geding zijnde) firma U. AS.

Dezelfde dag nog zou U. deze bestelling zelf hebben "doorgeplaatst" bij B. BV, verder B. genoemd, die op haar beurt een beroep zou hebben gedaan op de fysieke bunkerleverancier nv O. (verder O.).

2. B. maakte net als het toen onder het Noorse ondernemingsnummer NO [...] ingeschreven U., deel uit van de groep verbonden aan B. A/S en B.T. A/S die op 7.11.2014 failliet werd verklaard na aankondiging van substantiële verliezen door het verkeerd afdekken van financiële risico's (hedging). Die groep wordt verder de B.-groep genoemd.

Door het faillissement van de moedervenootschappen, werd B. eveneens failliet verklaard door de rechtbank te Rotterdam, en dit op 21.11.2014.

Voorafgaand aan dit faillissement zou door de nv N. (verder kortweg N. genoemd) samen met anderen op 19.12.2013 een krediet zijn verstrekt via een overeenkomst met de titel: 'Multirecurring Revolving Borrowing Base Facilities Agreement' (verder ook 'de kredietovereenkomst' genoemd).

Als zekerheid voor deze kredietverstrekking zouden de diverse entiteiten van de B.-groep – waaronder ook B. – hun op dat moment actuele evenals hun toekomstige schuldvorderingen op de eindklanten hebben overgedragen aan N. via een overeenkomst van eveneens 19.12.2013 genaamd 'English Omnibus Security Agreement' (verder de overdrachtsovereenkomst). In deze overdrachtsovereenkomst zou N. zijn aangeduid als zekerheidsagent (security Agent).

3. Op 21.10.2014 zouden de bestelde bunkers in de haven van Terneuzen (Nederland) aan boord van het ms W.M. zijn geleverd door O.

Na de belevring van het ms W.M., heeft U. hiervoor op 21.10.2014 een factuur gericht aan W. voor een bedrag van 22.245,61 USD, met een betalingstermijn van 30 dagen.

Op 21.10.2014 heeft O. op haar beurt een factuur voor een bedrag van 22.034,32 USD uitgesteld. Die factuur werd geadresseerd aan "de meester en/of eigenaars en/of bevrachters en/of exploitanten van het ms W.M. en/of B.A.", doch enkel verzonden aan B.

Door het faillissement van B. zou deze factuur (net als een aantal andere voor gelijkaardige leveringen van bunkers uitgeschreven facturen) niet zijn betaald.

4. Op 6.11.2014 heeft O. via haar raadsman een e-mail gericht aan/ter attentie van W., met verzoek tot betaling van de geleverde bunkers, hetgeen door W. geweigerd zou zijn omdat zij O. niet zou kennen als contractuele wederpartij.

5. Gelet op de betalingsaanspraak van O. verstrekte W. ter vermijding van het beslag op haar schip waarmee gedreigd werd, op 28.11.2014 een garantiebrieven onder de vorm van een bankgarantie, uitgereikt door D. ASA (verder "D.") waarin een betaling verzekerd werd voor een maximum bedrag van 30.848,05 USD tegen een uitvoerbaar vonnis of arbitrale sententie waarbij W. en/of B. tot betaling wordt veroordeeld van de factuur uitgesteld voor de levering van bunkers aan het ms W.M. of tegen een dading.

6. Op 17.12.2014 deed O. een aangifte van schuldvordering in het faillissement van B.

7. Op 6.1.2015 ging O. over tot dagvaarding van B. met het oog op haar veroordeling tot betaling van de som van 22.034,32 USD, vermeerderd met intresten en kosten en een schadebeding wegens de niet betaling van haar factuur van 21.10.2014.

Hoewel het de bedoeling zou geweest zijn B. enkel "buiten de boedel" aan te spreken, werd in die dagvaarding geen melding gemaakt van het faillissement van B.

8. Bij verstekvonnis van 10.2.2015 (rolnr. A/15/353) werd de vordering van O. door de eerste kamer van de rechtbank van koophandel te Antwerpen (afdeling Antwerpen) gegrond verklaard en werd B. veroordeeld tot betaling van de gevorderde hoofdsom van 22.034,32 USD, vermeerderd met een schadevergoeding van 2.203,43 USD en de intresten aan 10% vanaf de vervaldatum van de factuur.

Ook dat vonnis bevat geen enkele directe of indirecte verwijzing naar het faillissement.

9. Op 3.4.2015 heeft O. de verstrekte bankgarantie aan de hand van dat verstekvonnis van 10.2.2015 afgeroepen.

10. Op 13.4.2015 werd door W. derdenverzet aangetekend tegen het verstekvonnis van 10.2.2015.

11. Op 17.4.2015 is D. overgegaan tot uitbetaling aan O. van het bedrag van 27.188,02 USD in het kader van de door haar verstrekte bankgarantie.

12. Op 19.5.2015 kwam N. vrijwillig tussen in de procedure.

13. W. vorderde voor de eerste rechter de toewijzing van haar derdenverzet tegen het verstekvonnis van 10.2.2015 gekend onder rolnummer A/15/353.

Zij vroeg dat de rechtbank zich opnieuw recht sprekend internationaal onbevoegd/zonder rechtsmacht zou verklaren m.b.t. de vordering van O. tegen B. Ondergeschied vroeg zij de afwijzing van die vordering als onontvankelijk/ontoelaatbaar, minstens ongegrond.

Verder stelde W. een vordering in tegen O., strekkende tot de veroordeling van O. tot terugbetaling aan D. van de sommen die zij had ontvangen na afroeping van de bankgarantie met nummer [...]. Zij vroeg dat O. het verbod zou worden opgelegd om die bankgarantie af te roepen tot op het ogenblik van afsluiting van het faillissement van B.

Verder vroeg zij de rechtbank om zich internationaal onbevoegd/zonder rechtsmacht te verklaren voor wat de tegenvorderingen van O. tegen haar betreft, ondergeschikt deze onontvankelijk/ontoelaatbaar, minstens ongegrond te verklaren en zij vroeg de afwijzing van de tegeneis van O. opzichtsens haar als tergend en roekeloos.

Tenslotte vorderde zij de veroordeling van O. tot de kosten van het geding, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 2.200,- EUR.

14. O. vroeg de rechtbank zich onbevoegd te verklaren om uitspraak te doen over de vorderingen van W. en N. tot terugbetaling aan D. van de sommen die zij van D. had ontvangen ingevolge de afroeping van de bankgarantie en tot het opleggen van een afroepverbod.

Zij concludeerde tot de afwijzing van het derdenverzet en van de vorderingen van W. en van N. als ontoelaatbaar/onontvankelijk, minstens ongegrond.

In ondergeschikte orde, vorderde zij dat voor recht zou worden gezegd dat de beslissing op derdenverzet geen afbreuk doet aan het gezag van gewijsde van het bestreden vonnis in de verhouding tussen O., B. en D., en dat dit het bestreden vonnis onverminderd laat voortbestaan ten aanzien van B. en D.

In uiterst ondergeschikte orde, vorderde zij minstens te zeggen voor recht dat B. aan haar de betaling verschuldigd is van een bedrag in hoofdsom van 22.034,32 USD, een schadevergoeding van 2.203,43 USD, de verwijlrenten aan een intrestvoet van 10% op 22.034,32 USD vanaf de vervaldatum van de factuur (zijnde 11.11.2014), de gerechtelijke interesten en de kosten van het geding, dit alles na desgevallend bij tussenvonnis overeenkomstig o.a. art. 871 en 877 e.v. Ger.W. aan N. en aan de curatoren q.q. B. te hebben bevolen om alle tussen hen bestaande overeenkomsten en alle tussen hen gevoerde briefwisseling dienaangaande voor te leggen.

Vervolgens vorderde O. bij tegeneis betaling door W. van de door haar aan het zeeschip W.M. geleverde brandstoffen ten bedrage van 22.034,32 USD, een schadevergoeding van 2.203,43 USD, de verwijlinteresten aan een intrestvoet van 10% op 22.034,32 USD vanaf de vervaldatum van de factuur (zijnde 11.11.2014) en de gerechtelijke interesten.

Verder vroeg O. de rechtbank akte te nemen van haar op 23.10.2015 bij conclusie opzichtsens N. ingestelde tussenvordering tot betaling van een schadevergoeding. Zij vorderde de veroordeling van N. tot betaling van 24.237,75 USD, vermeerderd met de verwijlinteresten aan een interestvoet van 10% op 22.034,32 USD vanaf de vervaldatum van de factuur en de gerechtelijke interesten.

Zij vroeg de rechtbank om N. desgevallend bij tussenvonnis overeenkomstig o.a. art. 871 en art. 877 e.v. Ger.W. te veroordelen tot overlegging van haar volledige kredietdossier met betrekking tot alle vennootschappen van de B.-groep (subsidiar minstens de vennootschappen U. AS, B. B.V. en B.T. A/S), met inbegrip van alle briefwisseling (daaronder ook begrepen elektronische post) die werd gevoerd tussen N. en de betrokken vennootschappen van de B.-groep sedert 1.8.2014, en van alle rapporten van aangestelden van N. in verband met de betrokken vennootschap van de B.-groep sedert 1.8.2014. Zij vroeg dat ook de curatoren q.q. B. veroordeeld zouden worden tot overlegging van die stukken in de mate dat deze in hun bezit zouden zijn.

Tenslotte stelde zij nog een tusseneis in tegen W. en ING, waarvan zij de hoofdelijke veroordeling beoogde, minstens de veroordeling in solidum, tot betaling van een schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding ten bedrage van 5.000,- EUR, vermeerderd met de gerechtelijke intresten.

Verder vroeg zij hun veroordeling tot de kosten van het geding, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 2.400,- EUR, bedrag te verminderen tot het minimumbedrag, voor zover zij zelf als de in het ongelijk gestelde partij in de zin van artikel 1017 Ger.W. zou worden beschouwd.

15. De curatoren q.q. B., die eerst in conclusie opwierpen dat O. na het faillissementsvonnis van 21.11.2014 geen vordering meer konden instellen voor een Belgische rechter (zie blz. 5 conclusie, neergelegd op 30.11.2015), concludeerden tot de toewijzing van het derdenverzet van W.

Zij vroegen dat de oorspronkelijke vordering van O. onontvankelijk zou worden verklaard en concludeerden tot afwijzing van de tegen hen gerichte en op de artikelen 871 en 877 Ger.W. gesteunde tegeneis tot overlegging van bijkomende stukken.

16. N. vorderde de toewijzing van haar vordering in tussenkomst en vroeg de rechtbank om het derdenverzet van W. en van haarzelf ontvankelijk en gegrond te verklaren. In hoofdorde vroeg zij dat de rechtbank zich internationaal onbevoegd of zonder rechtsmacht zou verklaren, minstens dat zij de vorderingen van O. tegen B. zou afwijzen als onontvankelijk, minstens ongegrond.

N. concludeerde ook tot afwijzing van de subsidiaire vordering van O. dat gezegd zou worden voor recht dat de beslissing op derdenverzet geen afbreuk doet aan het gezag van gewijsde van het bestreden vonnis in de verhouding tussen haarzelf en B. en D. en het bestreden vonnis onverminderd zou voortbestaan ten aanzien van deze twee laatste partijen.

Zij stelde zelf een tusseneis in tegen O., strekkende tot veroordeling van O. tot de terugbetaling aan D. van de sommen die zij had ontvangen na afroeping van de bankgarantie van 28.11.2014. Zij vroeg dat aan O. het verbod zou worden opgelegd om deze bankgarantie af te roepen tot op het moment van de afsluiting van het faillissement van B.

Zij concludeerde tot afwijzing van de vordering van O. tot overlegging van bijkomende stukken als ongegrond.

Verder vroeg zij de afwijzing van de door O. tegen W. en tegen haar gestelde tussenvordering tot betaling van 22.034,32 USD, respectievelijk 24.237,75 USD, vermeerderd met aanleve, wegens gebrek aan rechtsmacht, en minstens als onontvankelijk, eventueel ongegrond.

Zij concludeerde verder tot afwijzing van de tegenvordering van O. tegen haarzelf wegens tergend en roekeloos geding als ongegrond.

Verder vroeg zij de veroordeling van O. tot de kosten van het geding met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 2.400,- EUR.

17. Bij het bestreden vonnis van 15.3.2017, gewezen in de zaak A/15/5171, verklaarde de rechtbank het verzet ontvankelijk en gegrond. Het verstekvonnis van 10.2.2015, gewezen in de zaak A/15/353, werd als volgt hervormd.

De rechtbank

- verklaarde de oorspronkelijke vordering van O. tegen B. onontvankelijk;
- verklaarde de subsidiaire vordering van O., strekkende tot het horen zeggen voor recht dat de beslissing op derdenverzet geen afbreuk doet aan het gezag van gewijsde van het bestreden vonnissen aanzien van B. en D., ongegrond;
- verklaarde de uiterst subsidiair door O. ingestelde vordering tot vaststelling van het bestaan van een verschuldigde betaling in hoofde van B. onontvankelijk;

- verklaarde zich zonder rechtsmacht om kennis te nemen van de tegenvordering van O. tegen W., strekkende tot betaling van de geleverde bunkers, vermeerderd met schadevergoeding en intresten;
- verklaarde zich zonder rechtsmacht om kennis te nemen van de tusseneis van O. opzichts N., strekkende tot de betaling van een schadevergoeding;
- verklaarde de vordering van W. en N. gegrond en veroordeelde O. tot terugbetaling van de onder de bankgarantie ontvangen sommen in afwachting van de afwikkeling van het faillissement van B. en zegde voor recht dat de bankgarantie niet kan worden afgeroepen voor de sluiting van dit faillissement;
- verklaarde de tegenvordering van O. opzichts N. en de curatoren van B. strekkende tot neerlegging van stukken ongegrond;
- verklaarde de tegenvordering van O. opzichts W. en N. wegens tergend en roekeloos geding ongegrond;
- veroordeelde O. tot de kosten van het geding, in hoofde van W. begroot op de kosten van de dagvaarding in derdenverzet ten bedrage van 852,78 EUR en een rechtsplegingsvergoeding van 2.400,- EUR, en in hoofde van N. vereffend op een rechtsplegingsvergoeding van 2.400,- EUR.

18. Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld door O. bij verzoekschrift, ter griffie neergelegd op 16.5.2017. Dit hoger beroep is gericht tegen W., B., de curatoren q.q. B. en tegen N.

O. vordert in haar laatst neergelegde syntheseconclusie de toewijzing van haar eigen hoger beroep en de afwijzing van de incidentele beroepen en vorderingen van de wederpartijen als onontvankelijk, minstens ongegrond.

O. vordert dat het hof zich opnieuw recht doende met rechtsmacht/bevoegdheid zou verklaren om kennis te nemen van de vorderingen van O. Zij vordert de afwijzing van het derdenverzet, de tussenkomst en de vorderingen van W., N. en de curatoren q.q. B. als ontoelaatbaar/onontvankelijk, minstens ongegrond. Aldus zou het op derdenverzet aangevochten vonnis van 10.2.2015 bevestigd moeten worden "met dien verstande dat de veroordeling niet ten laste van de boedel van de failliete vennootschap B. B.V. ten uitvoer kan worden gelegd maar slechts op vermogensbestanddelen welke niet tot die boedel behoren".

Subsidiar vordert O. dat voor recht zou worden gezegd dat de beslissing op derdenverzet geen afbreuk doet aan het gezag van gewijsde van het op derdenverzet aangevochten vonnis in de verhouding tussen O., B., en D., en het op derdenverzet aangevochten vonnis dus onverminderd laat voortbestaan ten aanzien van B. en D.

Uiterst subsidiar vordert O. dat minstens voor recht gezegd zou worden dat B. aan O. de betaling verschuldigd is van:

- een bedrag in hoofdsom van 22.034,32 USD
- een schadevergoeding van 2.203,43 USD
- verwijlinteressen aan een interestvoet van 10% op 22.034,32 USD vanaf de vervaldatum van de factuur (zijnde 11.11.2014) en de gerechtelijke interesten
- de kosten van het geding, met inbegrip van 668,01 EUR dagvaardingskosten en 687,50,- EUR rechtsplegingsvergoeding

met dien verstande dat de veroordeling niet ten laste van de boedel van de failliete vennootschap B. ten uitvoer kan worden gelegd, maar slechts op vermogensbestanddelen welke niet tot die boedel behoren.

Verder vordert O. de veroordeling van W. tot betaling van de door O. aan het zeeschip W.M. geleverde brandstoffen en dus de veroordeling van W. tot betaling aan O. van:

- de hoofdsom van 22.034,32 USD
- een schadevergoeding van 2.203,43 USD
- verwijlinteressen aan een interestvoet van 10% op 22.034,32 USD vanaf de vervaldatum van de factuur (zijnde 11.11.2014) en de gerechtelijke interesten.

Zij vordert de veroordeling van W. tot alle gedingskosten, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoedingen, aan de zijde van O. begroot op een rechtsplegingsvergoeding van 2.400,- EUR per aanleg.

Voor het geval zijzelf als de in het ongelijk gestelde partij zou worden beschouwd, vraagt zij dat de rechtsplegingvergoeding bepaald zou worden op het minimumbedrag.

19. W. concludeert tot de ontoelaatbaarheid, onontvankelijkheid en/of nietigheid van het hoger beroep.

Zij stelt incidenteel beroep in met het oog op de hervorming van het bestreden vonnis in de mate de eerste rechter oordeelde dat hij over de vereiste rechtsmacht beschikte om kennis te nemen van de vordering van O. tegen B. en zij vordert dat het hof zich ter zake zonder rechtsmacht/ internationaal onbevoegd zou verklaren.

Zij stelde ook een tussenvordering in, waarbij zij vordert dat alvorens recht te doen, O., B. en N. overeenkomstig art. 877 Ger.W. bevolen zouden worden alle communicatie, onder welke vorm dan ook (e-mail berichten, chatgesprekken, telefaxen e.d.) tussen B. en O. m.b.t. de (pre)-contractuele onderhandelingen en de totstandkoming van de overeenkomst tot levering van bunkers aan het ms W.M. aan partijen mee te delen en ter griffie neer te leggen, onder verbeurte van een dwangsom van 5.000,- EUR per dag vertraging.

Ter terechtzitting van 3.5.2021 werd namens W. verklaard die tussenvordering tot overlegging van stukken niet langer te handhaven, waarvan akte.

Voor het overige vordert W. de afwijzing van het hoger beroep van O. als onontvankelijk, minstens ongegrond. Het bestreden vonnis zou minstens bevestigd moeten worden door toewijzing van het derdenverzet van W., door afwijzing van de vordering van O. tegen B. als onontvankelijk, door veroordeling van O. tot terugbetaling van de onder de bankgarantie ontvangen bedragen en door zich zonder rechtsmacht te verklaren m.b.t. de vordering van O. tegen W. Die laatst genoemde vordering zou minstens als onontvankelijk of ongegrond moeten worden afgewezen.

Ondergeschikt stelt zij incidenteel beroep in, doch louter indien het hof de hoofd- en/of ondergeschikte vordering van O. tegen B. ontvankelijk en gegrond zou verklaren. In dat geval vraagt zij het hof om te zeggen voor recht dat O. niet gerechtigd was een gebeurlijk veroordelend arrest t.a.v. enkel B. ten uitvoer te leggen op enige door W. n.a.v. het scheepsbeslag op het ms W.M. verleende garantie, en O. te veroordelen tot terugbetaling van het bedrag van 27.188,02 USD dat door D. aan O. werd uitbetaald onder de bankgarantie met nummer [...].

Tot slot vordert zij de veroordeling van O. tot de kosten van het geding, aan haar zijde begroot op de rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 2.400,- EUR per aanleg.

20. De curator q.q. B. (toen mr. K., inmiddels opgevolgd door mr. M.) concludeert tot de afwijzing van het hoger beroep van O. als ongegrond. Ook in hoger beroep argumenteert hij dat O. na het faillissementsvonnis van 21.11.2014 geen vordering meer kon instellen voor de Belgische rechter, zodat hij minstens maar zeker het gebrek aan rechtsmacht van die Belgische rechter opwerpt.

21. N. concludeert als volgt.

In hoofdorde vordert zij dat het hoofdberoep van O. nietig zou worden verklaard omdat het verzoekschrift hoger beroep niet geldig betekend werd aan B.

Zij stelt incidenteel hoger beroep in tegen de beslissing van de eerste rechter waar deze oordeelde over de vereiste rechtsmacht te beschikken om kennis te nemen van de vorderingen van O. tegen B. ('en tegen W.'). Zij vraagt het hof dan te oordelen als volgt. In hoofdorde vraagt N. het bestreden vonnis op deze punten teniet te doen en, opnieuw rechtdoende, zich voor wat betreft de vorderingen van O. ten aanzien van B. (zowel in hoofdorde als in ondergeschikte orde) en ten aanzien van W., zonder rechtsmacht te verklaren.

In ondergeschikte orde, als het hof zou oordelen dat het rechtsmacht heeft, vraagt N. dat het bestreden vonnis zou worden bevestigd en dat de vorderingen van O. ten aanzien van B. en W. zouden worden afgewezen als onontvankelijk, minstens ongegrond.

Verder vraagt N. het hof om het bestreden vonnis te bevestigen

- m.b.t. de beslissing betreffende de ontvankelijkheid van de vordering tot tussenkomst van N.;
- m.b.t. de beslissing betreffende de tussenvordering van N. tot veroordeling van O. tot terugbetaling aan D. van de bedragen die O. had ontvangen na afroeping van de bankgarantie van 28.11.2014, met verbod om de bankgarantie of andere zekerheid die desgevallend zou worden gesteld door de scheepseigenaar van het beleverde schip of een andere belanghebbende af te roepen tot op het moment van het sluiten van het faillissement van B.

Zij concludeert tot afwijzing van de tussenvordering van W. m.b.t. de overlegging van stukken overeenkomstig art. 877 Ger.W.

Toelaatbaarheid rechtsmiddelen

Geldigheid en toelaatbaarheid hogere beroepen

22. W. en N. werpen de nietigheid op van het hoger beroep (of van de akte van hoger beroep) omdat het verzoekschrift waarmee door O. hoger beroep werd ingesteld, dat ter griffie werd neergelegd op 16.5.2017, niet op rechtsgeldige wijze zou zijn betekend aan B.

23. Het hof wijst erop dat enkel O. en B. partij waren in de zaak die geleid heeft tot het verstekvonnis van 10.2.2015. Hoewel O. wist dat B. in staat van faillissement was verklaard, werd daarvan geen enkele melding gemaakt in de dagvaarding of in het verstekvonnis. De bewering dat dit gemeld zou geweest zijn aan de rechtbank van koophandel, en dat O. de rechtbank toen gemeld zou hebben B. enkel 'buiten de boedel' te willen aanspreken, wordt op geen enkele wijze gestaafd.

24. De dagvaarding in derdenverzet van 13.4.2015 werd zowel aan B. betekend, op het adres van haar laatste maatschappelijke zetel, als aan haar toenmalige curatoren mr. W. en mr. O.

W. heeft zich er op die wijze van verzekerd dat de oorspronkelijk verstek latende partij alleszins op een correcte wijze in de procedure op derdenverzet zou worden betrokken.

25. De vraag stelt zich of het verzoekschrift waarbij het hoofdberoep werd ingesteld op rechtmatige wijze betekend werd aan B., en of dat in het andere geval de nietigheid van de akte van hoger beroep tot gevolg heeft.

In deze zaak is de in staat van faillissement verklaarde vennootschap B. alleszins op rechtsgeldige wijze opgeroepen op het adres van de curator. Daarnaast werd B. ook opgeroepen op het adres [...] Rotterdam waarop ook verdere kennisgevingen en betekeningen zijn gebeurd. De gerechtsbrieven verzonden naar het adres [...] Rotterdam werden systematisch teruggezonden aan dit hof nu B. niet meer op dat adres bereikt kon worden. De meeste gerechtsbrieven die werden teruggezonden bevatten op de teruggezonden enveloppe een melding van de Nederlandse post dat de bestemming “verhuisd” was. O. heeft in deze zaak de griffie bovendien verzocht B. op te roepen op het adres van haar voormalig bestuurder V.F.

Krachtens art. 14 van de Verordening nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13.11.2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken en tot intrekking van de Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad (hierna afgekort door “Betekeningsverordening”) kan elke lidstaat de betekening of kennisgeving van gerechtelijke stukken aan in een andere lidstaat verblijvende personen rechtstreeks door postdiensten doen verrichten bij aangetekend schrijven met ontvangstbevestiging of op gelijkwaardige wijze. Aan deze vereiste werd in casu voldaan.

Art. 19 van deze Betekeningsverordening voorziet dat, wanneer een stuk dat het geding inleidt of een daarmee gelijk te stellen stuk overeenkomstig de bepalingen van die verordening ter betekening of kennisgeving naar een andere lidstaat moest worden gezonden en de verweerder niet is verschenen, de rechter de beslissing aanhoudt totdat is gebleken dat:

- a) hetzij van het stuk betekening of kennisgeving is gedaan met inachtneming van de in de wetgeving van de aangezochte lidstaat voorgeschreven vormen voor de betekening of kennisgeving van stukken die in dat land zijn opgemaakt en voor zich op het grondgebied van dat land bevindende personen bestemd zijn, of
- b) hetzij het stuk daadwerkelijk is afgegeven aan de verweerder in persoon of aan zijn woonplaats op een andere in deze verordening geregelde wijze en dat de betekening of kennisgeving respectievelijk de afgifte zo tijdig is geschied dat de verweerder gelegenheid heeft gehad verweer te voeren.

Nog afgezien van het feit dat B. in eerste aanleg vertegenwoordigd werd door haar toenmalige curatoren, geschiedt de betekening ten aanzien van een niet-ontbonden privaatrechtelijke rechtspersoon krachtens art. 50 van het Nederlandse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (hierna ‘NWB’’) aan het kantoor van de betrokken rechtspersoon of aan de persoon of de woonplaats van één van haar bestuurders; wanneer een curator is aangesteld kan de betekening dus ook rechtsgeldig geschieden aan de persoon of de woonplaats van de curator.

In casu werd alleszins rechtsgeldig betekend op het kantooradres van de curator die verweer voert namens de failliete vennootschap.

26. De akte van hoger beroep werd B. dus op rechtsgeldige wijze ter kennis gebracht. Daarenboven zou de toepassing van art. 19 van de Betekeningsverordening slechts aanleiding kunnen geven tot het aanhouden van de beslissing.

De wijze waarop hoger beroep tegen het vonnis van 15.3.2017 kon worden ingesteld, wordt bepaald door het Belgisch gerechtelijk recht. Zelfs wanneer de akte van hoger beroep aangetast zou geweest zijn door een gebrekkige vermelding van het adres waarop een gedaagde in hoger beroep kon worden bereikt (art. 1057, 3° Ger.W.), zou een eventuele nietigheid ervan bij toepassing van art. 864 Ger.W. hoe dan ook gedekt geweest zijn nu zij niet voor enig ander middel werd opgeworpen. De nietigheid van de akte van hoger beroep werd in casu niet in limine litis opgeworpen.

Volkomen ten overvloede merkt het hof op dat in casu ook helemaal geen belangenschade wordt aangetoond.

Het hof kan slechts besluiten dat de akte van hoger beroep niet door nietigheid is aangetast.

27. Het hoofdberoep werd tijdig ingesteld en de akte van hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Bovendien spreekt het belang van O. bij haar hoger beroep voor zich.

Dit hoger beroep is toelaatbaar.

28. De incidentele hoger beroepen, ingesteld door W. en door N., zijn eveneens toelaatbaar. Zij werden op regelmatige wijze in conclusie geformuleerd, en ook deze partijen hebben belang bij de door hen ingestelde beroepen.

Toelaatbaarheid derdenverzet

29. De dagvaarding in derdenverzet, op 13.4.2015 betekend op verzoek van W., is regelmatig naar de vorm. Bij gebrek aan betekening van het verstekvonnis van 10.2.2015 aan W., werd het derdenverzet binnen de door art. 1128 en art. 1129 Ger.W. bepaalde termijn en dus tijdig ingesteld.

30. O. werpt met verwijzing naar de artikelen 17 en 18 Ger.W. op dat W. niet over het rechtens vereiste belang zou beschikken om dit rechtsmiddel aan te wenden.

W. argumenteert dat zij door de afroep van de bankgarantie met nummer [...] verplicht was om de onder die bankgarantie aan O. betaalde bedragen, terug te betalen aan D. W. beschikt dus wel degelijk over een actueel, reeds verkregen belang bij haar vordering. Het verstekvonnis benadeelde de rechten van W. op ingrijpende wijze.

31. Verder argumenteert O. dat het derdenverzet bij toepassing van art. 1130 Ger.W. als ontoelaatbaar zou moeten aangemerkt.

Art. 1130 Ger.W. bevat evenwel geen toelaatbaarheidsvereiste, maar enkel een bepaling m.b.t. de rechtsgevolgen van de toewijzing van een derdenverzet. Bovendien spreekt het voor zich dat in casu de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing onverenigbaar zou zijn met de tenuitvoerlegging van de vernietigde beslissing. O. verwacht het door art. 1130 Ger.W. bepaald criterium (de onverenigbaarheid) ten onrechte met datgene dat geldt voor de onsplitsbaarheid (de materiële onmogelijkheid).

Het hof merkt hierbij op dat het voor zich spreekt dat de tenuitvoerlegging van het verstekvonnis, gewezen lastens B. waarvan niet gemeld was dat die failliet was verklaard en waarbij – in tegenstelling tot wat O. beweert – geen beperking tot een aanspraak ‘buiten de boedel’ was beoordeeld, volkomen onverenigbaar is met de tenuitvoerlegging van een beslissing waarbij bepaald zou worden dat enkel de Nederlandse rechter zich over zulk een vordering tegen de failliete vennootschap zou kunnen uitspreken, of dat die vordering ontoelaatbaar of ongegrond is.

Het hoger beroep van W. is alleszins toelaatbaar, net zoals haar derdenverzet, en er kan gelet op het voorgaande hoe dan ook niet ingegaan worden op de vordering van O. dat dit hof zou bepalen dat zijn arrest het gezag van gewijsde van het vonnis van 10.2.2015 in de rechtsverhouding tussen O. enerzijds en B. en D. anderzijds, niet kan beïnvloeden.

32. N. heeft in haar verzoekschrift tot vrijwillige tussenkomst, neergelegd op 19.5.2015, en in conclusie eveneens de nietigverklaring van het verstekvonnis gevorderd, en daarmee dus minstens

impliciet ook zelf derdenverzet tegen het vonnis van 10.2.2015 ingesteld. Dit derdenverzet is eveneens tijdig. O. leidt geen exceptie af uit het feit dat dit derdenverzet niet bij dagvaarding, maar bij verzoekschrift en daarna ook incidenteel bij schriftelijke conclusie overeenkomstig art. 1125, lid 2 Ger.W. werd ingesteld.

33. O. werpt op dat ook N. geen belang zou hebben bij haar tussenkomst die een derdenverzet inhoudt. Bovendien argumenteert zij dat N. als schuldeiser in de zin van art. 1122, lid 2, 3° Ger.W. niet over dit rechtsmiddel kon beschikken.

N. die beweert in het kader van met de vennootschappen van de B.-groep gesloten Overdrachtsovereenkomst de schuldvorderingen van de entiteiten van de B.-groep op de eindklanten te hebben overgenomen, waaronder dus ook deze ten opzichte van W. voor de bunkerlevering aan het ms W.M., heeft in haar hoedanigheid van "Security Agent" [zekerheidsagent - beheerder van de zekerheden van de overige kredietverstrekkers aan leden van de B.-groep] kennelijk een eigen recht verkregen dat verschilt van datgene dat partijen in het geding laten gelden; zij beschikt over het vereiste belang en de hoedanigheid om via een vrijwillige tussenkomst mee verweer te voeren tegen de aanspraken van O. die haar eigen rechtspositie nadelig kunnen beïnvloeden. Haar tussenkomst werd terecht als toelaatbaar aangemerkt.

N. stelt haar vordering niet in in de hoedanigheid van schuldeiser van B. zelf. Ten overvloede weze opgemerkt dat, als die eis toch vanuit die hoedanigheid gesteld zou zijn, het derdenverzet niet is uitgesloten voor bevoorrechte schuldeisers. Zo bepaalt art. 1122, lid 2, 3° Ger.W. uitdrukkelijk: "...behalve ... wanneer zij zich kunnen beroepen op een hypotheek, een voorrecht of enig ander recht dat buiten hun schuldvordering ligt".

N. leidt het belang bij haar derdenverzet af uit het feit dat de uitkomst van het geding een evidente invloed heeft op haar mogelijkheid om de aan haar overgedragen schuldvordering op W., die de factuur van U. niet betaald heeft om te vermijden dat zij twee keer voor éézelfde bunkerlevering zou dienen te betalen, te innen. De negatieve invloed van het verstekvonnis op haar rechtstoestand, die voortvloeit uit de poging van O. om niet gehinderd door gelijk welke samenloopregel en los van de rechten van de bevoorrechte schuldeisers zoals N., betaling te bekomen van haar schuldvordering op B., spreekt voor zich, en dat belang volstaat.

Het derdenverzet vanwege N. werd terecht toelaatbaar verklaard door de eerste rechter.

34. Hoewel partijen amper aandacht hebben besteed aan dat gegeven, kan het hof er niet om heen dat ook de curatoren q.q. B. zich in hun conclusie, ter griffie neergelegd op 29.7.2015, aangesloten hebben bij het door W. en N. ingestelde derdenverzet. Zij hadden de rechtbank van koophandel ook van hun kant verzocht om te bepalen dat het de Belgische rechter na het faillissementsvonnis niet toekwam recht te spreken over de vordering van O. en de oorspronkelijke eis hoe dan ook af te wijzen.

Nog afgezien van het feit dat de toewijzing van een derdenverzet in casu zou leiden tot een vernietiging van het bestreden verstekvonnis ten aanzien van alle partijen, en dus ook ten aanzien van B./de curator q.q. B., lijkt de in hun conclusie geformuleerde vordering neer te komen op een eigen verzet, wat gelet op het feit dat art. 143 Wet 6.7.2017 nog niet in werking was getreden mogelijk zou geweest zijn, te meer daar het verstekvonnis hen niet betekend was. Gelet op de draagwijdte van art. 1130, lid 2 Ger.W. (supra), hoeft hier echter niet verder op te worden ingegaan. In die omstandigheden dient ook niet ingegaan te worden op de kennelijke ongeldigheid van de akte van betekening van 17.3.2015 op een voormalig, geruime tijd niet meer gebruikt kantooradres van de failliete vennootschap die geen kennis meer kon krijgen van brieven die aan dat adres zouden worden verzonden of van exploitanten die door verzending naar of achterlating op dat adres zouden worden betekend.

Exceptie van internationale onbevoegdheid (gebrek aan rechtsmacht)

35. Art. 7 van het Verdrag van Brussel tot het vaststellen van enige eenvormige regels betreffende het bewarend beslag op zeeschepen van 10.5.1952 is in casu zonder belang voor de beoordeling van de internationale bevoegdheid. In deze zaak werd immers niet overgegaan tot een bewarend beslag op het zeeschip toen het zich in het Rijk bevond, zodat hoe dan ook niet voldaan is aan de toepassingsvoorwaarde van art. 7.1° van dat Verdrag.

36. O., B. en de curatoren q.q. B. hebben hun 'woonplaats' in een lidstaat van de Europese Unie. De bevoegdheidskwestie dient dus in die rechtsverhouding beoordeeld te worden in functie van de toepasselijke Europese Verordeningen, en wordt dus in casu niet geregeld door het Wetboek Internationaal Privaatrecht. De talrijke verwijzingen vanwege O. naar dat wetboek zijn volkomen naast de kwestie voor wat de beoordeling van de rechtsvraag naar de internationale bevoegdheid m.b.t. de vordering van O. tegen B. betreft.

W. heeft haar zetel in Noorwegen. De internationale bevoegdheid in de rechtsverhouding tussen O. en W. wordt geregeld door het Verdrag van Lugano van 30.10.2007 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

De verwijzing door O. naar een uitspraak van een Canadese federale rechtbank is totaal irrelevant. Nog afgezien van het feit dat de huidige zaak berecht dient te worden aan de hand van wetten en hogere rechtsnormen, en niet aan de hand van precedenten (vgl. art. 6 Ger.W.), wordt niet ingezien wat het belang zou kunnen zijn van het oordeel van die rechtbank van buiten de Europese Unie voor de thans te beoordelen rechtsvraag naar de internationale bevoegdheid van dit hof.

Vordering O. tegen B.

37. W., de curator q.q. B. en N. werpen op dat O. na het faillissementsvonnis van 21.11.2014 geen vordering meer kon instellen voor de Belgische rechter. Al deze partijen werpen het gebrek aan internationale bevoegdheid of rechtsmacht op; dit geldt evenzeer voor wat de curatoren q.q. B. betreft, al wordt de door hen opgeworpen onmogelijkheid om zich tot de Belgische rechter te wenden in het beschikkend gedeelte van hun conclusie als een onontvankelijkheid gekwalificeerd. Onder de randnrs. 13 en 14 van hun conclusie, ter griffie neergelegd op 16.4.2018, wordt ook in hoger beroep opnieuw eerst en voor ieder ander middel de exceptie opgeworpen dat O. na het faillissementsvonnis geen vordering tegen B. meer kon instellen voor een Belgische rechter.

Opmerking: Het komt het hof toe te bepalen wat de precieze aard is van de in die randnrs. 13 en 14 van die conclusie opgeworpen exceptie; deze blijkt onmiskenbaar een exceptie van internationale onbevoegdheid in te houden.

Nu een rechter die kennis neemt van een derdenverzet een volledige rechtsmacht uitoefent m.b.t. hetgeen in de bestreden beslissing werd beslist en de positie van de derde aanbelangt, mag de derde alle middelen in feite en in rechte aanvoeren, zonder daarbij beperkt te worden door de proceshouding die door de oorspronkelijke partijen was aangenomen (zie ook in die zin Cass. 29.6.2006, RABG 2007, 703; Cass. 2.5.2013, Arr.Cass. 2013, 1073). Daaruit vloeit voort dat ook W. en N. over de mogelijkheid beschikken de internationale bevoegdheid te betwisten.

38. Bij arrest van het Hof van Justitie van 13.6.2013 werd geoordeeld dat de internationale bevoegdheid niet kan worden betwist na het tijdstip van de stellingname die naar nationaal procesrecht te beschouwen is als het eerste voor de aangezochte rechter voorgedragen verweer (zie HvJ 13.6.2013, C-144/12, ECLI:EU:C:2013:393C, r.o. 37).

Krachtens art. 854 Ger.W. moet de onbevoegdheid van de rechter voor wie de zaak aanhangig is, in de regel, voor alle exceptie of verweer worden voorgedragen.

Derhalve dient ook de exceptie van internationale onbevoegdheid in limine litis opgeworpen te worden (HvJ, 7.7.2016, C 222/15, ECLI:EU:C:2016:525 en Cass., 2.1.2014, C.12,0463.N, www.juportal.be).

Het staat niet ter betwisting dat de exceptie van internationale onbevoegdheid of gebrek aan rechtsmacht zowel door de curatoren q.q. B. als door W. en N. in limine litis werd opgeworpen.

Bovendien werd B. in de verstekprocedure geacht de internationale bevoegdheid te betwisten, bij toepassing van art. 26.1 Verordening nr. 44/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22.12.2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Brussel I-Verordening).

Opmerking: De inleidende dagvaarding dateert van 6.1.2015; de vordering werd dus nog net voor 10.1.2015 ingesteld, zodat de zaak temporeel niet beheerst door de Verordening nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12.12.2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Brussel I bis-Verordening), maar nog door de Brussel I-Verordening. Art. 28.1 van de Verordening nr. 1215/2012 bevat eenzelfde bepaling (vgl. ook art. 630, laatste lid Ger.W. voor wat de territoriale bevoegdheid betreft).

De rechtbank van koophandel had haar internationale bevoegdheid moeten onderzoeken nu B. niet ter terechtzitting van 3.2.2015 was verschenen en ook niet eerder een verklaring van verschijning had afgelegd.

Nu de internationale bevoegdheid van de Belgische rechtbanken en hoven m.b.t. de eis van O. tegen B. niet als door B. aanvaard kan worden aangemerkt, dient deze thans nader te worden onderzocht.

39. De vraag naar de internationale bevoegdheid wordt beoordeeld op het ogenblik van het aanhangig maken van de zaak. Deze bevoegdheid wordt dus in principe beoordeeld in functie van wat gevorderd werd in de dagvaarding van 6.1.2015. De nationale rechter kan zijn internationale bevoegdheid evenwel toetsen aan alle gegevens die hem ter beschikking staan, daaronder begrepen, in voorkomend geval, de betwistingen van de verwerende partij, zonder dat evenwel moet worden overgegaan tot een gedetailleerde bewijsvoering met betrekking van zowel voor de bevoegdheid als voor de gegrondheid relevante feiten, waardoor vooruitgelopen zou worden op het onderzoek van de gegrondheid (zie HvJ 28.1.2015, C-375/13, ECLI:EU:C:2015:37, Harald Kolassa, r.o. 64; HvJ, 16.6.2016, C-12/15, ECLI:EU:C:2016:449, Universal Music, r.o. 45).

40. Krachtens artikel 3.1. van de temporeel toepasselijke Verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29.5.2000 betreffende insolventieprocedures (hierna afgekort door "Insolventieverordening"), is de lidstaat op wiens grondgebied de insolventieprocedure is geopend, op grond van deze bepaling internationaal bevoegd om kennis te nemen van vorderingen die rechtstreeks uit deze procedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen (zie ook HvJ, 12.2.2009, C-339/07, Christopher Seagon/Deko Marty Belgium nv, Jur. 2009, I, 767).

Krachtens art. 1.2.b) van Verordening nr. 44/2001 is deze verordening niet van toepassing op het faillissement, akkoorden en andere soortgelijke procedures. [Vgl. ook art. 1.2.b) van Verordening nr. 1215/2012].

Het doorslaggevend criterium voor het Hof van Justitie om vast te stellen onder welk gebied een vordering valt, is niet de procedurele context van die vordering, maar de rechtsgrondslag van die vordering. Volgens deze benadering moet worden nagegaan of het recht of de verbintenis waarop de vordering is gebaseerd, voortvloeit uit de gemeenschappelijke regels van het burgerlijk recht en het handelsrecht dan wel uit specifieke afwijkende regels voor insolventieprocedures (zie HvJ arrest 6.2.2019, C 535/17, NK t. nv BNP Paribas Fortis, randnr. 28). Daarnaast is het volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie “de intensiteit van het verband tussen een vordering in rechte en de insolventieprocedure die bepalend is voor de beslissing of de in artikel 1, lid 2, onder b), van verordening nr. 44/2001 genoemde uitsluiting moet worden toegepast” (arrest van 9.11.2017, C-641/16, Tünkers France en Tünkers Maschinenbau, C 641/16, EU:C:2017:847, punt 28 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

41. De vordering van O. ten opzichte van B. zoals gesteld in de dagvaarding, betreft de invordering van een onbetaald gebleven factuur, uitgeschreven voor het faillissement van B., voor aan het zeeschip ms W.M. geleverde bunkers. Op het ogenblik van de betekening van de dagvaarding, was het faillissement van B. echter reeds enige tijd uitgesproken.

In zoverre O. met de inleidende dagvaarding een titel beoogde die rechten opzichtens de failliete boedel zou bevestigen, was zulk een vordering alleszins onderworpen aan wat ter zake door de artikelen 25 en 110 van de Nederlandse Faillissementswet van 30.9.1893 bepaald wordt.

Hoewel dat niet duidelijk uit de tekst van de dagvaarding blijkt, beweert O. echter dat zij B. enkel buiten de boedel aanspreekt. Zij beroept zich daarbij op art. 25.2 Nederlandse Faillissementswet, op grond waarvan zij haar vordering zou hebben kunnen richten tegen B. zelf in plaats van tegen de curator q.q. B., en zou zij zich aldus tot de Belgische rechter hebben kunnen wenden.

Art. 25 van de Nederlandse Faillissementswet luidt als volgt:

“1. Rechtsvorderingen, welke rechten of verplichtingen tot de failliete boedel behorende ten onderwerp hebben, worden zowel tegen als door de curator ingesteld.
2. Indien zij, door of tegen de gefailleerde ingesteld of voortgezet, een veroordeling van de gefailleerde ten gevolge hebben, heeft die veroordeling tegenover de failliete boedel geen rechtskracht.”

Volgens O. zou een dergelijke vordering in de zin van art. 25.2 Nederlandse Faillissementswet niet onder de Insolventievordering vallen omdat die vordering betrekking heeft op het vermogen van de gefailleerde buiten de boedel en zou een daaruit voortvloeiende veroordeling van B. krachtens art. 25.2 van die wet geen rechtskracht hebben ten aanzien van de failliete boedel.

Evenwel blijkt dat O. diezelfde vordering ook heeft gesteld ten opzichte van de boedel door een schuldvordering bij de curator te hebben ingediend, zoals bedoeld bij art. 26 Nederlandse Faillissementswet juncto art. 110 van diezelfde wet.

42. Uit het advies van Prof. Mr B. Wessels te Dordrecht (randnrs. 11 - 13), door O. zelf aangewend als overtuigingsstuk G.3, blijkt dat de vraag of de thans door O. geformuleerde vordering ontvankelijk is, onder meer afhangt van de vraag of de vordering betrekking heeft op “niet verifieerbare verplichtingen” (verplichtingen, niet vallend onder art. 26 Nederlandse Faillissementswet), dan wel verplichtingen die tot de boedel behoren en die vallen onder art. 26 Nederlandse Faillissementswet.

In zoverre in de inleidende dagvaarding een vordering “buiten de boedel” gesteld werd, moet vastgesteld worden dat het antwoord op die rechtsvraag hoe dan ook de toepassing van de specifieke regels van het Nederlandse faillissementsrecht vereist.

Bovendien stelt zich de vraag of O. in casu dezelfde vordering zowel ten opzichte van de failliete boedel van B. kan stellen (door het indienen in Nederland van een schuldvordering bij de curator in de zin van art. 26 juncto 110 Nederlandse Faillissementswet), als “buiten de boedel” in de zin van art 25.2. Nederlandse Faillissementswet door B. in België te dagvaarden met het oogmerk op het bekomen van een titel die uitvoerbaar zou zijn op vermogensbestanddelen “buiten de boedel”. Ter zake verwijst het hof naar het punt 4 van de voorafgaande overwegingen bij de Insolventieverordening, waarvan de tekst als volgt luidt: “De goede werking van de interne markt moet verhinderen dat er prikkels voor partijen bestaan om ter verbetering van hun rechtspositie geschillen of goederen van de ene lidstaat naar de andere over te brengen (“forum shopping”).”

Kennelijk wenst O. een veroordeling van B. “buiten de boedel” te bekomen om op basis hiervan afroep te vorderen van de in het voordeel van O. uitgestelde bankgarantie. In de bankgarantie lijkt hierbij geen onderscheid te zijn gemaakt tussen een vordering of veroordeling “buiten de boedel” in de zin van art. 25.2 Nederlandse Faillissementswet of “uit de boedel” in de zin van art. 26 van diezelfde wet.

43. Hoe dan ook dient voor de beoordeling van de thans door O. tegen B. ingestelde vordering, te worden uitgemaakt of de thans ingeroepen betalingsverplichting van B. ten opzichte van O. zou kunnen beschouwd worden als een “niet verifieerbare verplichting” die buiten de boedel valt.

Deze vraag kan enkel beantwoord worden volgens de regels van het Nederlandse faillissementsrecht en niet volgens deze van het gewone burgerlijke en ondernemingsrecht.

Door het stellen van dezelfde vordering tegen B., zowel buiten de boedel (art. 25.2 Nederlandse Faillissementswet) als ten opzichte van de boedel (art. 25.1 en 26 Nederlandse Faillissementswet), blijkt dat op zijn minst voldaan is aan de vereiste van een “intens verband tussen een vordering in rechte en de insolventieprocedure” zoals door het Hof van Justitie vooropgesteld als bepalend criterium voor de vraag of al dan niet de Insolventieverordening dient te worden toegepast. Door het stellen van beide vorderingen wordt immers door O. aanspraak gemaakt op het volledige vermogen van B. (zowel de failliete boedel als het vermogen buiten de boedel), waarbij uitgemaakt zal moeten worden of de betalingsverplichting van B. ten opzichte van O. al dan niet moet beschouwd worden als een verplichting die tot de boedel behoort.

De thans gestelde vordering van O. “buiten de boedel” ten aanzien van B. in de zin van art. 25.2 Nederlandse Faillissementswet is dus wel degelijk gegrond op de specifieke, afwijkende regels voor insolventieprocedures, en niet op de gemene regels van het burgerlijk recht en het handelsrecht, zodat zij wel degelijk onder de toepassing van de Insolventieverordening valt.

Krachtens de uitsluiting van art. 1.2.b) Brussel I-Verordening juncto art. 3.1. van de Insolventieverordening, is het hof internationaal onbevoegd om over de vordering van O. tegen B. te oordelen.

Nu het hof internationaal onbevoegd is om kennis te nemen van de vordering tegen B., behoeft het middel van ontoelaatbaarheid van deze vordering, in zoverre gericht tegen B., geen antwoord meer. Deze internationale onbevoegdheid geldt evenzeer m.b.t. de ondergeschikte vordering van O. die ertoe strekt dat voor recht zou worden gezegd dat B. aan O. betaling verschuldigd is van 22.034,32 USD, vermeerderd met aanleve, met dien verstande dat die titel slechts ten uitvoer zou kunnen worden gelegd op vermogensbestanddelen die niet tot de boedel van de failliete vennootschap behoren.

Tussenvordering O. tegen W.

44. W., een vennootschap naar Noors recht, wier schip in Nederland beleverd werd na bestelling van bunkers door de Noorse scheepsexploitant bij een Noors bedrijf, wierp in eerste aanleg in limine litis de exceptie van internationale onbevoegdheid op, ook voor wat de tussenvordering van O. tegen haar betreft.

De eerste rechter verklaarde zich zonder rechtsmacht en dus internationaal onbevoegd om kennis te nemen van de vordering van O. tegen W. tot betaling van de prijs van de door de scheepsexploitant in Noorwegen bestelde en te Terneuzen geleverde bunkers, vermeerderd met een schadevergoeding en intresten.

W. concludeert tot de bevestiging van het bestreden vonnis op dat vlak, terwijl O. argumenteert dat de Belgische rechtbanken wel degelijk internationaal bevoegd zijn om van die vordering kennis te nemen.

45. Hoger werd reeds geoordeeld dat het hof niet bevoegd is om van de oorspronkelijke hoofdeis van O. tegen B. kennis te nemen. De vraag naar de internationale bevoegdheid m.b.t. de hoofdeis werd, zoals hoger vermeld, beoordeeld in functie van wat gevorderd werd in de dagvaarding van 6.1.2015 waarmee het geding werd ingeleid; het is die dagvaarding die bij de beoordeling van dat bevoegdheidsvraagstuk onderzocht diende te worden; het exploit dat op 13.4.2015 betekend werd hield immers slechts een rechtsmiddel in tegen het verstekvonnis waartoe de dagvaarding van 6.1.2015 aanleiding had gegeven.

46. De internationale bevoegdheid in de rechtsverhouding tussen O. en W., wordt geregeld door het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 30.10.2007 ('Verdrag Lugano 2007').

Gelet op de primauteit van het verdragsrecht, is de verwijzing door O. naar afwijkende bepalingen van het Wetboek Internationaal Privaatrecht per definitie ondoeltreffend.

47. Wanneer in het kader van een derdenverzet tegen een oorspronkelijk veroordelend vonnis, dat hervormd wordt op grond van de internationale onbevoegdheid om van de oorspronkelijke eis tegen de beweerde medecontractant kennis te nemen, een tussenvordering wordt ingesteld door de verwerende partij op derdenverzet, de oorspronkelijke eisende partij, tegen een eisende partij op derdenverzet die oorspronkelijk geen procespartij was, en die tussenvordering gesteund is op de – beweerdelijk op voortschrijdend inzicht gesteunde – bewering dat eigenlijk gecontracteerd zou geweest zijn met de eisende partij op derdenverzet, kan de internationale bevoegdheid van dit hof om van die tussenvordering kennis te nemen alleszins niet autonoom gesteund worden op art. 6.2 of 6.3 Verdrag Lugano 2007.

Deze bepaling wordt overigens niet eens door O. ingeroepen ter staving van haar stelling dat de Belgische rechtbanken en hoven bevoegd zouden zijn om van haar eis tegen W. kennis te nemen.

Opmerking: bij toepassing van art. 1125 Ger.W. moest het derdenverzet hoe dan ook worden ingesteld bij de rechter die de bestreden beslissing had gewezen, en dus bij de rechter die internationaal niet bevoegd was om van de oorspronkelijke vordering kennis te nemen. Het instellen van derdenverzet hield geen aanvaarding in van de bevoegdheid van de rechter voor wie het derdenverzet was ingesteld en die niet bevoegd was om de oorspronkelijke eis te beoordelen, om kennis te nemen van tussenvorderingen die de oorspronkelijk eisende partij tegen de eisende partij op derdenverzet zou instellen in de loop van die procedure op derdenverzet. W., die als derde bij de oorspronkelijke

verstekprocedure bij toepassing van art. 1124 Ger.W. alle haar toebehorende rechten, rechtsvorderingen en excepties behouden had, beschikte wel degelijk nog over de mogelijkheid om de internationale bevoegdheid om van die tusseneis tegen haar kennis te nemen, in limine litis te betwisten.

48. Het hof stelt verder vast dat O. de internationale bevoegdheid voor wat haar tussenvordering tegen W. betreft, ook niet ent op de door D. op 28.11.2014 uitgeschreven bankgarantie met nummer [...], waarin een forumbeding ten gunste van de Antwerpse rechtbank van koophandel werd opgenomen. In die omstandigheden gaat het hof ervan uit dat de partijen bij het akkoord over het stellen van die bankgarantie en over de afroepmodaliteiten ervan, een enge invulling van dat forumbeding voor ogen hadden, en dat het geenszins de bedoeling was die bevoegdheid uit te breiden tot vorderingen die O. mogelijkerwijze los van die bankgarantie tegen W. zou willen instellen. Er wordt alleszins geen samenhang in de zin van art. 28 Verdrag Lugano 2007 ingeroepen met de tussenvordering die op de bankgarantie zelf betrekking heeft, en er stelt zich in casu geen gevaar van onverenigbare beslissingen.

49. O. beschouwt de internationale bevoegdheid van de Belgische hoven en rechtbanken m.b.t. haar tussenvordering tegen de Noorse scheepseigenaar die derdenverzet had ingesteld en die de internationale bevoegdheid in de oorspronkelijke zaak tegen de failliete Nederlandse contractspartij van O. terecht betwist heeft, als een evidentie, hoewel het geschil kennelijk geen enkele andere band met België heeft dan dat O., de oorspronkelijke eisende partij zelf, daar haar “woonplaats” heeft en in haar eigen algemene voorwaarden ten opzichte van haar Nederlandse contractspartij B. de bevoegdheid van de Antwerpse rechtbanken zou hebben bedongen.

W. is gevestigd in Noorwegen, de bunkers werden door de Noorse scheepsexploitant besteld in Noorwegen, bij een bunkerleverancier met zetel in Noorwegen, en de bunkers werden geleverd in Nederland. De enige bepaling van het Verdrag van Lugano van 2007 waarop O. de internationale bevoegdheid ent voor wat haar vordering tegen W. betreft, is in casu art. 23 van dat Verdrag.

50. Een geldig forumbeding in de zin van art. 23 van het Verdrag van Lugano 2007 veronderstelt in casu minstens dat partijen elkaars contractuele wederpartij zouden zijn bij de koop/verkoop van de scheepsbrandstof.

Dat artikel is immers van toepassing indien de contractspartijen een bevoegd gerecht hebben aangewezen bij schriftelijke overeenkomst of bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst, of in een vorm die overeenstemt met een tussen de partijen gebruikelijk geworden handelswijze, of – in de internationale handel – in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht worden genomen.

Volgens de eerste rechter kunnen W. en O. op het eerste gezicht niet als contractspartijen van mekaar worden aangemerkt. In het bestreden vonnis werd benadrukt dat O. enkel B. als haar contractuele wederpartij had beschouwd in de verstekprocedure; de bewering dat W. zelf de contractueel met haar verbonden koper zou geweest zijn en dat B. slechts een lasthebber zou geweest zijn, leek moeilijk verenigbaar met wat in de dagvaarding van 6.1.2015 was geargumenteed.

51. Het hof treft hoegenaamd geen schriftelijke overeenkomst aan of een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst tussen O. en W. in de zin van art. 23.1.a) Verdrag Lugano 2007.

52. Evenmin ligt enig bewijs voor van een overeenkomst tussen W. en O. tot aanwijzing van een bevoegd gerecht, gesloten in een vorm die wordt toegelaten door de handelswijzen die tussen partijen gebruikelijk zijn geworden in de zin van art. 23.1.b) van datzelfde Verdrag.

De eerdere orderbevestigingen die O. als overtuigingsstuk N.01 en N.02 voorbrengt hebben kennelijk betrekking op andere schepen van andere scheepseigenaars, en tonen per definitie geen gebruikelijke handelswijze aan tussen O. en de vennootschap W. die in deze zaak procespartij is.

Er ligt trouwens niet het geringste bewijs voor dat ook maar één van die door O. naar aanleiding van een bestelling door een entiteit van de B.-groep opgestelde orderbevestigingen, digitaal of op andere wijze aan de scheepseigenaar, de scheepsexploitant of de scheepsmanager verzonden zou geweest zijn.

Al deze orderbevestigingen hebben bovendien gemeen dat de entiteiten van de B.-groep die bunkers besteld hadden bij O., de bestellingen voor eigen rekening geplaatst hadden ("account: B. ..."). Het feit dat O. in de orderbevestigingen ten overstaan van de entiteiten van de B.-groep met wie zij een contractuele verhouding had en die de bestellingen voor eigen rekening geplaatst hadden, een forumclausule had opgenomen, verandert hier niets aan, nu die overeenkomsten tussen O. en de respectieve B.-entiteiten bij toepassing van art. 1165 Oud BW geen nadeel konden toebrengen aan derden bij die overeenkomsten.

Hetzelfde geldt voor wat de overtuigingsstukken betreft die O. in kaft K voorbrengt. Ook die stukken tonen geen gebruikelijke handelswijze aan tussen O. en W. De voorgebrachte documenten hebben betrekking op bestellingen door B.Z. bij O. Slechts twee stukken hebben betrekking op bestellingen vanwege U. en slechts één stuk heeft betrekking op een beleving van het ms W.M.

Alle in kaft K voorgebrachte facturen van O. vermelden enkel het adres van de respectieve entiteiten van de B.-groep, die de bunkers bij haar besteld hadden en die de facturen van O. hadden ontvangen en betaald. Er is niet de geringste indicatie dat de scheepsexploitanten, -eigenaars of -managers die bunkers bestelden bij de respectieve entiteiten van de B.-groep, daarmee een contractuele relatie met O. zouden zijn aangegaan. De entiteiten van de B.-groep hebben de brandstoffen integendeel telkens in eigen naam en voor eigen rekening aan hun klanten verkocht en daarbij een forum bedongen buiten dit Rijk. Bovendien hebben de B.-entiteiten telkens zelf de in hun contractuele relatie bedongen aankoopprijs, die hoger was dan de prijs die O. ten opzichte van haar eigen klanten had weten te bedingen, gefactureerd aan de kopers.

53. O. meent zich alleszins minstens op art. 23.1.c) van het Verdrag van Lugano 2007 te kunnen beroepen. Daarvoor moet O. zich kunnen steunen op een overeenkomst tussen O. en W. tot aanwijzing van een bevoegd gerecht in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en die door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht wordt genomen.

Hoewel het het hof in het kader van een bevoegdheidsonderzoek niet toekomt ten gronde na te gaan of de door O. ingeroepen overeenkomst met W. waarvan een forumbeding in zulke vorm deel uitmaakt, wel bestaat, kan slechts vastgesteld worden dat die overeenkomst op het eerste gezicht helemaal niet bestaat, net zomin als die gewoonte, zodat de bevoegdheid ook niet met succes gesteund kan worden op art. 23.1.c) van het Verdrag van Lugano 2007.

Uit de neergelegde stukken kan immers worden afgeleid dat een opeenvolgende reeks van afzonderlijke koopovereenkomsten werd gesloten en dat W.E. zich louter ten aanzien van U. verbonden heeft: als scheepsmanager van het ms W.M. plaatste zij op 17.10.2014 in eigen naam en

voor rekening van de scheepseigenaar een bestelling bij U. Deze bezorgde diezelfde dag een orderbevestiging in die zin aan W.E., waarop vermeld werd dat W.E. optrad voor rekening van de scheepseigenaar. Op deze orderbevestiging bevindt zich geen enkele verwijzing naar het feit dat de fysieke levering door een andere bunkerleverancier zou gebeuren. In de overeenkomst tussen W.E. en U. werd bovendien uitdrukkelijk een forumclausule ten gunste van de Noorse rechtbanken opgenomen (vgl. stuk 1 dossier W. en stuk 9 dossier N.).

Er bestaat geen in de internationale handel algemeen bekende gewoonte die doorgaans in de betrokken handelsbranche in acht wordt genomen, die ertoe strekt dat een verdere schakel in een reeks opeenvolgende koop- verkoopovereenkomsten in functie van zijn wens om zich zo goed mogelijk tegen het insolventierisico van zijn contractuele wederpartij in te dekken, de forumclausule die hij in zijn eigen contractuele relatie bedongen heeft, kan opdringen aan de eindkoper die met zijn verkoper een overeenkomst tot aanwijzing van een ander forum had gesloten.

Uit volgende stukken kan alleszins afdoende worden afgeleid dat de ingeroepen overeenkomst tussen O. en W., die een forumbeding ten gunste van de Belgische rechtbanken zou bevatten, helemaal niet bestaat:

- In uitvoering van deze koopovereenkomst, schreef U. op 21.10.2014 een factuur uit voor de verkoop van de bunkers. Deze factuur werd verzonden aan W.E. U. bestelde de bunkers op haar beurt bij B., ook handel drijvend onder de handelsbenaming B.A. In deze zaak ligt geen schriftelijke orderbevestiging van B. aan U. voor, net zomin als een schriftelijke aankoopbevestiging uitgaande van U. en gericht aan B. (opmerking: het document dat N. als overtuigingsstuk nr. 4 voorbrengt heeft betrekking op de beleving van een ander schip). Ook de factuur die door B. aan U. werd verstuurd, wordt in casu niet neergelegd door partijen (opmerking: ook het stuk nr. 5 dat N. voorbrengt heeft betrekking op de beleving van een ander schip). B. bestelde de bunkers tenslotte op haar beurt bij O. In de orderbevestiging, verstuurd door O. op 17.10.2014, werd uitdrukkelijk vermeld dat B. de bestelling voor eigen rekening geplaatst had ("account: B.A."). Bovendien werd deze orderbevestiging slechts naar B. verstuurd en helemaal niet naar W.E.
- De eenzijdig door O. bovenaan deze orderbevestiging aangebrachte vermelding "to master and/or Owners and/or Managing owners and/or Charterers and/or Operators of M/V W.M." (vertaling: "aan de kapitein en/of de eigenaars en/of de beheerders en/of de bevrachters en/of de exploitanten van het ms W.M.") deed W.E. of de vennootschap W. die procespartij is in deze zaak geenszins toetreden tot de koopovereenkomst, nu blijkt dat zij hoegenaamd niet bij het sluiten van de koopovereenkomst met O. betrokken werden en zij zelfs geen kennis gekregen hebben van deze orderbevestiging, die enkel naar B. verstuurd werd, zoals blijkt uit het stuk A.01 van O. Uit deze vermelding op de orderbevestiging kan niets meer afgeleid worden dan dat deze in het beste geval diende ter kennisgeving aan de eigenaars en bevrachters van het ms W.M. dat O. de kwestieuze bunkerlevering zou doen, niets meer, niets minder. Dat dat stuk A.01 hen ter kennis zou zijn gebracht, blijkt uit niets.
- Ook de factuur van O. van 17.10.2014 werd louter verstuurd op het adres van B. zodat al evenmin blijkt dat W. of W.E. er kennis van zouden genomen hebben. Het gegeven dat O. de factuur zowel aan B. als aan de "master and/or Owners and/or Managing owners and/or Charterers and/ Or Operators of MV W.M." uitgesteld heeft, betreft een louter eenzijdige vermelding van O. die geen afbreuk doet aan de contractuele verhoudingen zoals deze blijken uit de vooraf gesloten overeenkomsten. Een factuur kan immers niet meer dan een bevestiging uitmaken van een vooraf reeds gesloten overeenkomst en kan dus geen bijkomende verbintenissen in hoofde van partijen creëren. Dit is des te meer het geval nu deze enkel op het adres van B. werd verstuurd.
- Hoewel de aankoopbevestiging van U. aan B. voor wat de beleving van het ms W.M. betreft in casu niet voorligt, kan uit de wijze waarop U. toen aankooporders ten overstaan van B.

- bevestigde, zoals die wijze blijkt uit stuk nr. 4 van het dossier van N., worden afgeleid dat U. haar bestelling in eigen naam en voor eigen rekening bij B. heeft geplaatst. B. had dan ook helemaal geen mandaat kunnen bevestigen namens W. of W.E. die helemaal niet betrokken werden bij de koopovereenkomst/ verkoopovereenkomst tussen U. en B. en die dus hoe dan ook geen mandaat daartoe aan U. verleend hadden. B. kon immers hoe dan ook niet meer rechten bevestigen dan diegene die zij verkregen had vanwege U.
- Dat er slechts een keten van afzonderlijke koopovereenkomsten gesloten werd, blijkt verder nog uit het gegeven dat W. en W.E. ten aanzien van U. (in hun onderlinge koopovereenkomst) gehouden waren tot een andere prijs (22.245,61 USD) dan deze die B. ten opzichte van O. diende te betalen (22.034,22 USD). De prijs maakt een essentieel bestanddeel uit van de koop en het feit dat O. een andere prijs heeft gefactureerd dan deze waartoe W. en W.E. zich verbonden hadden, bewijst op zich reeds dat W. en W.E. zich nooit contractueel verbonden hebben ten aanzien van O.
 - De effectieve bunkerlevering vond plaats op 21.10.2014. Het gegeven dat op de bunkerleveringsnota van 21.10.2014 vermeld werd “for the account of: master and/or owners of charterers and/or operators” deed al evenmin W. of W.E. toetreden tot de overeenkomst. De bunkerleveringsnota werd immers uitgesteld in het kader van de uitvoering van de koopovereenkomst. Zij kon geen bijkomende verbintenissen creëren in hoofde van partijen die niet voorzien waren in de oorspronkelijke overeenkomst. De bunkerleveringsnota werd kennelijk ook niet door de kapitein ondertekend. De handtekening die een ontvangstbevestiging inhoudt, is geplaatst in de rubriek voorzien voor de “chief-engineer” (eerste machinist). Maar zelfs indien de kapitein bij ondertekening van een bunkerleveringsnota de scheepseigenaar krachtens art. 46 Zeewet verbindt, verbindt hij deze voor wat de ontvangst van de bunkers betreft binnen het kader van de reeds bestaande rechten en verplichtingen van partijen zoals deze voortvloeien uit de daartoe vooraf gesloten overeenkomsten. De ingeroepen goedkeuring van de leveringsbon door de ondertekening door de “chief-engineer” aan boord van het zeeschip, houdt slechts de bevestiging in van de goede ontvangst en van de conformiteit van de geleverde brandstof met de bestelde. Uit de loutere verwijzing naar de algemene voorwaarden van O. op dat leveringsdocument kan geen instemming of tegenstelbaarheid met de algemene voorwaarden van O. worden afgeleid in hoofde van W. en W.E. die zich enkel verbonden hadden ten opzichte van U.
 - Aangenomen dat de koopovereenkomst tussen W./W.E. en U. gesloten werden op dezelfde wijze als blijkt uit stuk nr. 3 van N. (dat betrekking had op de beleving van het ms W.R. en dus niet op die van het ms W.M.), was die overeenkomst onderworpen aan de algemene voorwaarden van U. waarnaar verwezen werd op de verkoopbevestiging. Alleszins blijkt uit niets dat W./W.E. kennis zou gehad hebben, dan wel zou ingestemd hebben met de algemene voorwaarden van O. die niet te beschouwen was als haar contractspartij.
 - In de algemene voorwaarden van U. werd uitdrukkelijk bedongen dat haar voorwaarden steeds voorrang hebben op die van de leverancier (art. X). Van een doorwerking van de algemene voorwaarden van O. via de toepassing van de algemene voorwaarden van U. en van B. of de B.-groep, kan geen sprake zijn. De algemene voorwaarden van U. worden beheerst door het Noorse recht en die van de B.-groep door het Engelse recht, zodat niet tot de door O. ingeroepen “doorwerking” volgens de principes uit het Belgisch recht kan worden besloten. Naar Belgisch recht brengen overeenkomsten enkel gevolgen teweeg tussen contracterende partijen en brengen zij aan derden geen nadeel toe (art. 1165 Oud BW). Derhalve zou er slechts sprake zijn van tegenstelbaarheid van deze algemene voorwaarden van O. aan W.E. voor zover er sprake zou zijn van een overeenkomst tussen hen en W./W.E. kennis zou genomen hebben van deze algemene voorwaarden, en deze ook zou hebben aanvaard. De algemene voorwaarden van O., waarvan de aan de contractsluiting voorafgaande kennisname, laat staan de aanvaarding door W./W.E. in het geheel niet is aangetoond, konden naar Belgisch recht dus niet “doorwerken” via de algemene voorwaarden van U., laat staan via die van B.

Een overeenkomst tussen W. en O. tot aanwijzing van een bevoegd gerecht in de zin van art. 23.1.c) Verdrag Lugano 2007 is dus geenszins aangetoond, en kan ook niet afgeleid worden uit een kennelijk onbestaand schijnmandaat, of uit het loutere gegeven dat gebruiken een overeenkomst die bewezen zou geacht worden, zouden kunnen aanvullen.

54. In de voornoemde omstandigheden, dient het bestreden vonnis te worden bevestigd waar het oordeelde dat de Belgische rechtbanken geen rechtsmacht hebben/internationaal onbevoegd zijn om kennis te nemen van de tussenvordering die O. in deze procedure tegen W. formuleert.

Tussenvordering m.b.t. de bankgarantie

55. Waar het hoger beroep vanwege O. er ook toe strekt dat alle oorspronkelijke tussenvorderingen van W. en van N. zouden worden afgewezen, dient ook nagegaan te worden of dit hof over de internationale bevoegdheid beschikt om zich uit te spreken over de oorspronkelijke vordering van W. tegen O., strekkende tot de terugbetaling aan D. van de sommen die zij had ontvangen na afroeping van de bankgarantie met nummer [...], met verbod om de bankgarantie af te roepen voor de afsluiting van het faillissement van B.

Het hof stelt vast dat het om de enige thans nog actuele vordering gaat, waaromtrent geen exceptie van internationale bevoegdheid wordt gehandhaafd, nu in die door D. op 28.11.2014 uitgeschreven bankgarantie met nummer [...], een forumbeding ten gunste van de Antwerpse rechtbank van koophandel werd opgenomen m.b.t. de afroep van die garantie.

Het hof is in die omstandigheden bevoegd om van die oorspronkelijke vordering kennis te nemen.

Toelaatbaarheid vordering m.b.t. bankgarantie

56. De toelaatbaarheid van de vordering m.b.t. de bankgarantie wordt niet met inhoudelijk ter zake doende en doeltreffende argumenten betwist. W. heeft een evident belang bij die vordering. W., die bij afroep van de bankgarantie gehouden is tot terugbetaling van D., beschikt over het rechtens vereiste belang en over de hoedanigheid om die vordering in te stellen. De argumenten die door O. worden aangehaald betreffen de grond van de zaak en doen geen afbreuk aan de toelaatbaarheid van deze vorderingen.

Ten gronde

57. In de bankgarantie werd bepaald dat deze kon worden afgeroepen op basis van een in België uitvoerbare veroordelende gerechtelijke uitspraak of arbitrale beschikking, tegen B., handeldrijvend onder de benaming B.A., of tegen W., dit zelfs los van de vraag ten opzichte van wie van die schuldenaars de veroordeling geldt. Een tweede mogelijkheid tot afroeping is gesteund op een dading.

Een dading werd nooit gesloten en het verstekvonnis van 10.2.2015 werd door de eerste rechter, daarin bevestigd door dit hof, teniet gedaan, zodat het evenmin aanleiding kan geven tot afroeping van de bankgarantie. Een titel opzichts W. is er evenmin.

De beslissing van de eerste rechter dat de onder de bankgarantie van 28.11.2014 betaalde bedragen terugbetaald dienen te worden en dat de bankgarantie niet kan worden afgeroepen voor de afsluiting van het faillissement, was dan ook terecht.

Gelet op het feit dat het faillissement van B. nog niet afgesloten is en gelet op de bewoordingen van de garantie waarin bepaald werd dat deze kan worden afgeroepen op basis van een veroordelend vonnis tegen B., zonder dat vermeld werd of dit dan een veroordeling uit of buiten de boedel zou

moeten zijn, heeft de eerste rechter die het verstekvonnis hervormde hoe dan ook terecht beslist dat de garantie niet kon worden afgeroepen.

Door eenzelfde vordering zowel uit de boedel als buiten de boedel van B. te richten met het oog op de afroep van de garantie waarin geen onderscheid naar de aard van de veroordeling werd gemaakt, wordt door O. overigens in essentie aanspraak gemaakt op het volledig vermogen van B.

Het afroepen van een bankgarantie op grond van een – inmiddels overigens hervormde – veroordeling ten laste van B., zonder dat een onderscheid gemaakt werd over de aard van deze veroordeling (buiten de boedel of uit de boedel), maakt overigens een vorm van gerechtelijke tenuitvoerlegging uit die onverenigbaar is met de in casu van toepassing zijnde Nederlandse Faillissementswet. Art. 33 Nederlandse Faillissementswet bepaalt:

"1. Het vonnis van faillietverklaring heeft ten gevolge, dat alle gerechtelijke tenuitvoerlegging op enig deel van het vermogen van de schuldenaar, vóór het faillissement aangevangen, dadelijk een einde neemt, en dat, ook van hetzelfde ogenblik af, geen vonnis bij lijfswang kan worden ten uitvoer gelegd. 2. Gelegde beslagen vervallen; de inschrijving van een desbetreffende verklaring van de rechter-commissaris machtigt de bewaarder van de openbare registers tot doorhaling. Het beslag herleeft, zodra het faillissement een einde neemt ten gevolge van vernietiging of opheffing van het faillissement, mits het goed dan nog tot de boedel behoort. Indien de inschrijving van het beslag in de openbare registers is doorgehaald, vervalt de herleving, indien niet binnen veertien dagen na de herleving een exploit is ingeschreven, waarbij van de herleving mededeling aan de schuldenaar is gedaan."

Volgens deze wetsbepaling konden geen uitvoeringsmaatregelen genomen worden vanaf het faillissement. Gelet op de samenloop van schuldeisers, dient de afroep van bankgarantie die als beslagvervangende maatregel gesteld werd bij toepassing van art. 5 van het Verdrag van 10.5.1952 inzake het bewarend beslag op zeeschepen, geschorst te blijven zolang het faillissement geopend is.

Kosten van het geding

58. Overeenkomstig art. 1017 Ger.W. vallen de gerechtskosten ten laste van de in het ongelijk gestelde partij.

Gelet op het voorgaande is dit O.

W. maakt aanspraak op een rechtsplegingsvergoeding, begroot overeenkomstig de artikelen 2 en 8 KB 26.10.2007 op 2.400,- EUR.

O. uit op zich geen betwisting dat de rechtsplegingsvergoeding overeenkomstig art. 2 en 8 van het KB van 26.10.2007 moet begroot worden, maar vordert wel de herleiding van de rechtsplegingsvergoeding naar het minimumbedrag, voor zover zij in het ongelijk zou worden gesteld. Er is evenwel geen enkele valabele reden om van het basisbedrag af te wijken.

N. en curator mr. M. q.q. B. hebben hun aan de procedure in hoger beroep verbonden kosten niet begroot, waarvan akte.

Beslissing

**HET HOF
BESLIST OP TEGENSPRAAK.**

Het hoofdberoep en de incidentele hogere beroepen worden toelaatbaar verklaard.

Het bestreden vonnis van 15.3.2017, gewezen in de zaak A/15/5171, wordt binnen de perken van de hoger beroepen bevestigd

- in zoverre het de tussenkost vanwege de vennootschap naar Nederlands recht N. als ontvankelijk aanmerkte, het derdenverzet van de vennootschap naar Noors recht W. AS en van de vennootschap naar Nederlands recht N. ontvankelijk verklaarde en gegrond in de mate het bestreden verstekvonnis van 10.2.2015 in de zaak A/15/353 teniet werd gedaan;
- in zoverre het oordeelde dat niet kan worden ingegaan op de vordering dat gezegd zou worden voor recht dat de beslissing op derdenverzet geen afbreuk doet aan het gezag van gewijsde van het vonnis van 10.2.2015 ten aanzien van de failliete vennootschap naar Nederlandse recht B. en D.;
- in zoverre de eerste rechter zich zonder rechtsmacht/ internationaal onbevoegd verklaarde om kennis te nemen van de tussenvordering van de nv O. tegen de vennootschap naar Noors recht W. AS strekkende tot betaling van de geleverde bunkers, vermeerderd met een schadevergoeding en met intresten;
- in zoverre het de nv O. veroordeelde tot terugbetaling van de onder de door D. verstrekte bankgarantie van 28.11.2014 ontvangen bedragen in afwachting van de afwikkeling van het faillissement van de vennootschap naar Nederlands recht B. en voor recht zegde dat de bankgarantie niet kan worden afgeroepen voor de afsluiting van dat faillissement
- in zoverre het uitspraak deed over de kosten van het geding.

Het bestreden vonnis van 15.3.2017, gewezen in de zaak A/15/5171, wordt hervormd waar het de internationale bevoegdheid aannam voor wat de vordering van de nv O. tegen de failliete vennootschap naar Nederlands recht O. betreft, en opnieuw recht sprekend stelt dit hof vast niet internationaal bevoegd te zijn om van die vordering kennis te nemen.

Het hof veroordeelt de nv O. tot de kosten van de beroepsprocedure, aan de zijde van de vennootschap naar Noors recht W. AS begroot op een rechtsplegingsvergoeding hoger beroep van 2.400,- EUR, aan de zijde van mr. M. q.q. de vennootschap naar Nederlands recht B. en aan de zijde van de vennootschap naar Nederlands recht nv N. telkens begroot op nihil.

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 07 juni 2021 door

B. Bullynck, Voorzitter

P. Ballaux, Raadsheer

B. Moortgat, Raadsheer

P. Thijs, Griffier

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, arrest van 6 april 2021

Erkenning – Kindhuwelijk – Artikel 27 WIPR – Artikel 21 WIPR – Openbare orde – Gezinshereniging – Artikel 10, §1, eerste lid, 7° Vreemdelingenwet – Artikel 61/14 Vreemdelingenwet – Artikel 35 WIPR – Artikel 2, f) Richtlijn 2003/86/EG – Artikel 10, lid 3, a) Richtlijn 2003/86/EG – Artikel 4 Richtlijn 2003/86/EG – Alleenstaande minderjarige – Ongehuwd – Voogd – Gezinskern – Artikel 7 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 24 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

Reconnaissance – Mariage d’enfant – Article 27 CODIP – Article 21 CODIP – Ordre public – Regroupement familial – Article 10, § 1 al. 1, 7° Loi sur le séjour des étrangers – Article 61/14 Loi sur le séjour des étrangers – Article 35 CODIP – Article 2, f) Directive 2003/86/CE – Article 10, al. 3, a) Directive 2003/86/CE – Article 4 Directive 2003/86/CE – Mineur non accompagné – Célibataire – Tuteur – Noyau familial – Article 7 Charte des droits fondamentaux de l’Union européenne – Article 24 Charte des droits fondamentaux de l’Union européenne

In zake:

X, handelend in eigen naam (RvV X / VIII) en in haar hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigster van haar minderjarige kinderen X en X (RvV X / VIII),

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat K. Verstrepen, Rotterdamstraat 53, 2060 Antwerpen,

tegen:

de Belgische staat, vertegenwoordigd door de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie, thans de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie.

De wnd. voorzitter van de VIIIste kamer,

Gezien de verzoekschriften die X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 10 augustus 2020, in eigen naam (RvV X / VIII) en in haar hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigster van haar minderjarige kinderen X en X (RvV X / VIII), heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van de beslissing van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 17 maart 2020 tot weigering van de afgifte van een visum type D (gezinshereniging) en van de beslissingen van de gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie van 17 maart 2020 tot weigering van de afgifte van humanitaire visa type D (artt. 9 en 13).

Gezien titel I bis, hoofdstuk 2, afdeling IV, onderafdeling 2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota's met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikkingen van 23 oktober 2020, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 23 november 2020.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken F. Tamborijn.

Gehoord de opmerkingen van advocaat B. Dhondt, die loco advocaat K. Verstrepen verschijnt voor de verzoekende partij en van advocaat L. Raux, die loco advocaten D. Matray & A. De Wilde verschijnt voor de verwerende partij.

wijst na beraad het volgende arrest:

1. Nuttige feiten ter beoordeling van de zaak

1.1. De dochter (°02/02/2001) van verzoekster trad op 8 december 2016 als minderjarige in Libanon in het huwelijk met Y.B., die in België over een geldige verblijfstitel beschikte.

1.2. Op 28 augustus 2017 kwam de dochter van verzoekster toe op het Belgische grondgebied.

1.3. De Dienst Voogdij van de FOD Justitie beschouwde de dochter van verzoekster als niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna: NBMV) en wees op 29 augustus 2017 mevr. K.V.G. als voogd aan.

1.4. De dochter van verzoekster diende op 20 september 2017 een verzoek om internationale bescherming in.

1.5. De Dienst Vreemdelingenzaken weigerde op 20 september 2017 de Libanese huwelijksakte te erkennen omdat het een kindhuwelijk betrof, hetgeen onverenigbaar wordt geacht met de openbare orde.

1.6. De dochter van verzoekster werd op 26 september 2018 door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen als vluchteling erkend.

1.7. De Dienst Voogdij van de FOD Justitie stelde op 21 december 2018 mevr. B.V.H. aan als voogd voor de vluchteling-referentiepersoon totdat de voogdij op 2 februari 2019 van rechtswege werd beëindigd omdat de vluchteling-referentiepersoon ondertussen de leeftijd van 18 jaar had bereikt.

1.8. Verzoekster diende op 18 december 2018 bij de Belgische vertegenwoordiging in Beiroet een visumaanvraag in met het oog op gezinshereniging in functie van haar dochter, die dus in België als vluchteling werd erkend.

1.9. Verzoekster diende eveneens op 18 december 2018 aanvragen in bij de Belgische vertegenwoordiging in Beiroet voor humanitaire visa in hoofde van haar minderjarige zonen C. F. en C. H.

1.10. Verzoekster werd op 20 augustus 2019 grootmoeder van een kleindochter, die de Belgische nationaliteit bezit.

1.11. De gemachtigde van de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, en van Asiel en Migratie (hierna: de minister) trof op 21 juni 2019 een beslissing tot weigering van de afgifte van een visum type D (gezinshereniging) en beslissingen tot weigering van de afgifte van humanitaire visa in hoofde van de minderjarige zonen van verzoekster. Voormelde beslissingen werden door de Raad voor

Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) vernietigd in zijn arrest van 7 november 2019 (RvV 7 november 2019, nr. 228 524).

1.12. Verzoekster diende op 10 december 2019 een aanvraag in van een verblijfskaart van een familielid van een burger van de Unie, in functie van haar Belgische dochter (bijlage 19ter).

1.13. De gemachtigde van de minister trof op 17 maart 2020 een nieuwe beslissing waarbij de in punt 1.8. vermelde aanvraag werd geweigerd. Deze beslissing werd op 9 juli 2020 ter kennis gebracht.

Dit vormt thans de eerste bestreden beslissing, waarvan de motieven luiden als volgt:

“(…)

Commentaar: Deze beslissing annuleert en vervangt de voorgaande na annulatie bij arrest van de RW op 12/11/2019.

Overwegende dat een aanvraag werd ingediend door A.(…) H.(…) °(…) op grond van artikel 10,1,1,7 7 van de wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen teneinde haar dochter C.(…) A.(…) °(…) in België te vervoegen. Overwegende dat tevens een aanvraag werd ingediend op grond van art 9,13 voor 2 kinderen van A.(…) H.(…), met name F.(…) °(…) en H.(…) °(…).

Overwegende dat uit het administratieve dossier van C.(…) A.(…) blijkt dat zij op 28/08/2017 naar België kwam en in haar asielaanvraag verklaarde reeds sinds 08/12/2016 gehuwd te zijn met B.(…) Y.(…).

Dat de dienst Asiel, gelet op de leeftijd van C.(…) A.(…), haar beschouwd heeft als een niet begeleide minderjarige, ondanks het feit dat ze sinds haar aankomst in België samenwoont met haar echtgenoot.

Overwegende dat ondanks het feit dat het huwelijk werd beschouwd als een kindhuwelijk en niet erkend werd, hoewel het in het licht van artikel 27 WIPR wel degelijk om een rechtsgeldig huwelijk gaat in het land van herkomst, niet kan ontkend worden dat C.(…) A.(…) reeds in haar land van herkomst een eigen gezinscel had uitgebouwd door haar huwelijk dat in het land van herkomst een rechtsgeldig huwelijk is en dat ze bijgevolg nog voor haar aankomst in België al niet meer toebehoorde tot de gezinskern van haar ouders.

Overwegende dat de Richtlijn 2003/83 stelt dat als leden van het kerngezin dienen beschouwd te worden: de echtgenoot en de kinderen die volgens de nationale wetgeving minderjarig zijn en ongehuwd. Dat bijgevolg kinderen die minderjarig zijn maar wel gehuwd, zich niet kunnen voegen bij hun ouder in België (volgens de principes van art 10,1,1,4); dat het bijgevolg discriminerend en tegenstrijdig is te stellen dat de gehuwde minderjarige erkend vluchteling (volgens een huwelijk erkend in het land van herkomst) nog wel tot het kerngezin behoort en bijgevolg de ouders mag laten overkomen.

Overwegende dat art 10,1,1,7 tot doel heeft om minderjarige niet begeleide vluchtelingen te herenigen met de biologische ouders die, tot het vertrek van het kind het ouderlijk gezag hadden over dit kind dat tot aan zijn vertrek uit het land van herkomst tot het kerngezin behoorde.

Dat gelet op bovenstaande elementen C.(…) A.(…) in haar thuisland een rechtsgeldig huwelijk heeft afgesloten nog voor haar aankomst in België waardoor moeilijk kan gesteld worden dat betrokkene nog steeds tot het kerngezin behoort van de ouders.

Gelet op al deze elementen wordt de visumaanvraag geweigerd voor mevrouw A.(…) H.(…), maar tevens voor de meereizende kinderen die de beslissing van hun moeder volgen.

(…)”

1.14. De gemachtigde van de minister trof op 17 maart 2020 eveneens beslissingen tot weigering van de afgifte van humanitaire visa in hoofde van de twee minderjarige zonen van verzoekster (zie punt 1.9.). Dit vormen de tweede en de derde bestreden beslissing en werden eveneens op 9 juli 2020 aan verzoekster ter kennis gebracht.

De motieven van beide beslissingen zijn identiek en luiden als volgt:

“(…)

Commentaar: Deze beslissing annuleert en vervangt de voorgaande na annulatie bij arrest van de RW op 12/11/2019 tot vernietiging van de voorgaande beslissing

Overwegende dat een aanvraag werd ingediend door A.(…) H.(…) °(…) op grond van artikel 10,1,1,7 7 van de wet van 15/12/1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen teneinde haar dochter C.(…) A.(…) °(…) in België te vervoegen. Overwegende dat tevens een aanvraag werd ingediend op grond van art 9,13 voor 2 kinderen van A.(…) H.(…), met name F.(…) °(…) en H.(…) °(…).

Overwegende dat uit het administratieve dossier van C.(…) A.(…) blijkt dat zij op 28/08/2017 naar België kwam en in haar asielaanvraag verklaarde reeds sinds 08/12/2016 gehuwd te zijn met B.(…) Y.(…).

Dat de dienst Asiel, gelet op de leeftijd van C.(…) A.(…), haar beschouwd heeft als een niet begeleide minderjarige, ondanks het feit dat ze sinds haar aankomst in België samenwoont met haar echtgenoot. Overwegende dat ondanks het feit dat het huwelijk werd beschouwd als een kindhuwelijk en niet erkend werd, hoewel het in het licht van artikel 27 WIPR wel degelijk om een rechtsgeldig huwelijk gaat in het land van herkomst, niet kan ontkend worden dat C.(…) A.(…) reeds in haar land van herkomst een eigen gezinscel had uitgebouwd door haar huwelijk dat in het land van herkomst een rechtsgeldig huwelijk is en dat ze bijgevolg nog voor haar aankomst in België al niet meer toebehoorde tot de gezinskern van haar ouders.

Overwegende dat de Richtlijn 2003/83 stelt dat als leden van het kerngezin dienen beschouwd te worden: de echtgenoot en de kinderen die volgens de nationale wetgeving minderjarig zijn en ongehuwd. Dat bijgevolg kinderen die minderjarig zijn maar wel gehuwd, zich niet kunnen voegen bij hun ouder in België (volgens de principes van art 10,1,1,4); dat het bijgevolg discriminerend en tegenstrijdig is te stellen dat de gehuwde minderjarige erkend vluchteling (volgens een huwelijk erkend in het land van herkomst) nog wel tot het kerngezin behoort en bijgevolg de ouders mag laten overkomen.

Overwegende dat art 10,1,1,7 tot doel heeft om minderjarige niet begeleide vluchtelingen te herenigen met de biologische ouders die, tot het vertrek van het kind het ouderlijk gezag hadden over dit kind dat tot aan zijn vertrek uit het land van herkomst tot het kerngezin behoorde.

Dat gelet op bovenstaande elementen C.(…) A.(…) in haar thuisland een rechtsgeldig huwelijk heeft afgesloten nog voor haar aankomst in België waardoor moeilijk kan gesteld worden dat betrokkene nog steeds tot het kerngezin behoort van de ouders.

Gelet op al deze elementen wordt de visumaanvraag geweigerd voor mevrouw A.(…) H.(…), maar tevens voor de meereizende kinderen die de beslissing van hun moeder volgen.

(…)”

2. Over het procedureverloop en de rechtspleging

2.1. De gemachtigde van de minister trof op 21 juni 2019 een eerste beslissing tot weigering van de afgifte van een visum type D (gezinshereniging) en beslissingen tot weigering van humanitaire visa in hoofde van de minderjarige kinderen van verzoekster. Verzoekster stelde hiertegen op 23 juli 2019 beroepen in bij de Raad.

2.2. De beroepen tegen weigeringsbeslissingen van de gemachtigde van de minister inzake gezinsherenigingsvisa ressorteren onder de in artikel 39/2, §2, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de vreemdelingenwet) bedoelde annulatiebevoegdheid van de Raad.

2.3. De Raad heeft de beroepen, die op 23 juli 2019 werden ingediend en gekend zijn onder de rolnummers RvV X en RvV X, gevoegd. In zijn arrest van 7 november 2019 (RvV 7 november 2019, nr. X) heeft de Raad de beslissingen van 21 juni 2019 vernietigd.

2.4. De gemachtigde van de minister trof op 17 maart 2020 nieuwe weigeringsbeslissingen. Tegen deze beslissingen stelde verzoekster op 10 augustus 2020 wederom beroepen tot nietigverklaring in, ditmaal gekend onder de rolnummers RvV X en RvV X.

2.5. Het verzoekschrift in de zaak met rolnummer RvV X heeft betrekking heeft op de beslissingen die in hoofde van de minderjarige kinderen van verzoekster werden genomen. In deze beslissingen wordt verwezen naar de weigeringsbeslissing in hoofde van verzoekster zelf, die het voorwerp uitmaakt van het beroep met rolnummer RvV X. De motieven van alle bestreden beslissingen zijn inhoudelijk nagenoeg identiek. Bovendien worden in het verzoekschrift, dat betrekking heeft op de minderjarige zonen van verzoekster (RvV X), de middelen hernomen die in het verzoekschrift in hoofde van hun moeder (verzoekster) werden opgenomen.

Er bestaat bijgevolg een nauwe band tussen de aangevochten beslissingen en de verzoekschriften in beide zaken waardoor het in het belang van een goede rechtsbedeling passend overkomt de beroepen wegens verknochtheid samen te voegen en gezamenlijk af te handelen.

2.6. De zaken met rolnummers RvV X en RvV X worden gevoegd.

2.7. Aan verzoekster werd het voordeel van de kosteloze rechtspleging toegekend, zodat niet kan worden ingegaan op de vraag van de verwerende partij in haar nota met opmerkingen om verzoekster te veroordelen tot de kosten.

3. Relevante nationale en Unierechtelijke regelgeving

3.1. *Relevante nationale bepalingen*

3.1.1. *Nationale bepalingen inzake de hoedanigheid van NBMV en de erkenning van buitenlandse authentieke akten*

Artikel 61/14 van de vreemdelingenwet definieert een NBMV als "een onderdaan van een land dat geen lid is van de Europese Economische Ruimte, die jonger is dan 18 jaar en die niet begeleid is door een persoon die het ouderlijk gezag of de voogdij over hem uitoefent krachtens de toepasselijke wet, overeenkomstig artikel 35 van de wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht, en die definitief geïdentificeerd is als NBMV door de dienst Voogdij, ingesteld door Titel XIII, Hoofdstuk VI, " Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen " van de programmawet van 24 december 2002".

Artikel 35 van het Belgische Wetboek van Internationaal Privaatrecht (hierna: het WIPR) bepaalt het volgende betreffende het recht dat toepasselijk is inzake het ouderlijk gezag, voogdij en bescherming van de persoon of van zijn goederen:

"§ 1. Het ouderlijk gezag, de voogdij en de bescherming van een persoon en de goederen van een persoon die jonger is dan achttien jaar worden beheerst door het Verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, gesloten te 's-Gravenhage op 19 oktober 1996.

Zulks geldt ook indien de persoon jonger is dan achttien jaar en de internationale bevoegdheid gegrond is op de bepalingen van Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 december 2003

betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 of op de bepalingen van deze wet.
(...)”

Het huwelijk van de dochter van verzoekster werd niet erkend op basis van artikel 27 van het WIPR waarin over de (niet)-erkenning van buitenlandse authentieke akten het volgende wordt gesteld:

“§ 1. Een buitenlandse authentieke akte wordt in België door alle overheden erkend zonder dat een beroep moet worden gedaan op enige procedure indien haar rechtsgeldigheid wordt vastgesteld overeenkomstig het krachtens deze wet toepasselijk recht, en meer bepaald met inachtneming van de artikelen 18 en 21. (...)”

In casu werd toepassing gemaakt van de openbare orde-exceptie uit artikel 21 van het WIPR:

“De toepassing van een bepaling uit het door deze wet aangewezen buitenlands recht wordt geweigerd voor zover zij tot een resultaat zou leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde.
(...)”

3.1.2. Nationale bepalingen inzake gezinshereniging (de omzetting van richtlijn 2003/86 van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging (hierna: de richtlijn 2003/86/EG))

De eerste bestreden beslissing vermeldt uitdrukkelijk artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet als haar juridische grondslag. Deze wetsbepaling luidt als volgt:

“§ 1. Onder voorbehoud van de bepalingen van artikelen 9 en 12, zijn van rechtswege toegelaten om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven:
(...)”

7° de ouders van een vreemdeling die erkend werd als vluchteling in de zin van artikel 48/3 of die de subsidiaire bescherming geniet, voor zover zij met hem komen samenleven en op voorwaarde dat hij jonger is dan achttien jaar en het Rijk binnengekomen is zonder begeleiding van een krachtens de wet verantwoordelijke meerderjarige vreemdeling en vervolgens niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke persoon gestaan heeft, of zonder begeleiding werd achtergelaten nadat hij het Rijk is binnengekomen.
(...)”

3.1.3. Overige nationale bepalingen

De tweede en de derde bestreden beslissing zijn gestoeld op de artikelen 9 en 13 van de vreemdelingenwet.

Artikel 9 van de vreemdelingenwet luidt als volgt:

“Om langer dan de in artikel 6 bepaalde termijn in het Rijk te mogen verblijven, moet de vreemdeling die zich niet in een der in artikel 10 voorziene gevallen bevindt, daartoe gemachtigd worden door (de Minister) of zijn gemachtigde.

Behoudens de in een internationaal verdrag, in een wet of in een koninklijk besluit bepaalde afwijkingen, moet deze machtiging door de vreemdeling aangevraagd worden bij de Belgische diplomatieke of consulaire post die bevoegd is voor zijn verblijfplaats of zijn plaats van oponthoud in het buitenland.”

Artikel 13 van de vreemdelingenwet bepaalt het volgende:

“§1. Behalve indien dit uitdrukkelijk anders wordt voorzien, wordt de machtiging tot verblijf verleend voor een beperkte tijd, ingevolge deze wet of ingevolge specifieke omstandigheden die betrekking hebben op de betrokkene of ingevolge de aard of de duur van zijn activiteiten in België.
(...)”

3.2. Het Unierecht

3.2.1. Relevant primair Unierecht

Artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest) heeft betrekking op de eerbiediging van het privéleven en het familie- en gezinsleven en luidt als volgt: “Eenieder heeft recht op eerbiediging van zijn privé-leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn communicatie.”

Artikel 24 van het Handvest betreft de rechten van het kind en schrijft het volgende voor:

“(…)”

2. Bij alle handelingen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.

3. Ieder kind heeft er recht op regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met zijn beide ouders te onderhouden, tenzij dit tegen zijn belangen indruist.”

3.2.2. Relevant secundair Unierecht

Artikel 2, f), van de richtlijn 2003/86/EG definieert een “alleenstaande minderjarige” als volgt:

“In deze richtlijn wordt verstaan onder:

(…)”

f) “alleenstaande minderjarige”: een onderdaan van een derde land of een staatloze jonger dan 18 jaar die zonder begeleiding van een krachtens de wet of het gewoonterecht verantwoordelijke volwassene op het grondgebied van een lidstaat aankomt, zolang hij niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke volwassene staat, of een minderjarige die zonder begeleiding wordt achtergelaten nadat hij op het grondgebied van de lidstaat is aangekomen.”

Wat de gezinshereniging van vluchtelingen betreft, wordt in artikel 10.3, a), van de richtlijn 2003/86/EG het volgende gesteld:

“3. Indien de vluchteling een alleenstaande minderjarige is,

a) staan de lidstaten de toegang en het verblijf uit hoofde van gezinshereniging toe aan zijn bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn zonder de in artikel 4, lid 2, onder a), genoemde voorwaarden toe te passen;”

In overweging 8 van de richtlijn 2003/86/EG en in de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement betreffende richtsnoeren voor de toepassing van de Richtlijn 2003/86/EG inzake het recht op gezinshereniging van 3 april 2014 wordt aangestipt dat bij het toepassen van de bepalingen bijzondere aandacht dient te worden geschonken aan de situatie van vluchtelingen die zijn gedwongen hun land te ontvluchten en belet hen aldaar een gezinsleven te leiden.

3.2.3. Relevante rechtspraak van het Hof van Justitie

Uit de rechtspraak blijkt dat de lidstaten geen beoordelingsmarge kunnen uitoefenen en dienen zij in de artikel 4.1 van de richtlijn 2003/86/EG vastgelegde gevallen de gezinshereniging toe te staan (HvJ 27 juni 2006, Europees Parlement t. Raad van de Europese Unie, nr. C-540/03 (GK), §60). Ook in het kader van gezinshereniging van bloedverwanten in rechtstreeks opgaande lijn van de “alleenstaande minderjarige” vluchteling, zoals bedoeld in artikel 10, lid 3, onder a), van de richtlijn 2003/86/EG, zijn de lidstaten verplicht de gezinshereniging toe te staan, zonder dat zij daarbij over een beoordelingsmarge beschikken (HvJ, 12 april 2018, A. S. t. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, nr. C-550/16, §43). Voor de beoordeling van de minderjarigheid van de vluchteling-referentiepersoon dient, gelet op het declaratoir karakter van de erkenningsbeslissing, de datum van de indiening van het verzoek om internationale bescherming als ijkpunt genomen te worden (Ibid., § 60).

Het Hof van Justitie heeft zich, voor zover bekend, nog niet moeten uitspreken over de vraag of de (minderjarige) vluchteling-referentiepersoon al dan niet ‘ongetrouwd’ dient te zijn.

4. Onderzoek van de beroepen

4.1. *Probleemstelling*

Verzoekster is de moeder van een in België erkende ‘minderjarige’ vluchteling. Op 18 december 2018 had verzoekster bij de Belgische vertegenwoordiging in Beiroet (Libanon) een visum gezinshereniging aangevraagd om haar dochter in België te vervoegen. De dochter van verzoekster is volgens haar nationale wetgeving getrouwd, maar dit huwelijk werd in België niet erkend omdat het een kindhuwelijk betreft dat strijdig wordt geacht met de openbare orde.

Komt verzoekster als bloedverwant in rechtstreeks opgaande lijn van een in België ‘alleenstaande minderjarige’ vluchteling in aanmerking voor gezinshereniging met haar dochter op basis van de richtlijn 2003/86/EG en kan zij zich dan op basis van haar recht op familie- en gezinsleven laten vergezellen door haar minderjarige kinderen?

4.2. *Standpunten van de partijen*

4.2.1. De gemachtigde van de minister overweegt in de eerste bestreden beslissing dat verzoekster, gezien de specifieke situatie van haar dochter, de vluchteling-referentiepersoon, niet voldoet aan de vereisten van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet (of artikel 10.3, a), van de richtlijn 2003/86/EG).

De gemachtigde van de minister is van oordeel dat in casu de vluchteling-referentiepersoon “nog voor haar aankomst in België al niet meer toebehoorde tot de gezinskern van haar ouders”, terwijl het de bedoeling is van deze wetsbepaling om de minderjarige vluchteling-referentiepersoon “te herenigen met de biologische ouders die, tot het vertrek van het kind het ouderlijk gezag hadden over dit kind dat tot aan zijn vertrek uit het land van herkomst tot het kerngezin behoorde”. Er wordt gesteld dat de vluchteling-referentiepersoon “in haar thuisland een rechtsgeldig huwelijk heeft afgesloten nog voor haar aankomst in België waardoor moeilijk kan gesteld worden dat betrokkene nog steeds tot het kerngezin behoort van de ouders”.

In de bestreden beslissingen wordt op basis van artikel 10, §1, eerste lid, 4°, van de vreemdelingenwet en artikel 4.1 van de richtlijn 2003/86/EG gesteld dat het kerngezin bestaat uit echtgenoten en minderjarige, ongehuwde kinderen. Bijgevolg zou de dochter van verzoekster, wier huwelijk in haar land van herkomst geldig is, niet meer tot het kerngezin van haar ouders behoren en haar ouders niet langer kunnen laten overkomen.

In de thans bestreden beslissingen worden de noties ‘gezinskern’ en ‘kerngezin’ gehanteerd, die nergens in de hierboven weergegeven regelgeving voorkomen. De gemachtigde van de minister verwijst bij zijn redenering specifiek naar artikel 10, §1, eerste lid, 4°, van de vreemdelingenwet. Hierin wordt voorgeschreven dat minderjarige kinderen, die hun ouders-referentiepersonen willen vervoegen, “*alleenstaand*” (in de Franse tekst van de Belgische wet wordt de term “*célibataires*” gehanteerd) dienen te zijn (zie ook artikel 4.1, tweede lid, van de richtlijn 2003/86/EG).

4.2.2. Het kernpunt van het betoog van verzoekster komt erop neer dat noch de Belgische vreemdelingenwet, noch de richtlijn 2003/86/EG vereisen dat de vluchteling-referentiepersoon ‘ongehuwd’ moet zijn. Bovendien, zo meent verzoekster, werd de huwelijksakte van haar dochter niet erkend in België, waardoor dit huwelijk geen rechtsgevolgen teweeg brengt in de Belgische rechtsorde.

Volgens verzoekster dient haar dochter slechts aan twee voorwaarden te voldoen om het recht op gezinshereniging met haar ouders te openen:

- 1) zij moet minderjarig zijn (volgens de interpretatie uit HvJ, 12 april 2018, A. S. t. Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, nr. C-550/16, §60);
- 2) zij moet alleenstaand zijn in de zin van artikel 2, f), van de richtlijn 2003/86/EG.

Deze voorwaarden zijn volgens verzoekster vervuld. Uit de weigeringsbeslissingen zou volgens verzoekster dan ook moeten blijken dat dat haar dochter in België daadwerkelijk onder de hoede staat van een krachtens de wet of het gewoonterecht verantwoordelijke volwassene, hetgeen niet het geval is. Het voorschrift uit artikel 4.1, tweede lid, van de richtlijn 2003/86/EG is naar het oordeel van verzoekster niet van toepassing in haar geval omdat de referentiepersoon een minderjarige erkende vluchteling is.

4.2.3. In haar nota met opmerkingen is de verwerende partij van oordeel dat het gegeven dat de dochter van verzoekster als NBMV in België toekwam en een voogd toegewezen kreeg, irrelevant is. De verwerende partij bevestigt nochtans in haar nota met opmerkingen dat de echtgenoot van de dochter van verzoekster “zeker geen ouderlijk gezag over haar” heeft, hoewel nergens kan worden opgemaakt dat dit conform de voorschriften uit artikel 35 van het WIPR werd onderzocht.

4.3. Analyse

4.3.1. Zoals in de bestreden beslissingen wordt gesuggereerd en zoals in de rechtspraak van het Hof van Justitie wordt uitgedrukt (HvJ, 13 november 1990, Marleasing, nr. C-106/89, §8), dienen de begrippen inzake gezinshereniging uit de Belgische vreemdelingenwet zoveel mogelijk te worden geïnterpreteerd in het licht van de richtlijn 2003/86/EG.

4.3.2. Indien verzoekster de moeder is van een erkende vluchteling en indien die vluchteling jonger is dan achttien jaar en België binnenkwam zonder begeleiding van een krachtens de wet verantwoordelijke meerderjarige vreemdeling en vervolgens niet daadwerkelijk onder de hoede van een dergelijke persoon heeft gestaan, moet verzoekster op grond van artikel 10, §1, eerste lid, 7°, van de vreemdelingenwet “van rechtswege” toegelaten worden tot verblijf.

4.3.3. De situatie van de dochter van verzoekster lijkt overeen te stemmen met deze van een “alleenstaande minderjarige” uit artikel 10.3, a) juncto artikel 2, f), van de richtlijn 2003/86/EG. De richtlijn 2003/86/EG vermeldt immers niets over de huwelijks staat van de betrokkene indien de vluchteling-referentiepersoon een “alleenstaande minderjarige” is. De dochter van verzoekster trad weliswaar op 8 december 2016 als minderjarige in Libanon in het huwelijk met haar huidige ‘partner’, die tevens de vader is van verzoeksters kleindochter, maar het (kind-)huwelijk van de dochter van

verzoekster werd door de Belgische overheid niet erkend. Er ontstaat bijgevolg een zogeheten ‘hinkende rechtsverhouding’, waarbij de dochter van verzoekster als gehuwd wordt beschouwd in het land waar zij voor haar komst naar België verbleef, maar in België als ongehuwd wordt beschouwd.

4.3.4. De verwerende partij merkt op dat “minderjarige kinderen” uit artikel 4 van de richtlijn 2003/86/EG ‘ongehuwd’ moeten zijn om in aanmerking te komen voor gezinshereniging met een referentiepersoon die in een lidstaat verblijft en zij acht het om die reden “discriminerend en tegenstrijdig” dat gehuwde minderjarige erkende vluchtelingen nog wel hun ouders zouden mogen laten overkomen.

In dezelfde lijn merkt de Raad op dat ook de gezinsherenigings-regeling, die vervat zit in artikel 9 van de Verordening 2013/604/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend (hierna: de Verordening 2013/604/EU), vereist dat de minderjarige erkende vluchteling ongehuwd is (artikel 2, g), laatste streepje van de Verordening 2013/604/EU) opdat de lidstaat waar deze verblijft verantwoordelijk wordt voor de behandeling van het verzoek om internationale bescherming van zijn moeder of vader.

4.3.5. Voormelde vaststellingen doen in de eerste plaats de vraag rijzen of het begrip “alleenstaande minderjarige” vluchteling inhoudt dat deze ‘ongehuwd’ moet zijn om het recht op gezinshereniging te openen in hoofde van zijn bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn, hoewel dit niet als dusdanig in de definitie in de richtlijn 2003/86/EG wordt aangegeven. Vervolgens rijst de vraag wat de implicatie is van een niet-erkend buitenlands huwelijk en/of een zogeheten ‘hinkende rechtsverhouding’ op de definitie van een “alleenstaande minderjarige”.

4.4. Prejudiciële vraag

4.4.1. Om een arrest te kunnen wijzen in de onderhavige zaak, komt het met het oog op het uitlokken van een prejudiciële beslissing vanwege het Hof van Justitie van de Europese Unie, overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, passend voor om de debatten te heropenen.

4.4.2. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt, overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, verzocht om een prejudiciële beslissing te nemen over de volgende vragen:

“Dient het Unierecht, in het bijzonder artikel 2, f) in samenhang met artikel 10.3, a), van de richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging zo te worden uitgelegd dat een “alleenstaande minderjarige” vluchteling, die in een lidstaat verblijft, volgens zijn nationale wet ‘ongehuwd’ moet zijn om het recht op gezinshereniging met bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn te openen?

Zoja, kan een minderjarige vluchteling, van wie het in het buitenland aangegane huwelijk omwille van redenen van openbare orde niet wordt erkend, als “alleenstaande minderjarige” worden beschouwd, zoals bedoeld in de artikelen 2, f) en 10.3 van de richtlijn 2003/86/EG?”

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De zaken RvV X / VIII en RvV X / VIII worden gevoegd.

Artikel 2

De debatten worden heropend.

Artikel 3

De verdere behandeling van alle zaken wordt opgeschort tot na het antwoord van het Hof van Justitie.

Artikel 4

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt, overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, verzocht om een prejudiciële beslissing te nemen over de volgende vragen:

“Dient het Unierecht, in het bijzonder artikel 2, f) in samenhang met artikel 10.3, a), van de richtlijn 2003/86/EG van de Raad van 22 september 2003 inzake het recht op gezinshereniging zo te worden uitgelegd dat een “alleenstaande minderjarige” vluchteling, die in een lidstaat verblijft, volgens zijn nationale wet ‘ongehuwd’ moet zijn om het recht op gezinshereniging met bloedverwanten in rechtstreekse opgaande lijn te openen?

Zoja, kan een minderjarige vluchteling, van wie het in het buitenland aangegane huwelijk omwille van redenen van openbare orde niet wordt erkend, als “alleenstaande minderjarige” worden beschouwd, zoals bedoeld in de artikelen 2, f) en 10.3 van de richtlijn 2003/86/EG?”

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zes april tweeduizend eenentwintig door:
dhr. F. Tamborijn, wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,
dhr. K. Verkimpfen, griffier.

RECHTSLEER/DOCTRINE

[Zie Hof van Cassatie, arrest van 18 juni 2021](#)

Annekatrien Lenaerts (referendaris Hof van Cassatie,¹ vrijwillig wetenschappelijk medewerker KU Leuven) – Mededeling van een rechterlijke beslissing naar aanleiding van de betekening van een andere gerechtelijke akte: rechtsgeldige betekening naar nationaal recht en op grond van de EU-Betekenningsverordening?

1. In het geannoteerde arrest beantwoordt het Hof van Cassatie de vraag of het volstaat dat een afschrift van een rechterlijke beslissing in bijlage wordt medegedeeld naar aanleiding van de betekening van een andere gerechtelijke akte, opdat die beslissing rechtsgeldig wordt betekend, met als gevolg dat de termijn van een maand om hiertegen hoger beroep in te stellen, krachtens artikel 1051, lid 1, Gerechtelijk Wetboek, ingaat. Het Hof beslecht deze kwestie zowel in het licht van het betekeningsbegrip van artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek als op basis van het autonome betekeningsbegrip verankerd in Betekenningsverordening (EG) nr. 1393/2007 van 13 november 2007.² Die verordening is ingetrokken bij Betekenningsverordening (EU) nr. 2020/1784 van 25 november 2020, die van toepassing zal zijn met ingang van 1 juli 2022.³ Het opzet van deze noot bestaat erin het arrest van het Hof van Cassatie te analyseren en te beoordelen in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie m.b.t. de thans geldende Betekenningsverordening 1393/2007, die ook van toepassing is op het geding.

1. Feiten en procedure

2. Tussen eiseres (hierna: “de koper”), met zetel in het Groothertogdom Luxemburg, en verweerders (hierna: “de verkopers”), met woonplaats in België, bestaat een geschil inzake een koopovereenkomst gesloten op 14 december 2010, waarbij de verkopers aan de koper hun aandelen in een groep vennootschappen actief in de sector van rusthuizen en kinderkribbes, genaamd “de Kleine Kasteeltjes”, hebben overgedragen. Er bestaat betwisting over de hoogte van de aankoopprijs van de aandelen: volgens de verkopers bedraagt de koopprijs 15 miljoen euro, terwijl de koper meent dat zij op grond van de koopovereenkomst slechts een bedrag van 1 miljoen euro verschuldigd is. De verkopers gaan over tot buitengerechtelijke ontbinding van de koopovereenkomst ten laste van de

¹ De auteur schrijft ten persoonlijke titel.

² Verordening (EG) nr. 1393/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2007 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (de betekening en de kennisgeving van stukken), en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad, *Pb.* 2007, L 324, 79-120. Voor een analyse van Verordening (EG) nr. 1348/2000: G. de Leval en M. Lebois, “Betekenen in de Europese Unie op grond van Verordening 1348/2000 van 29 mei 2000” in H. Van Houtte en M. Pertegás Sender (eds.), *Het nieuwe Europese IPR: van verdrag naar verordening*, Antwerpen, Intersentia, 2001, 169-192; C. Vanheukelen, “Le Règlement 1348/2000 – Analyse et évaluation par un praticien du droit” in G. de Leval en M. Storme (eds.), *Le Droit Processuel & Judiciaire européen – Het Europees Gerechtelijk Recht & Procesrecht*, Brugge, die Keure, 2003, 195-235. Voor een analyse van Verordening (EG) nr. 1393/2007: I. Bambust, “De betekening over de grenzen heen: streven naar rechtszekerheid tussen fictie en werkelijkheid” in M. Pertegás, S. Brijs en L. Samyn (eds.), *Betekenen en uitvoeren over de grenzen heen*, Antwerpen, Intersentia, 2008, 1-48; S. Brijs, “De nieuwe Betekenningsverordening: wat is er veranderd?”, *RW* 2008-09, 1069-1071; R. Dujardin, “‘Wie eist, die reist’ – Grensoverschrijdend betekenen – Praktische aspecten van de betekeningverordening (EG) nr. 1393/2007 vanuit Belgisch oogpunt bekeken” in *Nieuw internationaal privaatrecht: meer Europees, meer globaal*, Mechelen, Kluwer, 2009, 1-77; P. Gielen en L. Vanfraechem, “Betekening” in B. Allemeersch en T. Kruger (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 225-252.

³ Verordening (EU) nr. 2020/1784 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2020 inzake de betekening en de kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke of in handelszaken (de betekening en de kennisgeving van stukken), *Pb.* 2020, L 405, 40-78.

koper. Zij vorderen voor de rechtbank van koophandel te Antwerpen de vaststelling van de rechtmatigheid van die buitengerechtelijke ontbinding en, in ondergeschikte orde, de gerechtelijke ontbinding of nietigverklaring van de koopovereenkomst. Bij vonnis van 12 februari 2018 verklaart de rechtbank van koophandel de vordering van de verkopers ongegrond. De rechtbank veroordeelt de koper tot betaling van een aankoopprijs van de aandelen van 1 miljoen euro. Op grond van dit vonnis leggen de verkopers bij exploit van 13 februari 2018 bewarend beslag op aandelen ten laste van de koper, de beslagen schuldenaar. Bij exploit van 2 maart 2018 doen zij aanzegging van het bewarend beslag onder derden aan de koper, krachtens artikel 1457 Gerechtelijk Wetboek. Op 7 maart 2018 worden het exploit van aanzegging van bewarend beslag onder derden en het exploit van bewarend beslag onder derden betekend aan de zetel van de koper in het Groothertogdom Luxemburg. Aan het exploit van bewarend derdenbeslag is een kopie gehecht van het vonnis van 12 februari 2018, dat als titel geldt voor dit beslag.

Op 20 april 2018 stellen de verkopers hoger beroep in tegen het vonnis van 12 februari 2018. De koper voert echter aan dat het hoger beroep laattijdig is ingesteld nu de verkopers het vonnis hebben betekend op 7 maart 2018, zodat de termijn van één maand vanaf de betekening van artikel 1051, lid 1, Gerechtelijk Wetboek verstreken is. Krachtens artikel 1051, lid 2, loopt die termijn immers eveneens vanaf de dag van de betekening ten aanzien van de partij die het vonnis heeft doen betekenen, dit zijn de verkopers. Bij arrest van 29 november 2018 verklaart het hof van beroep te Antwerpen het hoger beroep echter tijdig en ontvankelijk. De loutere toevoeging van een kopie van het vonnis van 12 februari 2018 naar aanleiding van de betekening aan de koper van de aanzegging van het bewarend derdenbeslag, geldt volgens het hof niet als betekening van dit vonnis in de zin van artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek, die de beroepstermijn kan doen lopen.

In een eerste onderdeel voert de koper in cassatie aan dat het vonnis krachtens artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek wel rechtsgeldig is betekend middels de betekening van de aanzegging van bewarend derdenbeslag. In een tweede onderdeel voert zij aan dat de appelrechters de rechtsgeldigheid van de betekening van het vonnis ambtshalve hadden moeten toetsen aan Betekeningsverordening 1393/2007, nu de betekening grensoverschrijdend is gebeurd. Die verordening zou niet uitsluiten dat de betekening van een gerechtelijke akte kan gebeuren naar aanleiding van de betekening van een of meerdere andere gerechtelijke stukken. Het Hof verwerpt beide onderdelen.

2. Betekeningsbegrip in artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek

3. Uit de feiten die aan het geannoteerde arrest ten grondslag liggen, blijkt dat de betekening van het exploit van aanzegging van bewarend beslag onder derden en van het exploit van bewarend derdenbeslag heeft plaatsgevonden tussen EU-lidstaten, zodat de appelrechters de rechtsgeldigheid van de betekening van het vonnis van 12 februari 2018, naar aanleiding van de betekening van voornoemde gerechtelijke stukken, hadden moeten toetsen aan het Unierechtelijk betekeningsbegrip in Betekeningsverordening 1393/2007. Dit betekeningsbegrip is niet zonder meer te vereenzelvigen met dat van artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek. Het Hof van Justitie oordeelt immers in vaste rechtspraak dat de Betekeningsverordening – en zo ook het erin vervatte betekeningsbegrip – autonoom dient te worden uitgelegd met het oog op de uniforme toepassing ervan in de lidstaten.⁴ De appelrechters steunen hun oordeel echter volledig op artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek en het eerste onderdeel voert schending van die wetsbepaling aan. Derhalve toetst het Hof de

⁴ HvJ 8 november 2005, C-443/03, *Leffler*, ECLI:EU:C:2005:665, *CMLRev.* 2006, 1689, noot P. Mankowski, *RW* 2005-06, 1195, noot A. Smets, *SEW* 2005, 530, *TBH* 2006, 368, noot M. Ekelmans, *Tijdschrift@ipr.be* 2005, afl. 4, 6 noot I. Bambust en *P&B* 2006, 4, noot I. Bambust, r.o. 45-46; HvJ 8 mei 2008, C-14/07, *Weiss*, ECLI:EU:C:2008:264, *JDE* 2008, 191 en *Tijdschrift@ipr.be* 2008, afl. 3, 12, r.o. 60; HvJ 25 juni 2009, C-14/08, *Roda Golf*, ECLI:EU:C:2009:395, *JDE* 2009, 228, *JT* 2009, 652, noot I. Bambust en *SEW* 2009, 302, r.o. 48-49.

rechtsgeldigheid van de betekening van het vonnis in het geannoteerde arrest vooreerst aan deze nationale wetsbepaling.

4. Artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat onder betekening wordt verstaan de afgifte van een afschrift van een akte bij gerechtsdeurwaardersexploot. Het Hof benadrukt in het geannoteerde arrest dat de betekening ertoe strekt een akte van rechtspleging uitdrukkelijk en ondubbelzinnig ter kennis van de geadresseerde te brengen.⁵ Het Hof oordeelt dat hieruit volgt dat het gerechtsdeurwaardersexploot moet vermelden welke akten het voorwerp zijn van de betekening en dat het louter toevoegen van een akte die niet als een te betekenen stuk wordt vermeld in het betekeningsexploot onvoldoende is, opdat er sprake is van een rechtsgeldige betekening van die akte.

In casu vermeldt het gerechtsdeurwaardersexploot van 7 maart 2018 dat aan de koper worden betekend: (1) een eerste exploot van aanzegging van bewarend beslag onder derden van 2 maart 2018 ten laste van de koper en een Franse vertaling ervan; (2) een tweede exploot houdende het bewarend beslag onder derden van 13 februari 2018 en een Franse vertaling ervan. Dit exploot van bewarend beslag onder derden verwijst naar het vonnis van 12 februari 2018 als grondslag van het beslag, vermeldt dat daarvan *“afschrift mede betekend wordt met ieder afschrift van huidig exploot”* en dat de verkopers *“dit vonnis betwisten en zullen aanvechten in graad van beroep”*. Hiermee willen de verkopers verduidelijken dat zij niet berusten in het vonnis. Het exploot van bewarend derdenbeslag bevat als bijlage een afschrift van het vonnis en een Franse vertaling ervan. Het Hof bevestigt het oordeel van het hof van beroep dat die loutere bijvoeging van het vonnis van 12 februari 2018 niet voldoende is opdat dit vonnis rechtsgeldig aan de koper is betekend in de zin van artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek, derwijze dat de beroepstermijn tegen dit vonnis zou beginnen lopen.

5. Het oordeel in het geannoteerde arrest kan worden bijgetreden. Vooreerst sluit het aan bij de beslissing van het Hof in een eerder arrest van 21 mei 2004. Hierin oordeelt het Hof eveneens dat, opdat er sprake kan zijn van betekening, de mededeling van de akte van rechtspleging het voorwerp moet uitmaken van het deurwaardersexploot en niet kan plaatsvinden naar aanleiding van de betekening van een andere akte. Het bestreden arrest beslist volgens het Hof dan ook naar recht dat *“het exploot van aanzegging aan de beslagen schuldenaar van een bewarend beslag onder derden, waarbij een afschrift is gevoegd van het vonnis dat tot titel voor het bewarend beslag heeft gediend, niet geldt als betekening van dat vonnis aan de beslagen schuldenaar en de appeltermijn niet doet ingaan”*.⁶

6. Daarnaast vindt het oordeel van het Hof steun in de rechtsleer, die bevestigt dat een aanzegging aan de beslagen schuldenaar van de akte van derdenbeslag, krachtens artikel 1457 Gerechtelijk Wetboek, waaraan een kopie van de machtigende beschikking van de beslagrechter is gehecht, niet beantwoordt aan een betekening van die beschikking zoals omschreven in artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek en de termijn voor derdenverzet dus niet doet lopen.⁷ Een betekening moet

⁵ Het Hof bevestigt hiermee zijn arrest van 21 mei 2004, AR C.03.0558.F, *Arr.Cass.* 2004, 903, *Pas.* 2004, 882, *T.Not.* 2006, 194, *JT* 2004, 701, en *JLMB* 2004, 1505, concl. Adv. Gen. X. De Riemaecker, waarin het reeds oordeelde dat *“de betekening ertoe strekt een akte van rechtspleging officieel ter kennis van de geadresseerde ervan te brengen.”*

⁶ Cass. 21 mei 2004, AR C.03.0558.F, *Arr.Cass.* 2004, 903, *Pas.* 2004, 882, *T.Not.* 2006, 194, *JT* 2004, 701, en *JLMB* 2004, 1505, concl. Adv. Gen. X. De Riemaecker.

⁷ E. Dirix, *Beslag* in *APR*, Mechelen, Kluwer, 2018, 287, nr. 372 en 458, nr. 690. De aanzegging bij gerechtsdeurwaardersexploot geldt als betekening van de titel en doet de termijn voor de rechtsmiddelen lopen, voor zover dit exploot naast de aanzegging ook uitdrukkelijk de titel van het bewarend derdenbeslag als voorwerp van de betekening vermeldt (zie het vermelde cassatiearrest van 21 mei 2004). Indien het bewarend derdenbeslag wordt gelegd op grond van een machtigende beschikking van de beslagrechter, doet de betekening van die beschikking de termijn van één maand lopen waarbinnen de beslagene of iedere andere belanghebbende partij *derdenverzet* kan aantekenen (artikel 1419 en 1034 Gerechtelijk Wetboek). Aangezien zij geen partij waren voor de beslagrechter, is hun hoger beroep immers niet ontvankelijk (E. Dirix, *Beslag* in *APR*, Mechelen, Kluwer, 2018, 285, nr. 372). Indien een vonnis van de bodemrechter daarentegen de titel vormt voor het bewarend derdenbeslag (artikel 1414 Gerechtelijk Wetboek), doet de betekening van dit vonnis de termijn van één maand lopen voor

volgens die rechtsleer immers de strekking hebben om iemand op uitdrukkelijke en ondubbelzinnige wijze een akte ter kennis te brengen. Dit veronderstelt dat wordt vermeld welke akten het voorwerp zijn van de betekening. Het louter bijvoegen van een akte die niet wordt vermeld in het betekeningsexploot is hiertoe onvoldoende. Er anders over oordelen, zou namelijk kunnen leiden tot een valkuil voor de geadresseerde.⁸ Een aanzegging van bewarend derdenbeslag heeft uitsluitend als doel de beslagen schuldenaar te informeren van het beslag dat te zijnen laste is gelegd.⁹ Zij strekt er niet toe de zuiver in bijlage gevoegde machtigingsbeschikking van de beslagrechter uitdrukkelijk en ondubbelzinnig ter kennis te brengen van de beslagen schuldenaar, derwijze dat hij weet dat hij hiertegen derdenverzet kan instellen. Op gelijkaardige wijze heeft een aanzegging van bewarend derdenbeslag noch als doel noch als gevolg dat het bestaan van een als bijlage gehecht vonnis van de bodemrechter (dat als titel heeft gediend voor het bewarend beslag) uitdrukkelijk en ondubbelzinnig ter kennis wordt gebracht van de beslagene. Die aanzegging kan dus evenmin als betekening van dit vonnis gelden, die de termijn om hiertegen hoger beroep in te stellen, krachtens artikel 1051, lid 1, Gerechtelijk wetboek, doet ingaan.¹⁰

3. Betekeningsbegrip in de EU-Betekenningsverordening

7. In het geannoteerde arrest toetst het Hof de rechtsgeldigheid van de betekening van het vonnis van 12 februari 2018, door mededeling van een afschrift ervan naar aanleiding van de betekening van de exploiten van aanzegging van bewarend derdenbeslag en van het bewarend derdenbeslag zelf, vervolgens aan Betekeningsverordening 1393/2007. Het Hof oordeelt dat het op grond van het Unierechtelijk betekenningsbegrip evenmin volstaat dat een stuk in bijlage wordt medegedeeld naar aanleiding van de betekening van een of meer andere gerechtelijke akten opdat dit stuk daadwerkelijk en doeltreffend ter kennis wordt gebracht van de andere partij en dus rechtsgeldig wordt betekend. Uit dit oordeel volgt dat, hoewel de appelrechters Betekeningsverordening 1393/2007 hadden moeten toepassen, die toepassing geen verschil had gemaakt voor de beoordeling van de tijdigheid van het hoger beroep tegen het vonnis. Het onderdeel steunt volgens het Hof immers op de onjuiste premisse dat die verordening inzake de ter discussie staande problematiek een soepeler betekenningsbegrip zou hanteren dan artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek.

8. In Betekeningsverordening 1393/2007 wordt een eigen systeem uitgewerkt om de betekening en kennisgeving van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in de Europese Unie te vereenvoudigen en te versnellen.¹¹ Hiertoe zenden, krachtens artikel 4, lid 1, de verzendende en ontvangende instanties elkaar de gerechtelijke stukken zo spoedig mogelijk rechtstreeks toe. Krachtens artikel 4, lid 3, gaat het te verzenden stuk vergezeld van een aanvraag die volgens het modelformulier in de bijlage is opgesteld. Het formulier wordt in de officiële taal van de aangezochte lidstaat ingevuld of, indien er verscheidene officiële talen in die lidstaat zijn, in de officiële taal van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht, of in een andere taal die de

de beslagene om hiertegen *hoger beroep* aan te tekenen (artikel 1051 Gerechtelijk Wetboek). De aanzegging bij ter post aangetekende brief met ontvangstbewijs doet de termijn voor de rechtsmiddelen niet lopen (E. Dirix, *Beslag* in *APR*, Mechelen, Kluwer, 2018, 458, nr. 690; G. de Leval, *La saisie-arrêt*, Luik, 1976, 173, nr. 114; P. Gielen, "La saisie mobilière" in *Rép.not.*, XIII, Brussel, Larcier, 2011, boek 3, 252-253, nr. 476; K. Paridaen, "Artikel 1457 Ger.W." in *Comm.Ger.*, Mechelen, Kluwer, losbl., 2021, nrs. 2 en 3).

⁸ In die zin uitdrukkelijk: E. Dirix, *Beslag* in *APR*, Mechelen, Kluwer, 2018, 287, nr. 372.

⁹ *Ibid.*, 457, nr. 690; P. Gielen, "La saisie mobilière" in *Rép.not.*, XIII, Brussel, Larcier, 2011, boek 3, 252, nr. 475: de beslagene moet weten in wiens handen het beslag is gelegd en moet kunnen beoordelen of de wettelijke formaliteiten vervuld zijn.

¹⁰ Zie K. Paridaen, "Artikel 1457 Ger.W." in *Comm.Ger.*, Mechelen, Kluwer, losbl., 2021, nr. 3 *in fine*.

¹¹ Zie punt 2 van de considerans bij Verordening (EG) nr. 1393/2007.

aangezochte lidstaat heeft verklaard te kunnen aanvaarden.¹² Een identieke bepaling is vervat in artikel 8, lid 1 en 2, Betekeningsverordening 2020/1784.¹³

Artikel 7, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007 bepaalt dat de ontvangende instantie voor de betekening of kennisgeving van het stuk aan de geadresseerde zorgt, hetzij overeenkomstig het recht van de aangezochte lidstaat, hetzij in de specifieke, door de verzendende instantie gewenste vorm, mits deze met het recht van die aangezochte lidstaat verenigbaar is. Eenzelfde bepaling is verankerd in artikel 11, lid 1, Betekeningsverordening 2020/1784.

Ten slotte biedt artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007 de geadresseerde de mogelijkheid om het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet worden verricht, te weigeren,¹⁴ op het ogenblik van de betekening of kennisgeving of door het stuk binnen een week naar de ontvangende instantie terug te zenden, indien het niet is opgesteld in of niet vergezeld gaat van een vertaling in (a) een taal die hij begrijpt of (b) de officiële taal of, als een lidstaat meerdere officiële talen kent, de officiële taal of één van de officiële talen van de plaats van betekening of kennisgeving. Deze bepaling strekt er dus toe de procedurele rechten van de bestemming te vrijwaren.¹⁵ Hiertoe stelt de ontvangende instantie degene voor wie het stuk bestemd is, door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier in kennis van zijn weigeringsrecht. Artikel 12, lid 1, Betekeningsverordening 2020/1784 verleent de geadresseerde eenzelfde recht om een stuk te weigeren indien dit niet is opgesteld in of vergezeld gaat van een vertaling in één van de onder (a) of (b) vermelde talen. Krachtens lid 2 informeert de ontvangende instantie de geadresseerde over dit weigeringsrecht door formulier L in bijlage I bij het te betekenen of ter kennis te geven stuk te voegen (zie infra, nr. 13).¹⁶

9. Uit de feiten die aanleiding hebben gegeven tot het geannoteerde arrest blijkt dat de Belgische gerechtsdeurwaarder (d.i. de verzendende instantie) conform dit systeem een aanvraag tot betekening heeft verzonden naar de Luxemburgse gerechtsdeurwaarder (d.i. de ontvangende instantie), opgesteld volgens het modelformulier van bijlage I, samen met een afschrift van het exploit van aanzegging van bewarend derdenbeslag en het exploit van bewarend beslag onder derden. De Luxemburgse gerechtsdeurwaarder heeft bij exploit van 7 maart 2018 overeenkomstig het Luxemburgse recht, krachtens artikel 7, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007, de volgende stukken, die expliciet worden vermeld in het betekeningsexploot, aan de zetel van de koper in het Groothertogdom Luxemburg betekend: (1) het exploit van aanzegging van het bewarend derdenbeslag ten laste van de koper van 2 maart 2018 met een Franse vertaling; (2) het exploit van het bewarend derdenbeslag van 13 februari 2018 met een Franse vertaling. Middels het modelformulier van bijlage II wordt vermeld dat de koper de ontvangst van die stukken kan weigeren

¹² Zie over de praktische aspecten m.b.t. die verzending: R. Dujardin, “ ‘Wie eist, die reist’ – Grensoverschrijdend betekenen – Praktische aspecten van de betekeningverordening (EG) nr. 1393/2007 vanuit Belgisch oogpunt bekeken” in *Nieuw internationaal privaatrecht: meer Europees, meer globaal*, Mechelen, Kluwer, 2009, 10; P. Gielen en L. Vanfraechem, “Betekening” in B. Allemeersch en T. Kruger (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 234-235, nrs. 21-22.

¹³ Krachtens artikel 8, lid 2, Verordening 2020/1784 gaat het te verzenden stuk vergezeld van een aanvraag die volgens formulier A in bijlage I is opgesteld.

¹⁴ Dit weigeringsrecht komt alleen toe aan de bestemming van het stuk, en niet aan de ontvangende instantie: zie Cass. (Frankrijk) 28 oktober 2008, *Eur.Vervoerr.* 2009, 122; R. Dujardin, “ ‘Wie eist, die reist’ – Grensoverschrijdend betekenen – Praktische aspecten van de betekeningverordening (EG) nr. 1393/2007 vanuit Belgisch oogpunt bekeken” in *Nieuw internationaal privaatrecht: meer Europees, meer globaal*, Mechelen, Kluwer, 2009, 12.

¹⁵ Zie P. Gielen en L. Vanfraechem, “Betekening” in B. Allemeersch en T. Kruger (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 237, nr. 26; A. Smets en B. Volders, “Artikel 8 Verordening nr. 1348/2000” in P. Depuydt, B. Allemeersch, D. Lindemans en S. Raes (eds.), *Comm.Ger.*, Mechelen, Kluwer, losbl., 2006, nr. 4.

¹⁶ In tegenstelling tot Betekeningsverordening 1393/2007, regelt de nieuwe Betekeningsverordening 2020/1784 specifiek de taal van het formulier: krachtens artikel 12, lid 2, moet het formulier worden opgesteld in zowel (a) de officiële taal of één van de officiële talen van de lidstaat van herkomst als (b) de officiële taal of één van de officiële talen van de aangezochte lidstaat. De nieuwe verordening geeft de geadresseerde ook een langere termijn om een verklaring van weigering af te leggen, namelijk twee weken na betekening of kennisgeving van het stuk.

indien ze niet gesteld zijn in of vergezeld zijn van een vertaling in een taal die hij begrijpt of de officiële taal van de aangezochte lidstaat, conform artikel 8, lid 1, van de verordening. Bij het exploit van bewarend derdenbeslag wordt, zoals gezegd, als bijlage een afschrift van het vonnis van 12 februari 2018 gevoegd evenals een Franse vertaling.

10. Het oordeel in het geannoteerde arrest dat het vonnis op grond van de Betekeningsverordening evenmin rechtsgeldig wordt betekend door middel van de betekening van de exploten van aanzegging van bewarend derdenbeslag en van het bewarend derdenbeslag zelf, dient positief te worden onthaald in het licht van de rechtspraak van het Hof van Justitie. Dat Hof heeft weliswaar nog niet expliciet uitspraak gedaan over de vraag of het voor een rechtsgeldige betekening volstaat dat een stuk in bijlage wordt medegedeeld naar aanleiding van de betekening van een of meerdere andere gerechtelijke akten, die in overeenstemming met Betekeningsverordening 1393/2007 is gebeurd (d.i. met de vereiste vertaling van de stukken, inclusief van het in bijlage medegedeelde stuk, en met aanhechting van het modelformulier in bijlage II). Uit de bewoordingen van de betrokken bepalingen van deze verordening, in samenhang met het normdoel ervan, blijkt evenwel op ondubbelzinnige wijze dat dit niet het geval is.

11. Inzake de bewoordingen van de bepalingen van Betekeningsverordening 1393/2007 bepaalt artikel 4, lid 3, m.b.t. de verzending van de te betekenen stukken door de verzendende instantie naar de ontvangende instantie, dat “*het te verzenden stuk*” vergezeld gaat van een aanvraag die volgens het modelformulier in bijlage I is opgesteld.¹⁷ Dit te verzenden stuk lijkt logischerwijze het stuk of de stukken te betreffen die het voorwerp van de betekening uitmaken, dit is waarvoor de betekening specifiek wordt gevraagd. Verder bepaalt artikel 8, lid 1, m.b.t. de betekening of kennisgeving van de stukken door de ontvangende instantie aan de bestemming, dat de ontvangende instantie degene voor wie het stuk is bestemd, door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier, in kennis stelt van het feit dat hij kan weigeren “*het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet worden verricht*” in ontvangst te nemen wanneer het niet is gesteld in of niet vergezeld gaat van een vertaling in een taal die de bestemming begrijpt of in de officiële taal van de aangezochte lidstaat.¹⁸ Het formulier in bijlage II bevat een eerste luik dat dit weigeringsrecht mededeelt en een tweede luik dat de bestemming moet invullen bij effectieve weigering van het stuk. Het “*stuk waarvan betekening of kennisgeving moet worden verricht*”, lijkt opnieuw vanzelfsprekend het stuk of de stukken te betreffen die het voorwerp van de betekening uitmaken en die de ontvangende instantie als zodanig vermeldt in het betekeningsexploit.

12. Betreffende het normdoel oordeelt het Hof van Justitie in zijn arrest *Alder* dat de bepalingen van Betekeningsverordening 1393/2007 tot doel hebben de doeltreffendheid en de snelheid van de toezending van gerechtelijke stukken te verzoenen met de bescherming van het recht van verdediging van degene voor wie de stukken bestemd zijn, zoals verankerd in de artikelen 47 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en 6 EVRM, onder meer door te verzekeren dat die stukken daadwerkelijk en snel worden ontvangen.¹⁹ Deze zaak betreft een stelsel van fictieve betekening, vervat in het Pools Wetboek van burgerlijke rechtsvordering, waarbij een partij met woonplaats, gewone verblijfplaats of zetel in het buitenland, in Polen een vertegenwoordiger moet aanwijzen die gemachtigd is tot inontvangstneming van de stukken indien een procedure in Polen plaatsvindt. Wanneer geen zulke vertegenwoordiger wordt aangewezen, worden de voor de betrokken partij bestemde gerechtelijke stukken in het dossier gelaten en als betekend beschouwd. Het Hof van Justitie oordeelt dat dit mechanisme ieder nuttig effect ontnemt aan het recht van degene voor wie een gerechtelijk stuk bestemd is en wiens woonplaats of gewone verblijfplaats zich niet bevindt in de

¹⁷ Zie ook punt 7 van de considerans bij Verordening (EG) nr. 1393/2007. Deze bewoordingen worden overgenomen in artikel 8, lid 2, van de nieuwe Betekeningsverordening 2020/1784.

¹⁸ Zie ook punt 12 van de considerans bij Verordening (EG) nr. 1393/2007. Dezelfde bewoordingen worden gebruikt in artikel 12, lid 1, van de nieuwe Betekeningsverordening 2020/1784.

¹⁹ HvJ 19 december 2012, C-325/11, *Alder*, ECLI:EU:C:2012:824, *JDE* 2013, 88 en *Tijdschrift@ipr.be* 2013, afl. 1, 34, r.o. 35-36.

lidstaat waar de procedure plaatsvindt, dat stuk daadwerkelijk en doeltreffend te ontvangen. Noch de tijdige kennisneming van het gerechtelijk stuk door die partij ter voorbereiding van haar verweer, noch de vertaling van het stuk worden immers gewaarborgd.²⁰

Bovendien oordeelt het Hof van Justitie in vaste rechtspraak dat er niet alleen op dient te worden toegezien dat degene voor wie een stuk is bestemd, dat stuk daadwerkelijk ontvangt, maar ook dat hij in staat wordt gesteld de betekenis en draagwijdte van de tegen hem in het buitenland ingestelde vordering te vernemen en effectief en volledig te begrijpen, zodat hij zijn verweer behoorlijk kan voorbereiden en in de lidstaat van herkomst op nuttige wijze zijn rechten kan doen gelden.²¹ Het door het Hof van Justitie geformuleerde normdoel van de betekening loopt dus parallel met het doel van de betekening in de zin van artikel 32, 1°, Gerechtelijk Wetboek (zie supra, nr. 6).

13. Het Hof van Justitie koppelt dit normdoel van een daadwerkelijke en doeltreffende ontvangst van de stukken door de bestemming uitdrukkelijk aan het gebruik van de in bijlage I en II opgenomen modelformulieren. Zo oordeelt het Hof van Justitie in *Alder*, na vermelding van die doestelling, dat de artikelen 4, lid 3, en 5, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007, gelezen in samenhang met punt 12 van de considerans, bepalen dat de betekening en kennisgeving van gerechtelijke stukken moeten plaatsvinden door middel van een modelformulier dat moet worden vertaald in een taal die degene voor wie het stuk bestemd is, begrijpt of in de officiële taal van de aangezochte lidstaat of, indien er verschillende officiële talen zijn, in de officiële taal van de plaats van betekening of kennisgeving.²² Dit betreft het modelformulier tot aanvraag van betekening of kennisgeving, opgenomen in bijlage I, dat door de verzendende instantie naar de ontvangende instantie wordt verzonden samen met de te betekenen stukken.

Daarnaast oordeelt het Hof van Justitie in vaste rechtspraak dat uit het doel van een daadwerkelijke en doeltreffende kennisgeving van de stukken voortvloeit dat degene voor wie het te betekenen of ter kennis te brengen stuk bestemd is, het recht heeft om te weigeren dat stuk in ontvangst te nemen indien het niet is opgesteld in of vergezeld gaat van een vertaling in een taal die hij begrijpt of in de officiële taal van de aangezochte lidstaat of, indien er verschillende officiële talen zijn, in de officiële taal van de plaats van betekening of kennisgeving, krachtens artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007. Het Hof van Justitie oordeelt dat hieruit volgt dat de ontvangende instantie verplicht is om, in alle omstandigheden en zonder dat zij daarbij over enige beoordelingsmarge beschikt, de bestemming mee te delen dat hij dit recht heeft en hiertoe stelselmatig gebruik moet maken van het in bijlage II bij de verordening opgenomen modelformulier.²³ Deze rechtspraak wordt genuanceerd in Betekeningsverordening 2020/1784. Krachtens artikel 12, lid 2, van de nieuwe betekeningsverordening moet de ontvangende instantie immers enkel gebruik maken van het modelformulier L in bijlage I ter kennisgeving van voormeld weigeringsrecht aan de bestemming, wanneer het stuk niet is opgesteld in, of vergezeld gaat van een vertaling in de officiële taal of, als een lidstaat meerdere officiële talen kent, de officiële taal of één van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving plaatsvindt. Het gebruik van het modelformulier is dus niet meer vereist

²⁰ *Ibid.*, r.o. 41.

²¹ HvJ 16 september 2015, C-519/13, *Alpha Bank Cyprus Ltd*, ECLI:EU:C:2015:603, *Tijdschrift@ipr.be* 2015, afl. 3, 8, r.o. 32; HvJ 28 april 2016, C-384/14, *Alta Realitat SL*, ECLI:EU:C:2016:316, *Juristenkrant* 2016, afl. 330, 6, noot I. Bambust en *JT* 2016, 368, noot I. Bambust, r.o. 50; HvJ 2 maart 2017, C-354/15, *Henderson*, ECLI:EU:C:2017:157, *JDE* 2017, 165 en *Tijdschrift@ipr.be* 2017, afl. 1, 11, r.o. 52; HvJ 6 september 2018, C-21/17, *Catlin Europe SE*, ECLI:EU:C:2018:675, *Tijdschrift@ipr.be* 2018, afl. 3, 12, r.o. 34.

²² HvJ 19 december 2012, C-325/11, *Alder*, ECLI:EU:C:2012:824, *JDE* 2013, 88 en *Tijdschrift@ipr.be* 2013, afl. 1, 34, r.o. 37.

²³ HvJ 16 september 2015, C-519/13, *Alpha Bank Cyprus Ltd*, ECLI:EU:C:2015:603, *Tijdschrift@ipr.be* 2015, afl. 3, 8, r.o. 55 en 57-58; HvJ 28 april 2016, C-384/14, *Alta Realitat SL*, ECLI:EU:C:2016:316, *Juristenkrant* 2016, afl. 330, 6, noot I. Bambust en *JT* 2016, 368, noot I. Bambust, r.o. 68; HvJ 2 maart 2017, C-354/15, *Henderson*, ECLI:EU:C:2017:157, *JDE* 2017, 165 en *Tijdschrift@ipr.be* 2017, afl. 1, 11, r.o. 56; HvJ 6 september 2018, C-21/17, *Catlin Europe SE*, ECLI:EU:C:2018:675, *Tijdschrift@ipr.be* 2018, afl. 3, 12, r.o. 38.

indien het te betekenen stuk is opgesteld of vertaald in de juiste taal, d.i. in de officiële taal zoals hierboven gespecificeerd, die de bestemming geacht wordt te begrijpen.²⁴

14. Wat de toepassing van Betekeningsverordening 1393/2007 betreft, oordeelt het Hof van Cassatie in het geannoteerde arrest – in het licht van de bewoordingen en het normdoel van de betrokken bepalingen – dan ook terecht dat uitsluitend de stukken waarvan de verzendende instantie de betekening specifiek aanvraagt middels het modelformulier in bijlage I, krachtens artikel 4, lid 3, en die de ontvangende instantie in het betekeningsexploot als voorwerp van de betekening vermeldt, met de mededeling middels het modelformulier in bijlage II dat de bestemming kan weigeren die stukken in ontvangst te nemen, krachtens artikel 8, lid 1, geacht worden daadwerkelijk en doeltreffend te zijn ontvangen in de zin van artikel 7 van die verordening. Enkel die stukken kunnen als rechtsgeldig betekend worden beschouwd. Er moet worden opgemerkt dat de aanvraag tot betekening van de stukken door de verzendende instantie aan de ontvangende instantie in Betekeningsverordening 1393/2007 onlosmakelijk verbonden is met de uiteindelijke betekening van die stukken door de ontvangende instantie aan de geadresseerde. Dit systeem vormt één geïntegreerd geheel. Uit het oordeel van het Hof volgt dan ook dat een rechtsgeldige betekening vereist dat de stukken cumulatief worden vermeld in het modelformulier I bij de aanvraag tot betekening door de verzendende instantie aan de ontvangende instantie én in het betekeningsexploot vergezeld van een modelformulier II in het kader van de betekening door de ontvangende instantie aan de geadresseerde.

Omgekeerd kan een stuk dat zuiver ter kennis wordt gebracht naar aanleiding van de betekening van een andere akte conform Betekeningsverordening 1393/2007, maar dat niet als voorwerp van de betekening in het betekeningsexploot wordt vermeld, volgens het Hof niet als daadwerkelijk en doeltreffend ontvangen worden beschouwd in de zin van artikel 7 van de verordening. Noch het modelformulier in bijlage I tot aanvraag van de betekening noch het aan het betekeningsexploot gehechte modelformulier in bijlage II, hebben dan immers afzonderlijk en specifiek betrekking op dat stuk.

15. Deze oplossing steunt op de achterliggende gedachte dat, in het licht van het doel het recht van verdediging te beschermen van degene voor wie het stuk bestemd is, de bestemming uitsluitend ten aanzien van het stuk dat daadwerkelijk het voorwerp en het doel vormt van de betekening, zijn rechten kan kennen op een wijze die hem toelaat een nuttig verweer te voeren. Ten aanzien van een stuk waarop zijn aandacht niet rechtstreeks en uitdrukkelijk is gevestigd, doordat het zuiver wordt bijgevoegd naar aanleiding van de betekening van een ander stuk, kan de bestemming zijn rechten daarentegen niet kennen op een manier die hem toelaat zich met kennis van zaken te verdedigen.

²⁴ W. VANDENBUSSCHE en M. DESCHRYVER, "Europese Unie omarmt digitale justitie. Snellere en doeltreffender bewijsverkrijging en betekening of kennisgeving binnen de EU", *Juristenkrant* 2021, afl. 421, 1 en 8. Zie reeds in die zin: P. GIELEN en L. VANFRAECHEM, "Betekening" in B. ALLEMEERSCH en T. KRUGER (eds.), *Handboek Europees Burgerlijk Procesrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 238, nr. 28. In het Verslag aangenomen op 4 december 2013 door de Europese Commissie over de toepassing van Verordening (EG) nr. 1393/2007, (COM (2013) 858 final), wordt ook benadrukt dat het toevoegen van het modelformulier in dergelijke omstandigheden de geadresseerde in de praktijk ten onrechte kan doen geloven dat hij het recht heeft om de ontvangst van het stuk te weigeren (p. 12). In een arrest van 11 december 2020, AR C.18.0259.N, *Tijdschrift@ipr.be* 2021, afl. 1, 14, oordeelde het Hof van Cassatie nog, in toepassing van de besproken rechtspraak van het Hof van Justitie inzake artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007, dat hieruit kennelijk volgt dat de nationale ontvangende instantie steeds verplicht is om bij de betekening of kennisgeving van een stuk een modelformulier van bijlage II te voegen, ook wanneer het stuk is gesteld of vergezeld van een vertaling in een taal die de geadresseerde begrijpt of in de officiële taal van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht, overeenkomstig de vereisten vervat in artikel 8, lid 1, van de verordening. De geadresseerde moet immers in alle omstandigheden het door die bepaling verleende recht kunnen uitoefenen om te weigeren een te betekenen of ter kennis te brengen stuk in ontvangst te nemen. Pas na de daadwerkelijke uitoefening van dit recht staat het aan de rechter die van de zaak kennisneemt, om te beoordelen of de weigering gerechtvaardigd is, doordat het stuk niet is gesteld of vergezeld gaat van een vertaling in een taal die voldoet aan de vereisten vervat in lid 1 van die bepaling. Zoals gezegd, moet dit arrest worden genuanceerd in het licht van artikel 12, lid 2, nieuwe Betekeningsverordening, krachtens hetwelk het gebruik van het modelformulier niet langer vereist is indien het stuk is opgesteld of vertaald in de officiële taal.

Zelfs indien het in bijlage gevoegde stuk, evenals de te betekenen stukken zelf, vergezeld gaat van een vertaling conform de vereisten van artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007, heeft die vertaling slechts als doel de bestemming zijn rechten volledig te laten begrijpen m.b.t. de te betekenen stukken zelf.

Indien het bijgevoegde stuk omgekeerd niet vergezeld gaat van een vertaling conform artikel 8, lid 1, van de verordening, zal de bestemming de ontvangst van dat stuk als zodanig niet kunnen weigeren middels het modelformulier in bijlage II. Dat modelformulier heeft namelijk niet specifiek betrekking op het bijgevoegde stuk. De bestemming zal slechts de ontvangst van de te betekenen stukken zelf kunnen weigeren voor zover het bijgevoegde stuk noodzakelijk is om zijn rechten te kennen m.b.t. die te betekenen stukken. Het Hof van Justitie oordeelt immers in *Weiss* dat wanneer bepaalde bijlagen bij een betekend gedinginleidend stuk niet vertaald zijn volgens de vereisten van artikel 8, lid 1, Betekeningsverordening 1393/2007 maar het gedinginleidend stuk zelf wel, de bestemming de ontvangst van dit gedinginleidend stuk slechts kan weigeren voor zover de bijlagen onontbeerlijk zijn om het voorwerp en de grond van de vordering te begrijpen en niet zuiver een bewijsfunctie hebben. De bestemming mag niet weigeren het gedinginleidend stuk in ontvangst te nemen voor zover dit stuk hem op zichzelf in staat stelt, in het kader van een gerechtelijke procedure in de lidstaat van verzending, zijn rechten van verdediging te doen gelden. De rechter van de lidstaat van verzending moet nagaan of het gedinginleidend stuk voldoende informatie bevat om de verweerder in staat te stellen zich te met kennis van zaken te verdedigen.²⁵ De bijlagen lijken dus geen autonome betekenis te hebben, maar uitsluitend te dienen om de inhoud en de draagwijdte van het betekende gedinginleidend stuk te begrijpen.²⁶

16. Het oordeel van het Hof in het geannoteerde arrest dat de loutere toevoeging van een stuk naar aanleiding van de betekening van een of meerdere andere akten conform Betekeningsverordening 1393/2007 niet afdoende is opdat een daadwerkelijke en doeltreffende kennisgeving en dus een geldige betekening van dat bijgevoegde stuk in de zin van artikel 7 van die verordening plaatsvindt, kan dan ook worden bijgetreden. Dat het in bijlage gevoegde stuk vertaald is, evenals de te betekenen stukken zelf, en bij de te betekenen stukken het modelformulier in bijlage II wordt gevoegd, in overeenstemming met artikel 8, lid 1, van de verordening, volstaat niet opdat het bijgevoegde stuk rechtsgeldig betekend is. In het licht van het toekomstige recht lijkt de oplossing in het geannoteerde arrest bovendien te kunnen worden doorgetrokken naar de nieuwe Betekeningverordening 2020/1784. Deze volgt immers hetzelfde geïntegreerde betekeningssysteem

²⁵ HvJ 8 mei 2008, C-14/07, *Weiss*, ECLI:EU:C:2008:264, *JDE* 2008, 191 en *Tijdschrift@ipr.be* 2008, afl. 3, 12, r.o. 64-78. Zie hierover: S. Brijs, "De nieuwe Betekeningsverordening: wat is er veranderd?", *RW* 2008-09, 1070; R. Dujardin, " 'Wie eist, die reist' – Grensoverschrijdend betekenen – Praktische aspecten van de betekeningverordening (EG) nr. 1393/2007 vanuit Belgisch oogpunt bekeken" in *Nieuw internationaal privaatrecht: meer Europees, meer globaal*, Mechelen, Kluwer, 2009, 13-15.

²⁶ Het als bijlage bij het exploit van bewarend derdenbeslag gevoegde stuk, namelijk het vonnis van 12 februari 2018 dat als titel heeft gediend voor dit beslag, gaat *in casu* vergezeld van een vertaling. Dit kan uiteraard worden toegejuicht, nu dit het recht van verdediging van de beslagen schuldenaar ten goede komt. In het licht van het arrest *Weiss* lijkt deze bijlage op zich genomen echter niet strikt noodzakelijk te zijn om de inhoud en draagwijdte van de te betekenen stukken te begrijpen, namelijk van de exploten van aanzegging en van bewarend derdenbeslag. Zoals gezegd, heeft de aanzegging immers slechts als doel de beslagene te informeren van het beslag dat te zijnen laste werd gelegd en niet om het vonnis dat als titel heeft gediend derwijze ter kennis te brengen dat de beslagen schuldenaar hiertegen een rechtsmiddel kan instellen (zie *supra*, nr. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**). Hiertoe bevatten de exploten van aanzegging en van het bewarend derdenbeslag zelf voldoende informatie. Wanneer de schuldeiser op eigen gezag bewarend derdenbeslag legt, op grond van een authentieke of onderhandse akte zoals een vonnis van de bodemrechter, dient hij dit te doen bij gerechtsdeurwaardersexploot (artikel 1445 Gerechtelijk Wetboek). Welnu, krachtens artikel 1389, 3°, Gerechtelijk Wetboek dient dit exploit op straffe van nietigheid het gevorderde bedrag te vermelden en de titel krachtens welke het beslag wordt gedaan. Artikel 1389 Gerechtelijk Wetboek vereist niet dat de stukken waarop wordt gesteund mee worden betekend. Het volstaat dat zij in het exploit worden vermeld en aan de beslagene toelaten na te gaan op welke stukken de schuldeiser zich steunt (E. Dirix, *Beslag in APR*, Mechelen, Kluwer, 2018, 454-455, nr. 686; K. Paridaen, "Artikel 1445 Ger.W." in *Comm.Ger.*, Mechelen, Kluwer, losbl., 2021, nr. 42). *In casu* bevat het exploit van bewarend derdenbeslag deze wettelijk verplichte vermeldingen, die op zich dus reeds lijken te volstaan opdat de beslagene zijn rechten m.b.t. dit beslag kan kennen.

als de huidige verordening (zie supra, nr. 14). Een stuk zal derhalve slechts worden geacht daadwerkelijk en doeltreffend te zijn ontvangen in de zin van artikel 11, lid 1, van die verordening – en dus rechtsgeldig te zijn betekend – indien de verzendende instantie dit stuk enerzijds uitdrukkelijk vermeldt in de aanvraag tot betekening in formulier A in bijlage I, krachtens artikel 8, lid 2, van de nieuwe verordening, en de ontvangende instantie dit stuk anderzijds in het betekeningsexploot als voorwerp van de betekening vermeldt, in voorkomend geval met mededeling in formulier L in bijlage I dat de geadresseerde het recht heeft te weigeren dit stuk in ontvangst te nemen, onder de voorwaarden van artikel 12, lid 2, van die verordening. Ook nu de ontvangende instantie onder dit nieuwe regime niet langer verplicht is gebruik te maken van het modelformulier wanneer het te betekenen stuk reeds is opgesteld of vertaald in de officiële taal (zie supra, nr. 13), blijft voor haar de hierboven beschreven verplichting onverkort bestaan om dit stuk in het betekeningsexploot uitdrukkelijk als voorwerp van de betekening te vermelden, opdat de bestemming wordt geacht dit stuk daadwerkelijk en doeltreffend te hebben ontvangen.

4. Besluit

17. Het geannoteerde arrest heeft een bijzonder praktisch belang nu hierin voor het eerst wordt geoordeeld dat de toevoeging van een afschrift van een gerechtelijke beslissing naar aanleiding van de betekening van een of meerdere andere akten niet volstaat opdat er sprake is van een rechtsgeldige betekening van die beslissing in de zin van Betekeningsverordening 1393/2007, die de beroepstermijn van artikel 1051, lid 1, Gerechtelijk Wetboek doet lopen. Zoals uiteengezet, lijkt die oplossing ook te gelden onder de nieuwe Betekeningsverordening 2020/1784.

Het Hof bevestigt enerzijds dat een rechterlijke beslissing op nationaal niveau slechts rechtsgeldig wordt betekend, indien deze in het gerechtsdeurwaardersexploot uitdrukkelijk als voorwerp van de betekening wordt vermeld. Het Hof verduidelijkt anderzijds dat een rechtsgeldige betekening op Unierechtelijk niveau vereist dat de rechterlijke beslissing als te betekenen stuk wordt vermeld, zowel in de aanvraag tot betekening door de verzendende instantie aan de ontvangende instantie middels het daartoe bestemde modelformulier, als in het betekeningsexploot van de ontvangende instantie aan de geadresseerde, met mededeling middels het bedoelde modelformulier dat de geadresseerde het recht heeft te weigeren dit stuk in ontvangst te nemen. Deze oplossing kan op het eerste gezicht streng of formalistisch lijken. Zij is echter de enige juiste in het licht van de bescherming van het recht van verdediging van de geadresseerde. Enkel indien een stuk hem daadwerkelijk en uitdrukkelijk ter kennis wordt gebracht, op een wijze die hem toelaat de inhoud en de strekking ervan werkelijk te begrijpen, kan de geadresseerde zijn rechten m.b.t. dat stuk immers effectief kennen en hiertegen een nuttig rechtsmiddel instellen.

ACTUALITEIT/ACTUALITÉ

Regelgeving / Réglementation

1. Legalisatie

[Ministerieel Besluit van 15 juli 2021](#) houdende toekenning van bevoegdheid op het gebied van legalisatie. Dit ministerieel besluit somt de ereconsulaten op die bevoegdheid tot legalisatie hebben.

Dit ministerieel besluit is op 12 augustus 2021 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Légalisation

[Arrêté Ministériel du 15 juillet 2021](#) portant attribution de compétence en matière de légalisation. Cette arrêté ministériel énumère les consulats honoraires qui possèdent compétence pour légaliser.

Cet arrêté ministériel a été publié le 12 août 2021 au Moniteur belge.

2. KB nationaliteit aangepast

[KB van 30 augustus 2021](#) tot wijziging van het KB van 14 januari 2013 tot uitvoering van de wet van 4 december 2012 tot wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit teneinde het verkrijgen van de Belgische nationaliteit migratieneutraal te maken.

Dit koninklijk besluit is op 1 september 2021 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Voortaan tellen de elektronische M-kaart en de elektronische M-kaart met vermelding duurzaam verblijf (voor begunstigen van het terugtrekkingsakkoord van het Verenigd Koninkrijk uit de EU) mee voor het bepalen van het wettelijk verblijf in de zin van artikel 7bis van het Wetboek van de Belgische nationaliteit en dit zowel voor het indienen van het verzoek of de verklaring als voor de voorafgaande periode.

AR nationalité adapté

[Arrêté royal du 30 août 2021](#) modifiant l'arrêté royal du 14 janvier 2013 portant exécution de la loi du 4 décembre 2012 modifiant le Code de la nationalité belge afin de rendre l'acquisition de la nationalité belge neutre du point de vue de l'immigration

Cet arrêté royal a été publié le 1er septembre 2021 au Moniteur belge.

Désormais, la carte M électronique et la carte M électronique indiquant la résidence permanente (pour les bénéficiaires de l'accord de retrait du Royaume-Uni de l'UE) comptent pour la détermination du séjour légal au sens de l'article 7bis du Code de la nationalité belge et ce tant pour l'introduction de la demande ou de la déclaration que pour la période qui la précède.

Aankondigingen / Annonces

R. Michaels, V. Ruiz Abou-Nigm and H. van Loon (eds.), *The Private Side of Transforming our World - UN Sustainable Development Goals 2030 and the Role of Private International Law*, Intersentia Online, 2021, <https://www.intersentiaonline.com/library/the-private-side-of-transforming-our-world-un-sustainable-development-goals-2030-and-the-role-of-p>

This book demonstrates an important, constructive role for private international law as an indispensable part of the global legal architecture needed to turn the Sustainable Development Goals (SDGs) into reality. Renowned and upcoming scholars from around the world analyse, for each of the 17 SDGs, what role private international law actually plays towards these goals and how private international law could, or should, be reformed to advance them. Together, the chapters in the book bring to the fore the hitherto lacking private side of transforming our world.